

העוולות וההתנחלות

ההתנחלות והעוולות

הברית
הצינית
בין רודן
מצריים
ושליטי
הבית
הלבן

מס' 998
כ"ד כסלו תשי"ז 28.11.1956
שנה 20' המחיר 400 פרי

נאגה ויטשורא

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורכי-משנה:
רוכ איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
סילבי קשת

כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:
ישראל ביבר, ניצה נביל, שיע נלור, צ'לי נלילי, דויד חורוביץ, רותי ירי, רוגי זוהר, אברהם חרמון, אוסקר סאובר, משה לשם, אביבה סטן, עמוס קינו, שלמה קרו.

חצייר הראשי:
שמואל כרתור

עורך רפוס:
מנחם מערכה

אריה אריאל

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785, ת.ד. 136, מען למברקס: "עולמנו".
חמוציא לאור: העולם הזה בע"מ, דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 62239.
המערכת איננה אחראית עבור תוכן חי סודעות, כולל מודעות המתפוסקות תחת הכותרת "דו"ח לצרכן", "דו"ח לנוסע" וכו' המוכנות ונערכות על-ידי המערכת.
החפצה: דוד סופר, ובניו, תל-אביב, רחוב אחריהם 24, טלפון סט' 5673.

העתון הנקרא ביותר במדינה

21.6.72

הסיבה היא, כנראה, עצמת השלטון בישראל מסיחה את דעתה מבעיות אלה, בהיותה שקועה לחלוטין בענייני בסחון ומדיניות בינלאומית, וזהו מסגה חסוד.

משך שנים ארוכות היה קולנו קול קורא במדבר. בפעמים בלתי-ספורות צוינו דברינו כדברי השמצה וחבלה. נראה שתמיד דרושות כמה שנים, בתוספת תבוסות פוליטיות ממאירות, כדי שדברי ההשמצה יתכוו ל-דברי תבונה.

לא היטבתי להכיר את עמוס לב, ולא אבוא להספיד אותו. אולם בקטע שכתב עליו עמוס קינו בשבוע האחרון, חסר פרט השופך אור חיור על מותו של עתונאי צעיר זה, בחור שקט שמעולם לא ניתנה לו ההזדמנות, במסגרת מקום עבודתו, להגיע לשיא כוחותיו. מן הראוי שפרט זה יזכר.

בשבועות האחרונים ניסו כמה חברים להעלות על במה נסיונית בתל-אביב את מחזורו של עמוס קינו, שזכה להד כה רב בפאריס (העולם הזה 956), עמוס לב היה צריך למלא תפקיד מרכזי בניסיון זה.

ערב בו גויס עמוס לב לתפקידו הקרבי, היה צריך להקליט קטע אחד של המחזה. ההקלטה נדחתה, כדי לתת לו אפשרות ליהנות מערבו החופשי האחרון. היתה זאת דחיה לנצח. עתה, כשאני קורא את הקטע, איני יכול שלא להרגיש שיש משהו סמלי דווקא בקטע זה, שהיה צריך להיות נקרא דווקא ערב זה, ודווקא בפי צעיר זה, הגה:

פעם היו איש זקן ואיש צעיר. הזקן לא ראה טוב, עד שבטוף התעורר ואמר לצעיר: נתן לי את העיניים שלך. אז הצעיר נתן לו את העיניים.

אחר כך התחילו לנשור זקן כל השניים. אז הוא נתן לו את השניים. אחר כך קיבל שיתוף בידיים וברגליים ונהיה חרש, אז הצעיר נתן לו את הידיים הרגליים והי-אוזניים.

הזקן היה מבטוט נורא ואמר לצעיר: איזה מזל שיש לי אותך. אני לא יודע איך להודות לך. אני כל כך מתגאה בך. אז הצעיר הספיל את עיניו ואמר בבישנות: אין מה להודות, זה היה מילוי חובה אנושית.

בסוף הזקן ביקש ממנו גם את השעון. אז הצעיר אמר שנמאס לו כל הזמן לתת. אז הזקן נהיה אתו ברוגז ואמר שהזקן נהיה ציני ומתפרק מערכים. כשהצעיר שמע את זה הוא הדועע ונתן לו את השעון. ומאז — לא תאמינו — מאז הוא אף פעם לא יודע בעצמו מה השעה.

מוטר השכל: רצית מדינה — אל תבכה על השעון.

עמוס לב נהרג בסיני, מרסיס רימוניד שהוגת ללא ניצרה בידי האויב הגסוג באחת העמדות, כמכלול. את השיר הזה אהב במיוחד: "בחי יש עתים, / קר בחוק, קר בפנים, / אז אוזו דבר כה מוזר, / אבל מה — לא אדע לומר."

העולם הזה 998

מכתבים

היכן הגבור

העצתכם לתת מעמד של אורחות לפליטי עזה, כתנאי להרצעה תישאר בידי המדינה (העולם הזה 997), היא מלאכת-משבת של מיהה מדינה ותעמולתי. אמרתם בצדק שזה יהיה הבסיס הרציוני היחיד לתביעת ישראל להחזיק ברצועה.

הנה, בו ביום שהופיע נליונכם, הודיע דובר רשמי של הממשלה שבמסגרת והרצועה תישאר בידי ישראל, לא יינתן בשום נמים מעמד חוקי לפליטים.

האם בכלל אין גבול לספנות מנהיגינו הפוליטיים?

ישעיהו כרמי, ירושלים

ישנו: גבול שביתת-הנשק.

כל שבוע מתרנמים לי את הפאטרים שלכם ורק בשביל זה אני רוצה ללמוד עברית. אני הושב מהמאמרים שלכם חסר בים ובעיקר זה שכתבתם כי ישראל צריכה להתנהג טוב עם הפליטים הערביים ולעשות אותם בני ברית שלה. אתם לא יודעים כמה זה נכון וחשוב, אם תצליח ישראל לפתור את בעיית הפליטים, היא תכבוש לעצמה עמדה במרחב שאפילו עשרה נצחונות צבאיים לא היו רוכשים לה.

עלי מחפוז, חיפה

בעקבות המסע
כאחר ממשתתפי המסע לישראל, אני מודה לכם על הרשימה המצויינת (העולם הזה 996). אני שומר לי את הנליון הזה כמזכרת.

אפרים חנוך, בית אלפא

קראתי את הכתבה של שלום כהן והיא לדעתי טובה מאד...

אשר, צה"ל

אחרי הבוכנה הזאת של שלום כהן, אני מציע שבסקום מפרץ שלמה, נקרא לשארם אל-שייד מפרץ שלום.

יעקב יחיאלי, צפת

שלום אלישיך מודה לקורא יחיאלי.

דיבורים ומעשים
תהליך הפיכת לקורא קבוע ואולי נלהב של עיתונכם נמשך ומן דב — עד שהופיע המאמר "לשם וחזרה" (העולם הזה 996) והפיל אותי מכל המדרגות. לא נבל עוד פרט אחד על קברות הנופלים, וכבר הכרזתם כי הכל היה לשוא!

... שנחלנו נחון מזהיר בשרה הקרב וי לצרו כשלוו חרוץ בשרה הפוליטיקה יכול היה לספר גם נער מוכר עתונים, מח שי חיבנו מסם היה ניתוח מעפיק של המצב, סיכויים לעתיד, המשך המאבק כמי שאתם רואים אותו. כל זה חיפשיתי לשוא.

לא הייתי רוצה לעלות את סקוטו של ראש הממשלה ברנע זה, ומחור מאמריו של עורך העולם הזה לא ברור לי כיצד היה עוד מצליח לעלות לראש כה אחראי — אפילו אם נניח שניתנה לו ההזדמנות. רדתי יש להמנע בשעה זו משיטעת בקורת כה חריפה.

ין יעקבון, נחל עוז

אולי תוכלו להסביר לי איך זה יתכן שלמדינת ישראל יש מצביאים ותיילים כה מזהירים ואילו מדינאים חלשים כל כך? פעם חשבתי שזה ענין של גיל, אבל דוגי מסם של מפקדי-מל"ח שהפכו חברי פרלמנט שיגרתים שינתה את רדתי. לאדם הרואה את הנעשה מרחוק, ורתי אחת התעלפויות של העולם.

ביל להמן, ניו-יורק

לפני שנתיים, בעומדו מעל במת האיצי טריון, הכרוז ראש-הממשלה כנאוה רכה כי "לא חשוב מה שישעלה יאמר, אלא חשוב מה שאנו נעשה", ובכו, מה פשר מספוטם הסרק הזה, באם יודע הוא שאינו מסוגל לעמוד כעבור 24 שעות בפני לחץ מדיני כלשהו?

ר. ק, תל-אביב

ממכ"ל לבן
דווקא עכשיו הזמן לערוך התקפת-שלום. מעל דיפולסיס שלנו לשאת ולתת עם מהני רים מצריים, אם הממשלה המצרית הרומב ליקנית חסרב לבוא אתם במגע. הרי תמיד יוכלה ישראל לשעון כי פארוק הוא האחראי למצב המלחמה בינה לבין מצרים, ולכן הוא מוסקר לבטלו. ואין כאן המקום לקשקש

הם בכל מקום בדיוק בזמן, שרו כסריה שירים עבריים בלי לעצוק, דיברו ברחוב מכלי שלם אדם קצעהו השני ישמע באחת מנהיגות, הובלתי אותם קצת בכיכודי הם החבורים האלה היו אייזונים. אלא רק שניצחו כמעט בכל משחקיהם, אלא גם התי נהגו למפתח.

הם בכל מקום בדיוק בזמן, שרו כסריה שירים עבריים בלי לעצוק, דיברו ברחוב מכלי שלם אדם קצעהו השני ישמע באחת מנהיגות, הובלתי אותם קצת בכיכודי הם החבורים האלה היו אייזונים. אלא רק שניצחו כמעט בכל משחקיהם, אלא גם התי נהגו למפתח.

על ערכים אישיים. במדיניות אין סנטי מנטים...

יוסף רילף, ירושלים

לא אנלה סוד — גם אילו ידעתי אותו — אם אומר שמביצע סיני עלה למדינת ישראל הרבה לירות ודולרים וזה היה מיבצע וול ומחיר באופן יחסי. יחסי לעצמכם מה היה סורה אילו הקדישה הממשלה רק חלק מסכום זה למטכ"ל לבן, שיפעל באותה תקיפות ובאותה תפיסה מדי הירה כדי ליצור את התנאים להבאת שלום. כיום השוכה תחנת השידור לא מחות מהותה ואילו השפעת התעמולה הנכונה נדולה מההיג'ת היילים בחזית. כי כבוש מישלם צבאי עשוי, במקרה הטוב ביותר, למחיק את צבא האויב עוד כמה קילוי מטרים — ואילו כבוש משלמים רעיוניים ותעמולתיים בתוך בירות ערב ירחים בלאפי קילומטרים את עצם סכנת המלחמה.

ד"ר ז. לויק, תל-אביב

רחמנים בני רחמנים
נכון עשיתם כאשר הכרתם כסיפור הי שבוע אף המעשה בלדה סיניה הבדואית (העולם הזה 997). זה הבהיר יותר מאלף מאמרים ונאמים כי היילינו אינם פראים צמאיים וכי גם בסערת הקרב פועל לב יהודי הם בקרב לוחמי צה"ל.

רות שיפמן, ירושלים

כל הכבוד לרגשותיו ההומאניים של הרופא הצבאי שטיפל בילדה. אך מי נתן לו רשות לאמץ לו את העופה בת חשנה, ככתב האם אין החוק המוסרי רודף למסור את הילדה למסור ערבי או משפחה ערבית שתאמץ לה את הילדה?

ר. ברומברג, חיפה

הילדה סיניה לא אומצה בארזח חוקי על ידי ד"ר אלברט בכר. היא רק נלקחה למקלט בביתו, עד אשר יחליטו המוסדות המוסמכים מה יהיה עתידה.

ביקרתי בבית סולנוע בחיפה. על הכר הקרינו את הנוי הקרבי הישראלי, זכר למערכת סיני. והנה, עה נראתה כגינת עזה ומאות ערבים הולכים לשבני — יחפים, קרועים ועלובים. יריהם על ראשם ולעומתם חיילו ישראל הרעניים, האוספים אותם כי צאו למכלאה — פרי הקהל במחאות כפיים ספורות. אודות: הרגשתי הרגשת בוז לקהל זה, וחבל, אני עצמי הנני מהאקטיביסטים וטוען השכם והערב כי יש להכריע את המערכת בהקדם. ברם, לשמות ולעלו על אותם ערבים, לא יכולתי.

גדעון בן-דוד, צה"ל

לא היו הדברים
חחח החותר, "מצעות סרחון" (העולם הזה 979) הבאתם ציטטה מתוך "מכתב פרטי של המשורר זלמן שניאור", שבו מנסק כאילו כמה אינו חורג מאמריקה לישראל, ומשמע כחבר דויה שפולית על דוד בו נוריון ונתן אלחרטו ושאר עסקנים. בככתבו אלי מלפני שבועיים, מודיע שי ניאור כי מעולם לא כתב מכתב פרטי כזה וכל הענין הוא כרוז.

מ. אונגרפלד, בית ביאליק, תל-אביב

ג'נלמנים מרחובות
לפני זמן ביקרה בחולנד קבוצת כדוריד מרחובות. מכיוון שאני מבדרת גם עברית וגם הולנדית, הובלתי אותם קצת בכיכודי הם החבורים האלה היו אייזונים. אלא רק שניצחו כמעט בכל משחקיהם, אלא גם התי נהגו למפתח.

הם בכל מקום בדיוק בזמן, שרו כסריה שירים עבריים בלי לעצוק, דיברו ברחוב מכלי שלם אדם קצעהו השני ישמע באחת מנהיגות, הובלתי אותם קצת בכיכודי הם החבורים האלה היו אייזונים. אלא רק שניצחו כמעט בכל משחקיהם, אלא גם התי נהגו למפתח.

הם בכל מקום בדיוק בזמן, שרו כסריה שירים עבריים בלי לעצוק, דיברו ברחוב מכלי שלם אדם קצעהו השני ישמע באחת מנהיגות, הובלתי אותם קצת בכיכודי הם החבורים האלה היו אייזונים. אלא רק שניצחו כמעט בכל משחקיהם, אלא גם התי נהגו למפתח.

נפלו למען תחי המולדת

כפירי ישראל אלה, דמותם תעמוד לעד, כלוחמים הנשויים ללאחזת, שאין גבול למסירותם, אין סייג לנאמנותם ואין מכשול וקושי המרתיע אותם. אהבתנו ויקרנו שלוחים להורי הלוחמים שנפלו. אשרי האמהות שילדו בנים כאלה!

נפלים אלה ביטא ראש-ממשלת-ישראל את רגשותיו של כל אדם במדינה כלפי נופלי הטיבוב השני ומשפחותיהם.

רב הפצו של העולם הזה לתרום את תרומתו הצנועה להצחת זכרם של הנופלים למען המולדת, כפי שעשה זאת בחודשים הארוכים של מלחמת תש"ח. על כן פונה המערכת אל קוראיה, וביחוד אל המשפחות השכולות עצמן, לסייע ביזה במשימה יקרה זו.

חברי הנופלים ובני ביתם, מתבקשים להמציא למערכת, תוך שבוע ימים, את תמונתו של היקר, בצירוף רשימה על חיי, ואפילו ופעלו. נא להקפיד כי הרשימה תכלול, במידת האפשר, את הפרטים הבאים: שמו המלא של הנופל, מצבו המשפחתי, תאריך לידתו ומותו, הנוסבות בהן הקריב את חייו, מעשיו בחיים האזרחיים, על גב התמונה נא לרשום את שמו, וכן את הכתובת שאליה יש להחזיר את התמונה. המערכת תטפל באהבה בחומר זה, ותקפיד על החזרת התמונות לתשודתן.

את כל החומר נא להמציא בהקדם בהקדם האפשרי, תוך שבוע, במערכת העולם הזה, ת.ד. 136, תל-אביב. על המעטפה נא לציין: "נפלו למען תחי המולדת".

פישע הנדון

ה גרוע מפשע — זה סימטום? קרא פעם המרקוז דה-טאליראנד, שר החוץ של גאסוליאון. הניסוח היה נבון מאד. בחיים המדיניים הטיפש תמיד גרוע מן הפושע. את הפושע אפשר לרפא, אבל אי אפשר לרפא את המטומטם. כאשר מדובר על גורלה של מדינה, הטיפשים מסוכנים לאין שעור יותר מאשר הפושעים.

אילו חי טאליראנד כיום, היה משתמש באימתו הקלאסית שנית: לגבי מערכת ההסברה של ישראל.

זוהי שרשרת של בוזונות ותבוניות, המצטרפת לפשע לאומי ראי שון כמערה. זהו פשע, שגרם לי אובדן רבים מן החישיגים שנקנו בדם לוחמים. זהו פשע שעוד עתיד לעלות למדינה ברם רב.

על שלושה פשעי ההסברה ועל ארבעה לא ישיבנו:

בחזית הפנימית, היא כמעט הצליחה לנחק את הקשר בין החזית והעורך, ולחבל במוראל של העם.

בחזית העולמית, היא ציירה את ישראל כשותפת קטנה בקנוניה בווייה.

בחזית הערבית המעיטה את דמות הנצחון של צה"ל וסייפה לחלוטין את מטרותיה של תנועת השיחור הערבית.

בכל החזיתות גם יחד, היתה מטומטמת לחלוטין.

פני שבועיים קרה ברפיח הכבושה מאורע, אשר לדברי העיתונות העולמית נסתיים בהריגת למעלה מחמשים ערבים.

עד כמה שהדבר עצמו היה טראגי, הרי לא היה עדיין בחזקת אסון לאומי. במשטר של כיבוש צבאי עלולות לקרות תקריות כאלה. האשמה גם לא רבצה במקרה זה על המושל הצבאי.

אולם בידי מנגנון ההסברה הפכה התקרית לשואה מדינית ממדרגה ראשונה. הוא לא פירסם מיד הודעה מוסמכת וגלויית-לב. הוא לא החיש מיד לרפיה את שליחי הע' תוגנת העולמית והמקומית, כדי שיבדקו במקום מה בדיוק קרה.

בטשטוש שאין למעלה ממנה, חשב מני גנון זה שאפשר להשתיק מאורע כזה בשעה כזאת, במקום הרגיש ביותר בעולם. כך קרה שההודעה הראשונה באה מפי אנשי אונג'רא במקום, שדיברו על טבח מחרתי. ההשתקה הישראלית נראתה בעיני כל העולם כביטוי של מצפון רע. מיד החלו תחנות השידור הערביות לשאוג שנערכה שחיטה בעונה, וכי משטר של טרור בלתי-אנושי השולט ברצח עה. רדיו מוסקבה גילה כי הישראלים הש' תמשו בגנאויים. העולם כולו זועזע.

באותה שעה היה גורלה של חי רצועה מונח על כפות המאזניים הבינלאומיים. הידיעות הנוראות על "הטבח ברפיח" הכריעו את חכפ. מוכיר האו"ם שחיסם עד אותו רגע, דרש עתה לשגר מיד את אנשי או"ם למקום. ישראל נאלצה להסכים לכך, כדי להציל מה שניתן להציל. באופן אוטומטי הפך האו"ם לאפומרופוס של חי רצועה. על סיכויי ישראל לחזיק ברצועה ירדה מכח נוספת, ואולי ניצחת.

זה היה גרוע מפשע. זה היה סימטום.

רשת רפיח היתה רק דוגמה אוסיינית אחת לשיטת הפעולה של ההסברה הישראלית. השיטה עצמה היא כללית ואחידה. יחד עם צה"ל הגיע לרצועת עזה המימשל הצבאי. מה ושל היו מקרים שלא היו צרי-

כים לקרות. אולם בסך הכל היה השלטון הישראלי החוש הומאני, צודק והוגן.

במקום נתגלו עובדות מזועזעות. אנשי חי רצועה הוחזקו למעשה על-ידי המצרים, משך שמונה שנים ארוכות, במחנה-ריכוז ענקי, מבלי יכולת לנסוע בחופשיות למצרים או לכל מקום אחר. יחס הבזו והריכוז הגיעו לכלל פרטים מדהימים. כך, למשל, הותקנו תחנות-רכבת נפרדות למצרים ולפלסטינאים, כדי שהעם השליט לא יתערבב עם העם ה' משועבד. וככל שרבצה תהום בין המצרים לבין תושבי עזה, כך רבצה תהום שניה לבין תושבי עזה לבין הפליטים. אפילו ה' מכובדים והמשכילים שבין אלה האחרונים לא זכו לעבודה או לכהונה ציבורית, גורשו מכל משרד קבצונים.

זו האמת. מי שמע עליה? אף לא איש אחר. בימים הגורליים, כי

יסתובב ברצועה ללא ליווי ופיקוח. זה היה גרוע מפשע. זה היה סימטום.

הכשרון הנורא של ההסברה כלפי ה' מרחב הערבי היה בולט מן הרגע ה' ראשון של המלחמה.

בעיני העולם כולו, ובעיני הערבים בפרט, נוצר רושם חדאי כי ישראל פעלה כבובה בשליחות הצרפתים והבריטים, שני הגור' מים הבוויים והשנואים ביותר בכל רחבי אסיה ואפריקה.

לא נתחזק הפעם על הצד הפוליטי של עיסקה זו. נצביע רק על הצד ההסברתי: ישראל לא עשתה דבר וחצי דבר כדי להזים רושם זה ולקבוע לעצמה דמות עצמאית בעיני מיליוני הערבים.

ברגע שחילי צה"ל עברו את הגבול,

השגאות שיעלו בדם

היתה ממשלת ישראל צריכה להציף את ה' מרחב הערבי בהודעה משודרת שהיתה צרי' כה לכלול הצעת-שלום ברורה ומנוסחת, ה' צעה של פגישה אישית מיידית של עבד אל-נאצר ובנג'וריון אצל טיטו או ניהרו, ואולימטום ברור שצה"ל ישמיד את הצבא המצרי אם לא יתקבלו הצעות אלה מיד.

יתכן מאד שההצעה היתה נדחית — או' לם כל המלחמה היתה נראית מאד אחרת. **כרנע שהודיעו הכרטיזים והצרי פתים על התערבותם הצבאית, היתה ישראל צריכה לפנות ברדיו וברפוס לכל ערבי במרחב לאמור: המלחמה בין ישראל ועמי ערב פותחת את המרחב בפני הדירת האימפריאליזם הכרטיזי, הצרפתי והסובייטי. אם תסכים ממשלת מצריים לשלום מייד, תוך 12 שעות, יושמט הכסים מתחת לי התערבות הכרטיזית-צרפתית ויי מנע אסון גדול למרחב.**

גם לו נדחתה הודעה זו, היתה בכל זאת משנה לגמרי את המצב התעמולתי של ה' מלחמה.

ברגע שהגיעו חילי צה"ל אל התעלה, ומפלת הצבא המצרי היתה מוחלטת, היתה ישראל שוב צריכה לפנות אל השליט המצרי בהצעה נדיבה, מכובדת ומרחיקת-לכת ל-

שלום, תוך יצירת חזית משותפת נגד ה' אימפריאליזם הור. יתכן שהשליט היה מנצל הצעה זו באותו רגע של יאוש, תחת לורוק את עצמו לתוך זרועות האמריקאים או ה' סובייטים. אך לו גם סירב לקבל את ה' הצעה, הרי היה עצם פרסומה משחרר את ישראל מן הכתם של שיתוף-פעולה עם ה' אימפריאליזם הור.

שום דבר מכל זה לא נעשה, לא היה בכלל מי שיכול היה לחשוב על כך ולפעול בהתאם — כי אין בישראל שום מוסד מתאים.

האנגלים המטירו על קאחיר ר' אלכסנדריה מיליונים של כרוזים. שום כרוז ישראלי לא הוצנח. ה' אנגלים הפציצו את תחנת קולי ערב ועזו מיד על אותו גל. הם שידרו לעולם הערבי כמעט כמשך 24 שעות כיום. לישראל אין אפילו תחנת-שידור המוקדשת כולה ל' עולם הערבי. בימי הקרבות הפ' תפקה בהרחבת מהדורות החדשות שזח — טיפה לעומת מכול חספי ברה שהיה דרוש.

החיל הערבי לא יצא לכבוש שטחים. הוא יצא כדי ליצור תנאים חדשים לשלום. אם עלה מאמץ זה בתוהו, הרי זה במידה רבה באשמת האימפוטנסיות הרעיונית וה' מעשית של מנגנון ההסברה. מראשית המל' חמה ועד סופה, לא הורגש קיומו של מני גנון זה כלל.

זה היה גרוע מפשע. זה היה סימטום.

בתום הסיכוב השני ערך המכון של ג'ורג' גאלום משאל-עם בינלאומי על השאלה: "האם אתה מסכים או מתנגד לפער' לת ישראל במצריים" בשמונה בירות ע' למיות היה רוב מכריע נגד ישראל, ורק באחת היה רוב למען ישראל.

התוצאות היו: בניוירוק, בחשינגטון ובשיקאגו: 43% נגד ישראל, 23% בעדה, השאר נמנעים. ב' מלבורן: 23% נגד ישראל, 31% בעדה. בסטורונטו: 43% נגד ישראל, 25% בעדה. ב'וינה: 75% נגד ישראל, 6% בעדה. בהל' סינקי: 70% נגד ישראל, 12% בעדה. במי' לאנו וברומא: 55% נגד ישראל, 20% ב' עדה. באוסלו: 89% נגד ישראל, 11% ב' עדה. אין בכלל נמנעים. בבון: 60% נגד ישראל, 9% בעדה. באמסטרדם: 24% נגד ישראל, 42% בעדה.

עברו הימים בהם אפשר היה להפעיל כוח גם בעולם ללא התחשבות בדעת העמים. גם פתרון של כוח זקוק לתמיכה ולאזהרה כדי להצליח. המשאל של גאלום מוכיח כי עמי העולם המערבי התנגדו באופן מכריע לפעולת ישראל. ברחבי אסיה ואפריקה, וב' גוש הסובייטי, היתה התנגדות זו אוטומטית.

פירוש הדבר היה כי נצניו כל העמים באו"ם ידעו, כבואם לחכי ריע בעניני המרחב, כי תרוב ה' מכריע בארצותיהם תובע מחם פעולה נגד ישראל, וכי רוב זה לא יסכים לשום צעד שיחיה לטובת ישראל.

איך קרה הדבר? אפשר להטיל את האשם על נספחי העתונות של ישראל בבירות ה' עולם, כמעט כולם בבלרים מפלגתיים קטנים, שקיבלו רוב נחמד זה כפרס עבור עסקות מפלגתיות. אולם גם לו היתה ממשלה זו מ' סוגלת לשלוח לתפקיד זה אנשים בעלי כשרון מינימלי, לא היה זה משנה בהרבה — כי ממילא לא ניתן להם שום חומר ה' ראוי לשמו.

המדינה שטענה כי יצאה לקרב כדי לבער קני פיאדיין, לא חילקה עד כה בעולם אף חוברת אחת על פעולות הפיאדיין. לא חול-

הנדון:

זכה לכך. הם הראו לאנשי ההסברה מודעות ברוסלס פוסט, בהן הודיעה חברת נסיעות על אירגון סיורים עממיים בחצייהאי. אולם מיטב כתבי העולם לא זכו בדבר אשר כל תייר יכול היה לזכות בו. הם לא ראו את מנזר קתרינה הקדושה, ולא את האי טיראן, ולא את הרימשה.

עתונאים אלה היו שווים הון למדינה. הם יכלו לשכנע את העולם כי ישראל פעלה מתוך הגנה עצמית, והם יכלו לשכנע את המרחב הערבי כי צה"ל הנחיל לבדו מפלה לצבא המצרי. הם יכלו להציף את העתונות של כל העמים בחומר חם. משכנע ושובה לבנות על מאבקה של ישראל.

הם לא עשו זאת. כמעט כולם יצאו את ישראל כשבלבם טינה מרע כלפי המדינה, ודיעה שלילית ביותר על דרכה המדינית. כמה מהם שיבחו את רמתו של צה"ל ועסקו בפולחן אישיותו של ה"רמטכ"ל, אולם לישראל הם הביאו נזק שלא ישוער.

הם לא ראו כי צה"ל התגבר על הצבא המצרי, ועל כן שמה עתונות העולם את הדגש על פעולת הבריטים והצרפתים. ה"מבצע הכביר של צה"ל נראה כטיול יפה בחסות ההפצצות הבריטיות, או כמסע שוד ציני. כי הכתבים לא ראו את החזית. הם ראו את מנגנון ההסברה. זה היה גרוץ מפשע. זה היה טמטום.

★ ★ ★

אותם האנשים, שראו בעתונאים כמו ראנדולף צירצל ואד מורו מרגלים פרי טנציאליים, אשר אסרו להראות להם את החזית, התחסו באותה צורה גם לעתונאים המקומיים. עורכים ועתונאים בעלי שם חתק של שנים רבות, יכלו להתקרב אל שדה המערכה בדיוק כאנשים חשודים בעיני מוסדות הבטחון כשכירי מדינה עוינת.

במדינה לוחמת, העתונות אינה גלגל חמישי, פרה-עודף שיש לפי בול אותו איך שהוא. העתונות ממלאה תפקיד לאומי חיוני: היא דואגת לכך שכל אדם יבין את מהלך המאבק ואת מקומו בו. היא גורם מרכזי בקיום המוראל בחזית ובעורף. היא גם דואגת כי ייאסף החומר הדרוש להערכת המלחמה בדרות הכאים.

אין כל אפשרות להלביש את העתונות מדים. העתונאי אינו יכול למלא את תפקידו לפי פקודתו של רב-סמל. רק אם ניתן לו החופש המוחלט לנוע עם היחידות הלוחמת ובין היחידות הלוחמות, הוא יכול להביא תועלת של ממש: להנחיל את רוח החזית לעורף, להנציח את החייל והמייבצע, הדרך היחידה להבטיח זאת היא לבחון מראש את העתונאים מבחינה בטחונית, לתת להם תעודות המקנות להם את הזכות לנוע חופשית באזור הלוחמה, לדרבן אר

קו אפילו הפרוטוקולים המשפטיים הכוללים את הודאות הפיזיקליות על פעולותיהם. אין לאיש בעולם מושג על היקף הפעולה הזאת. רוב עמי העולם סבורים עדיין כי הפיזיקליות הם מסתננים פשוטים, שבאו לקצר מעט חיטה באדמה שהיתה פעם שייכת להם.

ישראל לא עשתה דבר כדי להכין את דעת-הקהל העולמית לקראת המענה האחת והיחידה ש"היתה לה ביזום הסיכוב השני. זה היה גרוץ מפשע. זה היה טמטום.

★ ★ ★

ה"י החלוץ של דעת-הקהל העולמית מורכב מכתבי-החוץ של העתונות העולמית. אלה הם, ברובם הגדול, אנשים רציניים מאד, הידועים ברחבי העולם. הם חשו לישראל עם הישמע היריה הראשונה. תפקידם של אנשים אלה הוא לגלות את האמת ולדווח עליה. קשה מאד לרמות ארץ. אין להם שום אמוץ בהודעות רשמיות מכל סוג שהוא. שיטתם היא מאז ומעולם להגיע אל קר-האש, להנציח את החייל ב"הסערות, במלחמתו ובמותו, לקבל התרשמות אישית חדה בו במקום.

חבריהם של עתונאים אלה נהרגו בכל שדות-הקרב שבעולם. החודש שיכלו שניים ממיטב צלמי-העתונות בעולם, שהסתובבו באוסן חופשי וללא הגבלה בין קווי הבריטים והמצרים באזור התעלה, נקצרו בצרור של מקלע מצרי.

אולם איש מהם לא נהרג בישי ראל. איש מהם גם לא יכול היה ליהרג. אמנם חתמו בכואם ארצות, על הצהרה שאמרה כי ישראל אינה אחראית לכל נזק שיויגרם לי גופם, אולם היתה זאת הצהרה מיותרת לגמרי. מנגנון ההסברה של ישראל דאג לכך ששום עתור נאי זר לא יגיע לשום מקום בו מתנהלת מלחמה.

במשך כמה ימים ישבו מיטב כתבי העולם וצלמיו במלון דן, קיבלו כמה פעמים ביום את ההודעות של דובר צה"ל, ששודרו באותה שעה גם בקול ישראל ושאר תחנות השידור העולמיות. הכתבים רחחו. הם ביקשו להגיע אל החזית, אל החיילים הלוחמים. איש מהם לא הגיע. אחרי שנסתיימו למעשה הקרבות, הובלו כתיבי-החוץ באוטובוסים, תחת משמר קפדני, לשדות-הקרב של אתמול. הם ראו טאנקים עזובים, מכונות שרופות, פה ושם גם הרוג מצרי. לכל הי צלמים ניתן לצלם את אותם התצלומים פעם, כשהגיע אוטובוס כזה לרפיח, נעצר לפתע. הקצין האחראי הודיע שלא יוכלו להמשיך בדרך, כי חיילים מצריים מנותקים עודם יורים בשטח. "מצויין, בשביל זה באנו!" קראו הכתבים. אולם שום דבר לא עזר להם. "אני אחראי לחיים שלכם, ואתם לא תסעו!" אמר הקצין. כשנגמרו כל הקרבות, ביקשו הכתבים להגיע לחצייהאי סיני. כמעט איש מהם לא

הבעיה: דאי אנוכה הפתרון: עזרת חסכון

כח
כוננו חוספיס

חנך את ילדיך לחסכון

לפי שיטת החסכון הטובה ביותר

בנק לאומי

לישראל בע"מ

השתתף בספר מלחמת סיני

כל מי שלקח חבל במערכות סיני, יהיה חלקו גדול או זעום, מוזמן בזה להשתתף בספר מקיף, הנכתב עתה, אשר ינציח את עלילות הקרב ואת פרטי ההווי בחזית ובעורף.

מה עבר עליך במלחמה זו?

אם היתה לך חוויה מעניינת, אם היית עד למונט דראמטי, אם תדע לתאר את חלקו הצנוע של החייל האפור במכות-המלחמה האדירה. רשום זכרונותיך בשפה פשוטה וברורה. צרף שמות חברים שהיו עמך באותו מעמד וצילומים מעניינים אשר בידך. לא יתקבל חומר אשר כבר הופיע באחד מעתוני הארץ.

ינתן פרס של 100 ל"י עבור החומר המצטיין ביותר, וכמו כן יוגרלו 50 פרסים ממבחר הספר העברי בין כל הכותבים. וזאת נוסף על שכר הסופרים, שישולם בעד כל חומר שיתקבל לפרסום. חומר זה יהיה קנינה הבלעדי של הוצאת ספר מלחמת סיני.

שלח זכרונותיך ממלחמת סיני להוצאת ספרים "לדורי", ת. ד. 9047, תל-אביב, עד 15.12.56.

זהו סבא נבון

אם כי יש לו עוד הרבה בגדים מאירופה הרי הוא בכל זאת זקוק מדי פעם למכנסים או מעיל וודשים. סבא נבון סומך רק על טלמן ושות'. שם מכירים אותו עוד מימי הראשונים בארץ ומשרתים אותו תמיד היטב — ומעל לכל — במחירים נוחים.

טלמן ושות' תל-אביב, רחוב נחלת בנימין 27

(חמישי בסדרה)

בכו הראשון של הסתערות חיל-הנחיתה האמריקאי בקומפ, קוריאה, צילם צלם-המלחמה האנגל וקר תמונה היסטורית זו של חייל הנהרג מכדור. הצלם רץ במרחק צעדים מטסים מן ההרוג. שום צלם לא הגיע לקו האש במלחמת-סיני, לא הנציח את רוח החזית.

בלב העורף החוזקו מיטב כתיב העתונות העולמית, הנראים כאן מאזינים (ובחלקם נרדמים) בשעת הרצאתו של הרמטכ"ל בתל-אביב. מאחר שלא יכלו להגיע בשום פנים לשדה המערכה, ונאלצו למעשה להסתפק בביולוגים משעממים וחסידי-תוכן, עזבו רובם במהרה את המדינה, ניסו להצטרף ללוחמים באזור הסואף.

תם בשוט ההתחרות החופשית להגיע להי שגים של ממש. מוסדות הבטחון דואגים ממילא שלא תחזור לעתונות שום מלה העלולה להזיק מבחינה בטחונית.

אחראי לשטח ההסברה, יכול כל מוסד אחר — הצבא, משרד-החוק, משרד ראשי-הממשלה — לעשות ככל העולה על רוחו. העולה על רוחו הוא, כמעט בכל מקרה, למנוע אינפורמציה מן הציבור ולחסום את הדלת בסני עתונאים. תירוצים אינם חסרים לעולם — התל בבטחון המדינה וכלה בטובת הציבור. יתכן אפילו שהתירוצים צודקים, מש- לעצמם. הם רק אסטיים בהשגחה לגנוק העצום הנגרם עלידי חוסר-ההסברה.

בחלל הריק שנוצר, ניתן חופשי פעולה לעשרות גורמים קטנים, בחלקם שגעות פרטיים של אי-שום רמי-עצה, טינות אישיות וחשבוניות מוגזמות, המחבלים בכל מאמץ רציני של הסברה.

אישיות מסוימת שונאת ערך מסויים על רקע פרטי מפלגה מסוימת דואגת לכך ששום אדם כשרוני לא יטפל בהסברה, אם אינו נאמן עליה לחלוטין. חוגים מסוימים מעוניינים להכריח את הקוראים לקנות את שבועון המסכ"ל, עלידי מניעת אינסורי-מציה מכל שאר עתוני הארץ והעולם. בר-לל שטויות ממין זה נגרם נזק עצום ל-מדינה, שאין להעריך את ערכו בום.

חלק גדול מן האשמה רובץ על עורכי העתונים היומיים בארץ. במשך שנים הת-רגלו לחייך לעומת היורקים בסרצוף עת-ניהם, ולומר שזה גשם. לו קמו לחילופם נגד הבוז הגלוי של ראשי המדינה כלפי העתונות, יתכן ואפשר היה למנוע את הת-פשטות המחלה בעוד מועד. כי צמרת המת-דגלת לבו לעתונים המקומיים ולדבר בגלוי על שריפתם, כפי שעשה דויד בן-גוריון, אינה יכולה להתיחס בכבוד לעתונים זרים.

★ ★ ★

אדם לב לבח של המחלה אינו טכני, ואי-אפשר לרפאה באמצעים טכניים. כי סופו של דבר, אפסותה המוחלטת של ה-מדינה בשטח ההסברה גובעת מן העובדה שאין לה מה להסביר. מדינה שאין לה קו מדיני ברור, שאין במיה בשרות חדשה ופל-היבה לעמי המרחב והעולם, טבעה לולול בדרכי ההסברה.

לפני שנתיים, בשעה שמלחמת-ההשמצות בין מצריים ועיראק הגיעה לשליה הקודם, אמר סקאח סאלם, או שר-ההסברה המצרי: "לו הייתי במקום ממשלת ישראל, לא הייתי מוציא אף פרוטה אחת על החזקת הצבא. הייתי מקים כמה תחנות-שידור שישדרו ל-ערבים. בזה הם יכלו לשבור את כל העולם הערבי!"

לרוע המזל, לא הבין איש בצמי רת ישראל את אשר הבין הארי ייב: תעמולה חוסכת דם.

פשוטה אחת, שהלב עדיין סולד מפני ה-ערכתה: **נמאל עכד אל-נאצר כובש עתה בחזרה את הצי-האי סיני מבלי להקריב אף חייל אחד — אחרי שצה"ל כבש את השטח במחיר של 171 חללים יקרים.**

צה"ל נאלץ להיסוג מן השטח הזה מבלי לירות אף כדור אחד, תחת לחץ עוצמת דעת-הקהל העולמית, שאיפשר למעצמות הגדולות להכין את הקוגניה נגד ישראל ול-הקים את הכוח הבינאומי הראשון — נגד ישראל.

גורלה של רצועת-עזה תלוי בספק חמור, בגלל אותן הסיבות.

אחרי הסיבוב הראשון, ערכה הממשלה המצרית משפט לשם גילוי האשמים באסי-פקת נשק קלוקל לצבא המצרי. אחרי הסי-בוב השני היה כדאי לממשלת ישראל לערוך חקירה לאומית לגילוי האשמים בחבלה ב-נשק ההסברה.

החוקרים ימצאו כי התבוסה לא באה בג-לל חוסר רצון טוב או התמסרות בדרג ה-התחון. אנשי יחידת-הקשר הצבאית לעת-נות עכדו כמעט 24 שעות ביממה, תחת לחץ בלתי-פוסק. ספקי לשכת-העתונות הממשלתית התרוצצו ימים וילות. המחלה היתה בדרג הרבה יותר גבוה.

קל עתה להטיל את כל האשמה על אדם בודד זה או אחר — על דובר צה"ל, ש-הוא אדם ישר מאד והגון מאד, או על מנהל לשכת-העתונות, או על שניהם. אולם החטא לא יכופר במציאת שיערים לעואול. שום שינוי לא יחול לטובה אם יבוא במקומם איש כמו מויש פרלמן, למשל, שחזר לגדר-לה אחרי שהוכיח את אי-כושורו הגמור ב-שטח התעמולה במשך שנים ארוכות של כשלון מוחלט. שום דבר לא יתוקן עלידי מינוי חזרות של אנשי-שלומנו, שילבישו את אותה הגברת באדרת אחרת.

פה לא מדובר על פורנוקה, שי אפשר לפתוח אותה ודרפאו. פה מדובר על סרטן, המכרסם בגוף הפוליטי של המדינה. יש צורך בניתוח יסודי.

★ ★ ★

בארץ הזאת אין שום אדם או מוסד אחראים לענייני ההסברה. אין שר לעני-יני הסברה, אין משרד להסברה, אין מינהל להסברה. המוסד המפוקפק הקורא לעצמו בשם זה אינו אלא אוסף של עסקנים מפי-לגתיים ממדרגה עשירית, המנהל תעמולה מפלגתית לקוללת ומשעממת ביותר, על-חשבון משלם-המסים.

מאחר שאין שום מוסד בדרג גבוה ה-

הסתננו לאזור הקרבות, כדי לדחוק על כך לעתונתיהם. התצלום החשוב היחיד שצולם בכל המלחמה — כניעת הרב-אלוף המצרי בעזה — צולם בידי צלם-קולנוע פרטי, ש-הפר את כל החוקים וההוראות והסתנן למקום ללא רשות.

הניתוק המוחלט של העורף מן החזית גרם, במשך כמה ימים עגמים, למועקה בעורף. התפספה ההרגשה המוורה שמשוה אינו כשורה, שקרה משהו שיש להסאירו. העצבים נמרטו. השמעות פרחו בין מפרעי. הרדיו שידר את הודעות דובר צה"ל, שלא אמר דבר. רוב העתנים לא ידעו יותר מאשר האיש ברחוב, השתדלו לקלוט קטע-י משפטים של חיילים. כל כמה שעות הופצה מהדורה חדשה של עתון-ערב, שלא אמרה מילה על הנעשה בחזית.

המצחיק היה שבאותה עעה התנהל ה-מיבצע בחזית כסדרו, ולא היה שום יסוד למועקה ולדאגה. מגנון ההסברה יצר אותן כמו דידי, ללא כל סיבה נראית לעין. זה היה גרוע מפסע. זה היה טמטום.

★ ★ ★

כך נחלה ישראל תבוסה מוחצת ב-חזית ההסברה. העומק התהומי של כשלון מחפיר זה הומחש עלידי עובדה

מנגנון ההסברה עשה את ההיפך. כמה עתונאים, שנבחרו מראש ככתבים צבאיים, גוייסו וצורפו ליחידות. כתבותיהם הועתקו במכונת-הכסלה ונשלחו לכל העתונים. מאחר שרוב הכתבים האלה הם ממדרגה שניה או שלישית, זמק עם הקוראים לא רק לקלוט דק של כתבות גרועות, אלא שאותן הכתבות עצמן הופיעו בכל העתונים. היה זה כאילו הפכו כל העתונים לעתון אחד. רק שניים-שלושה כתבים הצליחו, כמעט במקרה, לי-צור יצירות של ממש.

כל שאר העתונאים — היינו, כמעט כל העתונאים החשובים בארץ — נותקו לחלוטין מכל המתרחש. הם לא הגיעו לחזית. המאורעות העיקריים של המל-חמה לא צולמו ולא הונצחו. מסך של ברזל ירד בין החזית והעורף. היו עתונאים שנטלו את היוזמה לידיהם. תוך סיכון עצמם במשפט אורחי או צבאי,

בכו האחרון. מצאו את עצמם הכתבים המקומיים והזרים שנלקחו לסיור מודרך לרפיח, שלושה ימים אחרי כיבושה. המכונית התקועה, הנדחפת בידי הכתבים, מסמלת יפה את מנגנון ההסברה כולו, שלא איפשר לכתבים וצלמים הזרים לראות את האמת בחזית.

העם

הדחיפה דרומה

כמחצית אזרחי ישראל, ביחוד בני הגלילים הצעירים, עמדו ליד המחסומים, ניטו לשוא להסתגל לרצועת-עזה כדי לראות את אשר יש לראות. המחצית השנייה היתה בתוך ה' רצועה עצמה - מכוניות עמוסות חילים, בני-משק וסתם אנשים, שדהרו מעזה ל' רפיח, הסתובבו בדיירא-אלבאלח וחאן-יוניס, השתדלו לרכוש (בניגוד להוראות מושל ה' רצועה) קופסת סוכריות גמאל עם תמונת גמאל עבד אל-נאצר (500 פרוטה) או עם תמונת שרה-מלחמה עבד אל-חכים עאמר (רק 330 פרוטה), או מצית עם סמל הנשר של תנועת-השיחרור המצרית (שלוש ל"י) או כפיה (שלוש עד חמש לירות).

המטיילים הגיעו עד רפיח, נעצרו מול מח' סום המדבר. הם ידעו כי אחרי שלוש או ארבע שעות נסיעה הגיעו רק לסף חציהאי סיני, וכי המרחב העצום, בעל המשטחים האדירים והרי הוורודים משתרע מעבר לאוסק.

האלפים הרבים שכבר הספיקו לסייר ב' סיני הביאו הביתה סיפורי-פלאים, שנטעו בלב כל שומע געגועים עמוקים לאזור ה' כבוש. געגועים אלה התערבבו עם החשש הנורא כי ישראל תיסוג מתציהאי לפני ש' תינתן האפשרות לראות את שארם אל-שייך ואיסור או את האוצרות הגנוזים של מנזר קתרינה הקדושה (ראה עמודים 10-11).

כל זה הפך את השאיפה דרומה לשגעון לאומי. תמורת טרמפ בטוח למפרץ סואץ יכול היה בחור זרזו לקבל, השבוע, מכל גבר או אשה את כל העולה על רוחו.

רגלי צה"ל? כפי שהודיעה ישראל ל' אר"ם, כבר החלו חילי צה"ל להיסוג בש' טחיות מאזור התעלה חזרה לגבולות ארץ ישראל. אם תאבד ממשלת ישראל גם את רצועת עזה - ואסותה המחולטת בשטח התעמולה המדינית עזרה לכך מאד - תהיה מדינת ישראל אחרי הסיבוב השני דומה, בעוד זמן קצר, למדינה שפתחה ב' סיבוב זה.

אבל דבר אחד ישתנה תכלית שינוי: מר' שגי המרחק של אזרחי ישראל עצמם. אחרי הסיבוב השני שוב לא יתפאר שום איש בסיוול לנגב הדרומי. הווהר הרומנטי של הערבה חלף לבלי שוב. אחרי שעלה על הר'מוסה אמר השבוע האיש שישך במו רגליו את הסולחן של מצדה, אליה עלה ב' טכס חגיגי אחת לשנה: המצדה היא הרז המצדה היא - - - !!

המדינה שאחרי הסיבוב השני תהיה מדי- נה קסנה, וצעיריה ירגישו בהרגשת-מחנק יותר מאשר בכל תקופה קודמת. השאיפה לפרוץ החוצה, אל המרחב, תהיה הרבה יר' תר חזקה. במידה שלא תמצא לה פורקן בטוילים לפאריס, ואחרי שנכשל הנסיון ה' כשרוני ביותר לפרוץ החוצה בכוח הנשק, יצטרך הצעיר העברי המשכיל לתרגם את געגועיו לתשובה על השאלה הפוליטית: איך תוכל ישראל לפרוץ את המצור באמ' צעים אחרים?

הארץ

גיאוגרפיה קדושה

לארץ-ישראל אין גבול ברור. הגבול שהיה קיים על המפה עד למלחמת תש"ח היה מקרי לגמרי - הוא הותחה עלידי הסוכנים של שתי אימפריות - בריטניה וצרפת - שביקשו לחלק ביניהם את הארץ שנכבשה מידי התורכים.

גבול החלק המזרחי של עבר-הירדן הות' זה בצורת צואר של גיראף במיוחד, כדי לאפשר את העברת צינור-הנפט מוסול-חיסה בשטח שהיה כולו בקדי הבריטים. מאותה סיבה צורפה לעבר-הירדן העיר עקבה, ש' היתה שייכת עד אז לחגאז של איבן-סעוד. הגבול בין דרום ארץ-ישראל ומצרים הוא הגבול שנקבע בשעתו, מסעמים צבאיים בל' בד, בין תורכיה והאימפריה הבריטית. לכן אין דבר מגוחך יותר מאשר המיכת מסת ארץ-ישראל הבריטית לסמל לאומי בידי תנועת-החרות, למשל.

מה הם, אם כן, הגבולות הטבעיים וה' אמיתיים של הארץ? בהתלהבות הראשונה אחרי כיבוש חציהאי סיני קסצו אנשים רבים על המציאה, צירמו את סיני לארץ

עובדות מענינות לידיעת כל המעשנים

צריכת סיגריות-פילטר גדלה והולכת בכל העולם.

עד לפני 30 שנה היו סיגריות - פילטר (עשויות ביד) נדירות ויקרות. בשנת 1930 הוציאו אברהם ומיכאל ויקס. חלוצי העישון המסונן, לשוק את סיגרית - הפילטר הראשונה. די מורייה. מיוצרת כשיטות מודרניות, במחיר עממי. סיגרית - הפילטר השניה שלהם היתה "עדן". שיוצרה בישראל בשנת 1934. ע"י מפעלי ויקס. החברה הישראלית לסיגריות בע"מ. עובדה היא. כי בתקופת השנים 1939 - 1934 היתה ישראל הצורכת הגדולה ביותר בעולם לסיגריות - פילטר. לפי מספר סיגריות לגולגולת.

המעבר לעישון מסונן מתקדם והולך בזמן האחרון ברוב ארצות תבל בקצב מהיר. בקשר לזה מענינים המספרים הבאים:

בשוויצריה: 1 סחוך כ" 2 סיגריות מיוצרות - היא פילטר

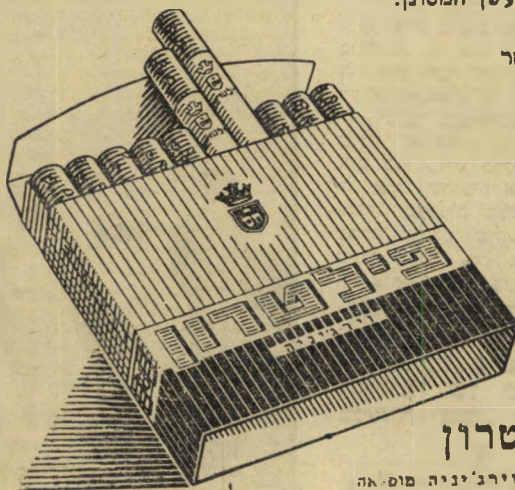
בדרום אפריקה: 1 סחוך כ" 3 סיגריות מיוצרות - היא פילטר

בארצות הברית: 1 סחוך כ" 4 סיגריות מיוצרות - היא פילטר

בישראל עלתה בשנה האחרונה צריכת סיגריות - פילטר מ' 4% ל' 12% - מספר מעשני סיגריות - פילטר הוכפל פי 3 ב' 12 החדשים האחרונים.

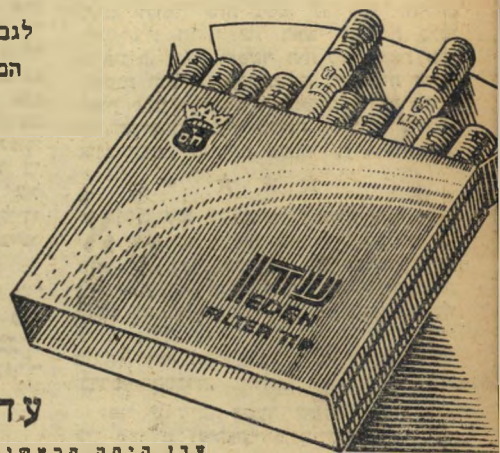
סיבות רבות לכך. שמעשנים בעולם כולו עברו לעישון מסונן:

הפילטר עוצר חומרי גירוי - העשן המסונן צונן ונקי יותר - שום חלקיקי - טבק לא חדרים אל פיך - הנאתך רבה יותר הודות לטעמו העדין של העשן המסונן.

פילטרון

סיגרית וירג'יניה מוס-איה עבור הסעשנים המעדימים סיגון מוגבר.

עדן

עדן היתה הראשונה לפני 22 שנה - עדן עורנה חסונה ככולך.

לגנך הטבק והפילטר הם הקובעים, ולכן בחר בתבונה.

החברה הישראלית לסיגריות בע"מ

משנכנס כסלו מרבין בשמחה, ואין כשמחת המשקה וההערני"ג לעילוי הנשמה

נכנס כסלו מרבין בשמחה, ואין כשמחת המשקה וההערני"ג לעילוי הנשמה

מאת עמוס קינן

השנים מן האחד, ולאחריו ההערני"ג עם הפצל הפצל הזה, וטוב לקנח קנח היטב בספיר"ט, כדי לאמץ ברכים כושלות. ואז יבוא הודק"ע כי ברוב עם הדרת מלך ואחריו הפצל וההערני"ג לא בא כבושם הזה, ועל זאת יש להזהר מאד ולהקפיד להרבות לאחר בספיר"ט, מחשש איפה ואיפה.

בשעה אשר כזאת טוב לנפש אשר יצא הגוף בריקוד. והריקוד הוא כעופר איילים מקפץ על השולחנות, מדלג על הגביעים והכוסות והבקוקים ואין הכוס נשבר, וטעם הריקוד הוא שיעשה בניגון של חדוה ודבקות, כי מכה הדבקות אין הכוס נשבר ואין הבקוק נשפך. ויש הנוהגים לשלב ידים או לנופף במקל בנריות גדולה, כי במקלך

כולם אנשי חיל חבל, מסובין יחד בצריף הגדול, מיטיבים ליבם ביי"ש והערני"ג לתנות שכחי בעל התניא, על הנס הגדול שנעשה לו בהותר אסוריו למען ישא דברו אל כל בית ישראל. ומהם צעירים רכים שגולדו במאסקו"א ובלע"י ניגרא"ד, אשר למען שים כסות פנים מפני הקומוניסטי"ען ימ"ש חישובו להם כלי שיר ויכו בתוף ובכינור ובחליל בתזמורת הקומוסומול, וינהגו ברכב הברזל אשר סוסים לו אין ברחבי סיביר ארץ הפלאות, ואין קץ לפלאות.

וזה דרכם בשירה אשר ישבו ויד איש אל כתף רעהו ליד השולחן, והעינים עצמות בכונה עמוקה וביד בקול גדול יכו בשולחן עד אשר ינועו הסיסים והיי"ש נשפך כמים וכל העם רואים את הקולות. ושם איש אחד נורא הוד ונאפד גבורת שפתיים, הלא הוא ר' זלמן שז"ר נ"י אשר מדי שנה חוק הוא יקום ונטש את ארמונו אשר חצב לו ובא להיות כאחד העם, ועל זאת אל השתוממו אחי ואל תניעו ראש כי סוד נורא הוא. וזה האיש זלמן את משלו ישא על העצים ועל האבנים ועל חיות השרה וכל רמש הרומש בארץ וכל עוף הפורח וכדברו פניו פני להבים ועיניו רשפי אש ודבריו דברים כמתלהמים, בוקה ומבוקה ומבלקה, ואף על זאת אל תתמהו כי הוא מאיותות הזמן.

★ ★ ★

כמו שנאמר בתניא

רוב גבורות חב"ד לא נספר כי הוא מן המפורסמות שאינם צריכים ראייה, ואיש בער לא ידע, וכבר נכתב בכתבי העתים וביחוד בהשקוף המשומם העולם הזה ימ"ש. רק זאת נגיד כי חב"ד נצר היא לשרש החסידות יסדה וכוננה הבעש"ט נבג"מ על אדני הוזהר הק' להיות אחב"י עובדים את השם בדבקות ובהתעוררות גדולה ובשמחה עצומה, כי השמחה היא בבחינת הרוח שמדבק את העצמות אחת לאחת, והתפככד"מ.

השאת בעוונותינו לא נקצו אל השמחה יקירי קרתא כגון שלונסקי יוסקוביץ וכל כ"ד. והיה החסרון חסרון והמעוות מעוות, אלא שעמדה לנו זכותו יגן עלינו ומילא בתפארת בחורים מקום הדרת זכנים ובעשב השדה מקום כוכבי מרום, כמארז"ל אין לך כל עשב מלמטה שאין לו מזל וקר. ואלה האנשים אנשי שפריר אנשים טובים הם ויקרים, לא תמוש בת שחוק משפתותיהם והצער רחוק מהם. זאת קומתם דמתה לתמר וקולם גאה ופרקם ערב והם מכניסי אורחים כאברהם אבינו ע"ה וכאשר ישמחו שורה השמחה על כל סביבם ומתדבקת בכח הרוח, כי היא שמחת התורה, שמגרשת את היצר. וכבר נאמר בתניא ס"א כ"ו בענין השמחה" כי כמו שנצחון לצנח דבר גשמי, כגון שני אנשים המתאבקים זה עם זה, ולהפיל זה את זה, הנה אם האחד הוא בעצלות ובכבוד, ינוצח בקל ויפול, גם אם הוא גבור יותר מחבירו. ככה ממש בנצחון היצר, אי אפשר לנצחו בעצלות ובכבוד, הנה משכות מעצבות וטמטום הלב כאבן, כ"א בזריות הנמשכת משמחה ופתיחת הלב, ושהרתו מכל נדודו, דאגה ועצב בעולם. ויי"ש בכל עצב יהיה מותר פי שיהיה איוה יתרון ומעלה מזהו הנה, אדרבא, מלשון זה משמע שהעצב מצד עצמו אין בו מעלה רק שיגיע ויבא ממנו איוה יתרון והיינו השמחה האמתית בה' אלהיו הבאה אחר העצב האמיתי לעתים מזומנים על עוונותיו במר נפשו ולב נשבר שעי"י זה נשברת רוח הטומאה כדי ללמוד בשמחה אמיתית בה', הבאה אחר העצב. שיש לשמחה זו יתרון כיתרון האור הבא מן החושך דוקא כמ"ש בוזהר על פסוק וראיתי שיש יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור כ"ו..."

★ ★ ★

ולשמעו ינעם

זו פדר השמחה בלילה ההוא. שותין כוס חודק"ע ומקנחים בהערני"ג ועיניו הערני"ג הוא ענין מופלא ולכהל"ע. ולאחר ההערני"ג שותין כוסית ספיר"ט לאמר לדבק ט"ל. ולאחר הספיר"ט יבוא הודק"ע, כי טובים

ב' יום ג', ס' יוצא ש' ח"ק למי"ד ביי"ת, בראבנא העיר, כתב המגיד דוב בער ממעוררש אל בנו לאמר: "אתמול בלילה אחר הצות נגלה אלי כ"ק מורי ורבי האלקי הבעש"ט נבג"מ ואמר לי בזה"ל"ק תדע בני בערני"י שבכרמך אשר נטעת יש גפן אחד אשר זה מאות שנים לא נטע גפן כזה בישראל והוא עוֹדנו צעיר בימים וזכה לגילוי אלי' ו"ל זה ב' פעמים לא בחלום רק במראה פא"ם ע"כ תדע את אשר לפניך איך להתנהג אתו עמו וד"ל ונרתעתו ושאלתי את מורי נ"ע מה שמו וענה לי שמו שניאור זלמן ונחרתי מבי' טעמים א' מפני שהעלים ממני תלמידי הק' מ' זלמינא נ"י הדבר, ובי' שקודם ארבעים שנה לזה לא זכה שום בני' זולת ר' וה' אישים אלוקיים ואח"כ נשלם רבי הק' נבג"מ מעיניו אשר ע"כ בני מחמדי אני אומר אשרי חלקי ואשרי חלקך אשר בחרתי לאח לך וד"ל ראוי שתזהר בו כבוד גדול ומעתה כל אשר יאמר לך תעשה..."

ועוד כתב לו: "את אשר יאמר לך תלמידי ה"רב הק' מ. זלמינא י"ג תשמע בקולו כי כל ה"גיה ה"יוצא מפיו ה"וא ברוח ה"קודש..."

★ ★ ★

תזמורת הקאמפאמ"ד

ש' על בן ביום י"ט כסלו ס' וישלח השתא גמרנו אומר חבר אנשים מהם המצויינים בירא' ומהם אשר אור הודוע טרם נגה עליהם, לצאת כאיש אחד כולם בהתרוממות הרוח אל כפר חב"ד הוא כפר שפריר, לשמוח עם השמחים שני שמח בחור וגוי, ויבוא על הברכה האברך המצויין בכל המעלות איש תמדות אשלא רברבא החסיד המפורסם איש חי רב פעלים מקבצאל מוהר"ר, שבשמו לא נזכיר, הממלא באהבה מצות שושבין וידו רב לו לארח אושפיזין וזכות קפיצת הדרך שעלתה בידו יגן עלינו, וזכה בעגלא ובזמן קריב לשמוע וגוי.

ושים בכפר שפריר כמו ק"כ משפחות, כולם חסידים מצויינים אנשי מעשה, רוממות ה' בגרונם וימנם הלהמות עצמלים. כולם אנשי רוססי"ע אשר נמלטו מחמת המצוק באותות ובמופתים ובמורא גדול ועוד ידובר בזאת אי"ה,

ובתרמילך וגוי, ואז ישירו בני ישראל את השיר הגדול, שיר חב"ד בלשון רוססי"ע ואנו נעתיקנו לעברית כדי המליצה הטובה עלינו, והוא כהאי לישנא: "אין אתמול, אין היום, אין מחר, אך יש חודק"ע, על כן שחו חודק"ע בחורים. ושיר זה אין להבין כפשוטו, כי אתמול, היום ומחר הם בבחינת העולם הזה שכחוהו כקליפת השום.

וכאן אנו עוזבים לשעה את הכפר שפריר ועוברים ל"שיבת" תומכי תמימים" שליד תחנת הרכבת של לוד. שם יושבים בשבת תחכמוני תלמידי הישיבה הצעירים, גדי הצאן, סביב לשולחנות ערוכים בלבן. כאן שפוכה אוירת התורה על כל פנים, וגם הספרים אשר בקירות כאילו שפחים בשמחת היום. ראש הישיבה, ר' שלמה חיים נ"י, נושא דברו, וקולו לא כקול הרעם בגלגל ולא כקול הסופה, אלא כקול דומה דקה ומי השילוח ההולכים לאט, ואף על פי כן הדור הוא. וגם מי שאינו מבעלי אמונה ישמח לראות אלה החיים באמונתם ושמחים בה.

כמה דיברו חכמי העתים על משבר האמונה, בלע"ז, כמה מלים הכבירו וכמה דיו שפכו על כך, ואין היודע כי גם בשמחה הפשוטה חיים עד עולם. וכאן ניטוש את שפת המליצה כי הלשון עמוסה מרוב היין, ונסיים במלים פשוטות לאמר: הרי גם המוקיר את שולחנו צדיק הוא. ועל כך כבר נאמר: כי בימים שבית המקדש קיים אדם חוטא מזבח מכפר, ומיום שחרב בית המקדש אדם חוטא שולחנו מכפר. כי מי שאוהב את החיים אינו מסוגל להיות קנאי. והנאה תמה מהחיים כמו שנתנו לנו, מעלה את ערך האדם.

תושלכ"ע, וברוך הנותן תשועה ליעקב, ולהשמוע ינעם. אלח"ל.

ש"ת (ט"ו). נהר מצריים, בניגוד לנחל מצריים, הוא הגילוס. בהתאם להגיון המשפטי, לא יכול היה אלוהים לבטל בתקופה מאוחרת יותר את ההסכם היסודי שנכרת בינו לבין אבותיו בן תרת. האסון הוא רק כי בארגון האומות המאוחדות אין נציגות מוסמכת של מלכות השמיים, שתוכל לייצג את תביעות הגיאוגרפיה רפלה הקושה לעומת תביעות חילונית יר, תר, שקבעו השבוע את גורל חצי האי — מחוץ לגבול ישראל.

סיפק אותה יהודה אליצור, במכתב למערכת אותו עתון, בו הוסבר בבירור הבסיס החרי קי אשר על פיו יכולה ישראל לתבוע לעצ" מה את הבעלות על חצי האי. כאשר ביקש משה בן צמרת הסברים מפורטים יותר מן הקודש ברוך הוא על גבולות הארץ היעודה, היתה התשובה (במדבר, ל"ד) בורה ופשוטה. "אתם באים אל הארץ כנעני, וזאת הארץ נתת לכם בנחלה... ונסב הגבול מעצמון נחלה מצריים, והיו חונצותיו הימה..." גבול זה, שנקבע גם

ישראל. על כך הגיב אבינועם חיימי, כתבו השחרחר ונמוך הקומה של הארץ לארכיאולוגיה, בהכחשה נמרצת: "לא כבשו (את חצי האי סיני) לא צבאות מלכות יהודה בימי בית ראשון, ולא חילות החשמונאים בימי בית שני. הוא נמצא אף מחוץ לגבולות ה"י אידיאליים — מנחל מצריים ועד הנהר ה"י גדול, נהר סרת".

נציג מלכות השמיים. טענה זו לא יכלה להישאר לאורך ימים ללא תשובה.

(כל הזכויות שמורות)

צפה לרמזים מרגיעים מצד חוגי הממשלה, בהערכת המצב המדיני של ישראל. אחרי ההתפתחויות הקודרות שהסתמנו עם הצטרפות ארצות הברית לגוש הסובייטי-אסייתי, בדרישה לפנות את הסיני ללא תנאי, הגיעו לממשלת ישראל הערכות אופטימיות יותר לגבי המצב. לפי הערכות אלה, מכוונת עמדתה הנוכחית של ארצות הברית לריכוך הגוש הערבי ולניתוקו מהסובייטים, כצעד ראשון שיביא בסופו לשלום מרחבי. לפי אותם מקורות, תיזם ארצות הברית, אחרי החזרת כוחות ישראל מסיני, הצעה לחסד כללי, אשר לפיה תקבל ישראל את כל הפליטים הערביים ותזאג לשיקום;

רצועת עזה תשאר בידי ישראל; מצרים וישראל יקבלו מענקים אמריקאיים גדולים — מצרים כפיצוי על נזקי המלחמה וישראל לסימון תוכניות יישוב הפליטים.

את כל ההערכות האופטימיות האלו, יש לקבל בחסתינות. כה משטה שעמדתו של ראש ממשלת הודו, ג'וואהרלאל נהרו, הפכה לאנטי-ישראלית מובהקת, תועלה אפשרות חדשה של תיווך אסיאתי בין ישראל ומצרים. המועמד הרציני ביותר לתפקיד המתווך הוא אחמד נבדאנאיקה, ראש ממשלת צ'ילון. נבדאנאיקה, שהוא

אנטי-קומוניסט קיצוני, ינסה להפעיל את השפעת הגוש האסיאתי למען השגת הסכם של פשרה בין ישראל והערבים. נגד נסיון זה תפעיל סין העממית את כל כוח השפעתה. צי ארילאי יחזור על הצעתו אינמו לשגר למצרים רבבות מתנדבים סיניים,

כדי לחזק את אייכותו של עבד אל נאצר במערב ולסכל את תוכניות ארצות הברית במרחב, תוכניות הנראות בעיני הקומוניסטים כראשית התקפת נגד מערבית על ההרפסוטות הקומוניסטיות באיחוי תיתכן גם הפשרה מסויימת ביחסי ישראל-ברית-החמרי עוצות. עם סיום פינוי סיני עלינו צה"ל, עלולה ברית-המועצות להורות לשגרירה אלכסנדר אבראמוב, שהוחזר עם פרוץ המלחמה, לשוב לתל-אביב. במקרה של חידוש היחסים הדיפלומטיים התקינים, עשויה להתחדש גם מכירת הנפט הסובייטי לישראל.

לא יונח צינור נפט מאיי לת לצפון. למרות שצינור כזה היה פותר במידה רבה את בעיית המברת הנפט מהמפרץ הפרסי לים התיכון, לא חיתה כל אפשרות מעשית לביצועו. דבר, מאחר שמדינות ערב סרבו לחלוטין להרשות העברת נפט המופק עלידיהן דרך שטח ישראל. נסיינה של ישראל לניין חברות נפט בינלאומית בתוכנית זו לא נשא פרי ותוכניתו של שר האוצר לתחיל צינור קטן-קוטר, באמצעים מקוריים בלבד, תידון לגניזה.

למשך ראש הממשלה יתווספו בקרוב שני אנשים חשובים: אגף לטיפול במיעוטים בישראל ואגף לטיפול הנגב. בראש אגף המיעוטים יועמד, כנראה, אליהו ששון, כיום שגריר ישראל ברומא. חאגף השני, שיוקם בבאר-שבע, ימחד תחת פיקוחו הישיר של ביג"י, שיקדיש לפחות יומיים בשבוע לבעיות הרוכות ביישוב אינטנסיבי יותר של הנגב, גיוס כוחות סנייים ומקצועיים למרחבי הדרום.

עם שובו של משה שרת לישראל, ממסעו באסיה, יתקבל עליירי מפא"י בתרועות תחילה. על קבלת הפנים החמה ועל מסע ההרצאות ההופעות החגיגיות של שרת בסניפי מפא"י ינצח המזכיר הכללי של המפלגה, גיורא יוספסל. מאחורי החלטה זו עומד חלק ניכר מבין עסקי המפלגה, הסבור כי יש לשחזר על עמדתו הרם של שרת, במקרה ותראה הספלגה צורך להסיל עליו תפקידים ציבוריים בבוא המועד.

בעלי דירות בנות שטח של 70 מטרים מרובעים ומועלה יצטרכו לשלם מס חדש מיוחד. מומחי משרד האוצר מעבדים עתה הצעת חוק, לפיה יחויבו בעלי או דיירי דירות אלה בתשלום מס חד-פעמי, שיכלל אף הוא ברשימת היסיל הבסחון.

השליש המוקפא של העלאת המשכורות לשנת 1956, שיש להתחיל לשלם החל מינואר 1957, לא ישולם ללא מאבק קשה. בעוד שבצמרת ההסתדרות קיימת הודעה שיש לפרוע את חסכומים המוקפאים ללא כל דיחוי, נוטה שר האוצר לפנות אל הסכירים הזכאיים לתשלומים הללו, בבקשה כי יסכימו לדחיה של שנה נוספת, עקב המצב.

החזיר שוב יעבר את האווירה הממשלתית. כאשר יובא בימים הקרובים בפני הכנסת חוק ההסמכה, הבא להסמך את הרשויות המקוריות לחוקק חוקי-עוד לאיסור גידול החזיר ומכירתו בשטח שיפוט, יעמדו השרים הדתיים על כך כי כל חברי הכנסת של מפלגות הקואליציה, כולל

מפלגות השמאל, יצביעו בעד החוק. טענות: הימניות מהצבעו כואת התפרש כתחמקות מקרובו האחריות הקולקטיבית ותחליש את תוקפו המוסרי של החוק, גם אם יזכה בנו.

צפוי סיכסוך בקרב העדה התימנית בישראל. לקראת הבחירות להסד הפועלי של התאחדות התימנים בישראל, מתייצבות במערכה שלוש סיעות. מנהיגי הפיעות, הייכלשעבר זכריה גלוסקא, הייכלשעבר שמעון גידי וחי"ל ישראל ישעיהו שרעבי ינסו לרתום את עתם למרכבת'הסד הפלגמית של הציג. הדתיים או מפא"י. המערכה תהיה מלווה בהשמעות קולניות ובהאשמות אישיות.

סירסום הדי"ח השני של מבקר המדינה יתעכב השנה. הסיבה הרשמית שניתנו לכך תהיה כי חלק מסגנון המבקר גוייס לשירות צבאי עם פרוץ המלחמה.

מדיניות

הקנוניה הגדולה

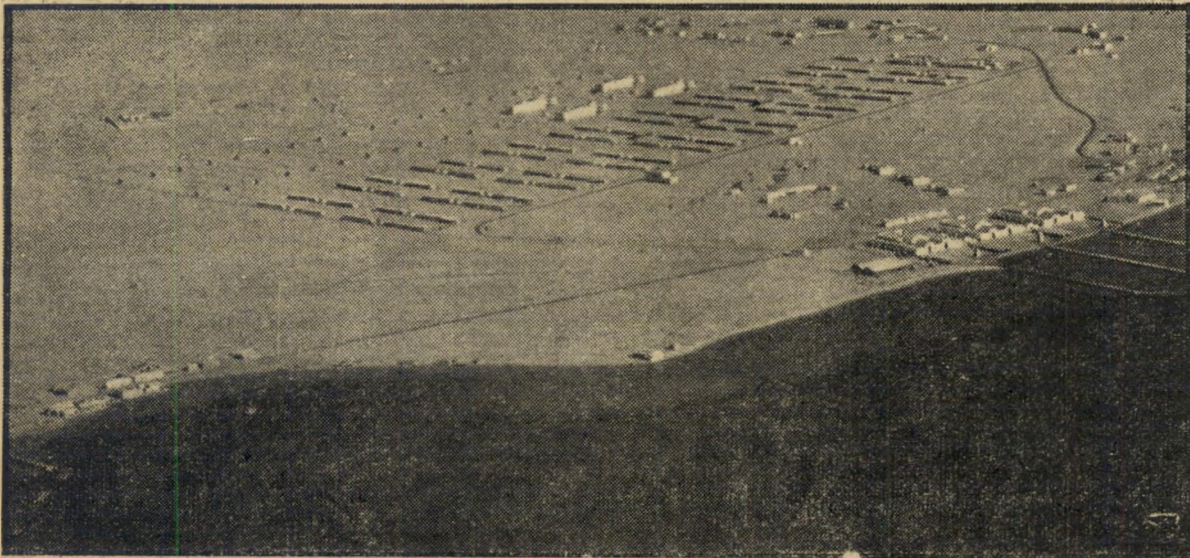
(ראח שער)

השבועון האמריקאי טיים הכתיר את הידיעה הראשונה על מיבצע סיני בכותרת: "הקנוניה". הוא קבע שזו מזימה מתואמת בריטית-צרפתית-ישראלית, אשר בה הצרפתים עשו את המלאכה המלוכלכת, הבריטים הסכימו והישראלים לחצו על ההדק. השבוע עמדה במרכז החיים הבינלאומיים הקנוניה ההפוכה: הברית החדשה של הישיבא דויט אייזנהאר והראיס גמאל עבד אל-נאצר, שמטרתה היתה להחזיר לקדמותו את מצבה של ישראל מפני הסיכוב השוני התלונן השבוע וויד בן-גוריון, בצדק רב, במכתב למרכז מפא"י: "הצלחנו במערכה הצבאית, אבל האידיב הצליח במערכה ה'פוליטית'!"

השלוחה הפורית. שיכתו הדרמתית של עבד אל-נאצר לווירא הבינלאומית, ממנה כמעט גורש ככות הכינוני, היתה בלי ספק

בוחיה חיליים בריטיים וארצישראלים ושרו בקול רם, קינג פארק, קינג פארק — ינעל אבוק, ינעל אבוק" הפכה עתה מקום מיס גש של אישים כמו ניהרו, טיטו, שפילוב ואידן.

תחילה פיתח עבד אל-נאצר בדעת צלולה את המישחק העדין של סחיטה כפולה. הוא נתן לאמריקאים להצילו מידי הרוסים, ולרובי סיס להצילו מידי האמריקאים — הכל במחיר גבוה. אולם חוסר-הנסייון שלו גרם לחוסר-סבלנות. לו התקדם לאטו, יכול היה להגיע רחוק. אולם הוא החליט, כמו שחקן פוקר, לשים את הכל על קלף אחד. הכרה לבת-השמן. לפי התעמולה המצרית הרשמית, שכל עחוני העולם חזרו עליה בתמימות רבה, גרמה לכך ההתקפה הישראלית על עזה, מיד עם שובו של וויד בן-גוריון משדה-בוקר. היתה זאת התקפה צבאית רבת, בעקבות כמה הפרות גבול מצריות קטנות, והיא הוכיחה את נחיי תותו המדולה של הצבא המצרי. בעקבות התקפה זו, קבעה התעמולה המצרית, החליט עבד אל-נאצר להשיג נשק — ויהי מה.

תצלום-אוויר של אימור — המחנות והנמל נסיגה בפני המשולש הבלתי-יגדוש

המאורע המרכזי — והרה-הסכנות — של החידוש האחרון. היא הוכיחה את כשלונם הגמור של המומחים-לענייני-ערבים בבריטנייה, בצרפת — וכישראל. המטרה האמיתית של פעולת המעצמות נגד מצרים היתה הפלתו של סגן-האלוף המצרי, המומחים המערביים היו בטוחים שאין זו מלאכה קשה. לפי הידיעות שהיו בידיהם התערער שלטונו של עבד אל-נאצר, והיתה דרושה רק דחיפה קטנה כדי לחסלו.

מלבד השלוחות הצבאיות, שהגיעו לכות רות העתונות, היתה למיבצע גם שלוחה פחות מפורסמת. היה זה הקשר בין הבריטים לבין קבוצת מחתרת מצרית, שדגלה במנהיגותו של אמיר-ליוחא (רב-אלוף) מוחמד נגיב. נגיב נמצא במעצר-בית בחילה נח מדה במולדתו. בגלל פופולריותו בסודאן ובסעודיה לא הניו איש לפגוע בגופו. עתה קיוו חסדיו, בני המעמדות המיוחסים שנר חקו הצידה, כי אחרי המפלה הראשונה בחזית ימהר הצבא להחזיר את הגנרל היקשיש והמתון לשלטון.

שחקן הפוקר ממחר. לפני חוק, אם גם היה נראה הדבר כך. כי מצבו של עבד אל-נאצר היה באמת בכל רע. בקאריירה הקצרה והמסחררת של הרוון גבה-הקומה, באה נקודת-מסבר. סיבתה לא היתה נעוצה בכשלון, אלא דחקה בשורת ההצלחות שהכריבו את עבד אל-נאצר עצמו על דעתו הזוהרה, המריצה אותו להחיש את קצב התקדמותו ממצב מסחרר. תוך שנים מעטות הצליח להעמיד את עצמו בראש התנועה הלאומית הערבית, וכי ראש שאיפת הנוער המשכל בכל ארצות ערב להפיל את המשטר הישן, כמועמד לכתר המנהיגות של פרציה ערבית גדולה, מן האוקיינוס האטלנטי ועד לים הערבי (האוקיינוס ההודי), הפך גורם בינלאומי שגדולי העולם חיורו על פתחו. קאהיר, אשר עוד לפני עשר שנים התהלכו ברחו

המערכה חזחה כמעט מילה על מיליה עם סיכום הסיכוב הסני במאמר "הלוך וחזור" של העולם הזה (996) לפני שבועיים.

כך נעשה המעשה שפתח את שרשרת המאורעות, אשר נסתיימה במיבצע סיני. הנשק הסובייטי הפך את עבד אל-נאצר לגרבור העולם הערבי. הוא העז לדרוש יותר ויותר מן האמריקאים. כעלבון גלוי, הכיר באותה שעה בסין העממית — מדינה שהיא בתי-השטן בעיני כל אמריקאי הגון. עתה התרגו גנן פוסטר-דאלס. הוא ביטל את הצעת אמריקה לבנות את הסכר הגבוה באסואן — קודש הקדשים של המשטר הימצרי. גם הסובייטים סברו שכדאי להגביר את הלחץ על הרוון המצרי, סירבו מצדם לממן את הסכר. כדי להציל את הפרסטיג'יה שלו, נאלץ עבד אל-נאצר לעשות משהו דרמטי, במהירות גדולה. הוא ביצע את תוכניתו הסודית הישנה להלאים את תעלת סואץ.

מפולת כפולה. היתה זאת הכרזת מלחמה על בריטניה ועל צרפת. שתיהן קיוו לשתף את אמריקה בפעולה מכרעת נגד מצרים, אולם לאמריקאים לא היה כל ענין להציל את שרדי האימפריאליזם הצרפתי והבריטי במרחב. להיפך, הם קיוו כי יעלה בידם לרשת את הירושה. לפי כל הסימנים, פתחו הצרפתים כבר אז בתיכונן מיבצעם. הם, כמו הבריטים, אינו ששוב אין להם מה להספיד. הילנו עברה הלאמת-התעלה בשלום, היתה מצרים משתלטת על עיראק, גורמת להלאמת הגסט הבריטי שם ובנסיונות המפרץ הפרסי. או תה שעה היו הצרפתים מסולקים סופית מ"אליג'יריה. היה זה סופן של שתי האימפריות הגדולות של המאה ה-19.

השליחים נשלחו, הסוכנים פעלו, נפרשה רשת של תכנון בינלאומית. אישם נחתמו חווים סופיים, נקשרו קשרים. הכל הונכו למיבצע שהיה צריך לקבור את עבד אל-נאצר תחת המפולת הכפולה של מסלה צבאית ומדידה גמימת.

"רא מצרים...". אולם עבד אל-נאצר לא נפל. במשך כמה שעות קריסיות היה נדמה שהוא התנדנן. אולם כששידור את נאומו לעמי ערב ברדיו קול ערב, שעה קלה לפני הפצצת התחנה וחיסולה, כבר

מפקד כוחות או"ם ברנמ
הגנרל הקנדי חסר הכשרון...

זעים, בעיקר על התחברותו של עמו עם מבריתים וציונים מוזהר של כלרזוכית — אולם עדותו לא עוררה כמעט כל תשומת לב ציבורית. היא טבעה בגלים הסוערים של ידועות ערב-המלחמה. באותה צורה נוחה ניצלו מקבל מכונית השי שלמה ארזי, שהדו"ח על מעשיו פורסם בדיוק בשיא הקרבות, והאחרים לעיסת קות השוק-השחור של הסוכנות, שמשפטם נסתים בעצם ימי המלחמה.

שיר המנדר. השבוע הסיק עוד איש אחד את המסקנה ההגיגית: ישעיהו שיר קה" ירקוני הודיע שחיתר על תביעתו נגד משרד-הבטחון, בקשר עם ביטול עיסקת הסגורים המוזהר בידי שמעון פרס. שייקה טען ש"התפסרה", לא הסביר מה פשר הפשרה. הירח אחד הליצנים של כסית "חציהאי סיני מלא סגורים המככים לגו" אל...

נוער

דרך צלחה

טרמפיסטים רבים נוהגים לחלק את נהגי ישראל לשתי משפחות: משפחת בני האסר כולה החיאטרלית, המנסים להתחמק באר תתם כל מיני תנועות בבוהן היד לרמזו שהם נוסעים לכל הרוחות ורק לא לכוון הטרמפיסט, ומשפחת הנהגים האדישים, ה מתעלמים מקיום הטרמפיסט ותנועותיו.

על החושבים כך נמנו גם אורי ספקטור, תלמיד בית הספר הריאלי בחיפה, וחברו, חובבי טרמפים וטיולים בני 15. לכן, כשי החליטו השניים לבצע את טיולם הגדול מ חיפה לאילת. היתה הבעיה העיקרית שהר אינה אותם: כיצד להתגבר על התעלמותם של נהגי אלו, כדי לסיים את טיולם תוך שני ימי החופש שעמדו לרשותם.

מתוך נסיונות קודמים, למדו שיהיה עליהם להמתין שעות על גבי שעות עד אשר נהג מייטיב יואיל לעצור ולאספם. הם נסלו לח קרטון, רשמו עליו בצבע שמן: **Around the world on \$ 50** *
שלב ומעט אנגלית. מצוידים בלוח זה השכימו השניים למחרת ויצאו לכביש לבושי חולצות צבעוניות, חבושי כובע מצהיה אדומים-צהובים ומרכיבי משקפי שמש. במהרה, נהגו להיכח בייעולות אמי צעיהם, כשמכנייהו תעצרו לידם בזה אחר זה, הסייעם במהירות.

לרוב גילו הנהגים שהסיעום במהרה את מעשה הקוננס, כשניסו לנהל שיחה ממר שכת באנגלית עם השניים, שידעוניהם ש רכשו בשפה זו בבית הספר לא הספיקו לכן. אולם הדבר לא הפריע לשניים להגיע במהירות לחמוז חפצם, כשהמתנתם הארוכה היחידה — 15 דקות — ארעה בבאר-שבע. התקרית היחידה החישה בדרך חזרה, בסביב ביה דגון, כאשר נהג שגילה את זהר תם לא סלח להם בחיור, אלא נסע ישר ל תחנת המשטרה ודרש מהשוטרים לדאוג לכן שהריו השניים יתנוסם לאי שמוש ב אמצעי חומית והזנאה. כשיצאו, כעבור דקות מספר, אורי ספקטור וחברו מתנתם המפ טרה, החליטו שיש צורך למיין את הנהגים למשפחה שלישית נוספת: משפחת חסרי חוש הומור.

טסביב לעונם 508 זולאר

על פי גבולות-החלוקה של 1947. חץ-הכיוון הפוליטי פנה נגד ישראל.

הפרט המאלף ביותר הוא שלא קרה שום דבר בלתי-צפוי, כמעט את כל ההשתלשלות אפשר וצריך היה מדינאי מנוסה לחזות מ ראש, עד לפני שהחיל הישראלי הראשון

הוא בחר לצורך זה בכלי שיש לו אהרה עצומה בעולם: ארגון-האומות-המאוחדות.

שינוא חנשים. האיש השלישי בכרית הבלתי-קדושה של הגנרל האמריקאי וסגן האלוף המצרי הוא אורח שבדי שלא שרת מעולם בצבא. דאג האמרשילד רצה מאו ומעולם להפוך את המרחב לאזור הכפוף במישרין להשפעת א"ם, המחזו הראשון של מדינת-כדור-הארץ. עתה באה ההזדמנות להגשים את הרעיון.

האמרשילד, החובב גברים חסונים (כמו עבד אל-נאצר) והשונא נשים (כמו גולה מאיר), נפגע גם הוא קשות מן הפעולה בסיני. הפרסטיגיה הבינלאומית שלו (וסי-פויז לקבל את פרס-נובל) היו מבוססים על הצלחתו להשיג הפסקת-אש במרחב. ה מלחמה בסיני הפכה אותו כמעט לדמות מגוחכת וחסרת-מל.

היה זה האמרשילד שנתן לנציג היוגו-סלבי את הרעיון המחוכם לעקוף את הויטו הבריטי-צרפתי במועצת-הבטחון על-ידי כינוס עצרת-חירום, בה אין ויטו — אפשרות שלא נוסחה מעולם ושרוב הנציגים באו"ם לא ידעו אפילו על קיומה. היה זה האמרשילד שנתן לנציג הקנדי את הרעיון להציע את הקמתו של כוח בינלאומי — כוח הכפוף למרותו של המזכיר הכללי.

בלהט המשבר לא שם איש לב לכך שלא נקבעה בכלל מסרתו של הכוח הבינלאומי. היתה זאת שיכחה שהאמרשילד היה מעוניין בה — כי הוא, כמוזכיר האו"ם, היה עתה מוסמך להתליט לברו בכספר שאלות גורליות מאד. בין השאר:

● האם יחזיר הכוח הבינלאומי את אזור-

הבין שהסכנה העיקרית חלפה. אמר עבד אל-נאצר בקול נמוך: "יא מצרים, לא על כבודו ואצילותו וחיינו של עבד אל-נאצר נטוש הקרב, אלא על כבודה ואצילותו ו חייה של מצרים..."

מדוע לא נפל האיש? מדוע לא העזו אנשי המחתרת אף להרים את ראשם? קרה הדבר אישר אספר היה לצפות לו מראש, אילו התייחסו המומחים לערבים כאל עם גור-מלי, ולא כאל אספסוף נבער מן המדבר. גם האויב הגדול ביותר של דויד בך גוריון בישראל לא היה מסכים להדיחו מ תפקידו תחת איום של הפצצה סובייטית. גם אויביו המושבעים ביותר של גמאל עבד אל-נאצר התלכדו מאחוריו ברגע שמשוטטים בריטים וצרפתים הפציצו את קאהיר כדי לסלקו.

הנוער המשכיל במצרים, ובעיקר קציני הצבא, אינו רואה בגמאל עבד אל-נאצר את שליח א.ה. ואינו מעריך אותו הערצה עיוורת. אולם משיחות עם קצינים שבויים בישראל נטבר בעליל כי אנשים אלה מא מינים שעבד אל-נאצר פועל לסובת מצ-ריים, וכי בדרך כלל פעולתו מועילה לענין הערבי הנסיון להפילו בעזרת התערבות צבאית וזה היה מבוסס על איהבגת המצ-י אונת הערבית.

לכן הוא לא נפל.

המווח הקצר. אין ספק שהשיבוך ה שני פגע במעמדו של הרוזן המצרי. הפרס-טיגיה שלו היתה בנוייה על הצבא, והצבא הוכח כחסר כושר קרבי — אם כי הצליח עבד אל-נאצר לטשטש במידה רבה את ה-אמת על מהלך הקרבות, בעזרתו האויבה של מנגנון-ההסברה הישראלי (ראה הנידון). כדי לנצל חולשה זו, פעל השבוע המשטר

תצלומי-אוויר של א-יטור — העיירה
— בתוספת 25 קולות והמתנדבים של האגדה

התעלה ואת חציהאי סיני לצבא המצרי? ● האם יכנס הכוח הבינלאומי לעזה — והאם יחזיר גם אותה למצריים?

● מה יהיו גודלו והיקפו של הכוח הבינלאומי?

בראש הכוח שם המזכיר הכללי את הגנרל אדסון ברנס, גנרל קנדי השינא את בריטניה עוד מימי מלחמת-העולם השנייה, אם כי לא הוכיח את עצמו עד כה כאנטר-ישראלי.

חץ הכיוון. הקומביניציה איינהואר האמרשילד-עבד-אל-נאצר היא חזקה מאד. מאחוריה מתיצבים, כחיל-מילואים, 25 הקר לות של עמי אפריקה ואסיה, המסוגלים להכשיל לברם כל הצעה בעצרת-או"ם, ו ר המתנדבים האגדתיים של בולגאריה, כמעט איש אינו אוהד את בריטניה וצרפת, שתי מדינות המסמלות את שרדי המסורת הקר-לונגאלית. איש אינו אוהד את ישראל.

מצב זה מההה סכנה גדולה לישראל. לא רק הנוטיגה משארם אל-שייך, אטור ומבואות איסמעיליה מונחת על כפות-המאד גיים, אלא גם גורל רצועת-עזה, חופש-השיט בסואץ ובמיצר טיראן. הקמת בסיס צבאי חדש בדרום — ואולי אפילו הצעת-שלום

● ברנס היה אז מפקד הכוח הקנדי ב-חזית איטליה. הוא דרש כי הקנדים יצפו למעמד של קורפוס עצמאי, אולם דרשה זו נדחתה על-ידי הבריטים מטעמי יעילות. אחרי ויכוח חזף-סובק אז ברנס, רק החוגש חזכיר השבועון הבריטי החשוב אקונומיסט פרשה זו, הגדיר ברנס כבלם "הגנרל הקנדי חסר-הכשרון..."

הקיים בעיראק ככל יכולתו נגד בת-כרית העיקרית של מצרים, סוריה. הכתנה הברי-טית-עיראקית היתה לחסל את המשטר ה-קיים בסוריה (ראה במרחב) ולאיים גם על ירדן, לפני שמצרים תתאושש.

אולם גם זה חשבון לטוח קצר מאד. בעיני המוני הערבים, מקובלנקה ועד מוסול, ישאר עבד אל-נאצר האיש ששלוש מע-צמות גדולות לא הצליחו להשמידו, והמצ-ליח עתה לגרש את הצבאות הפולשים מ-ארמת מצריים ללא קרב. יתכן מאד כי ב-טוח הארון גורם מיבצע-סיני לחיזוקו הפוליטי של עבד אל-נאצר, ולהחשת האיחוד הערבי תחת חסותו — נגד ישראל.

נקמה אישית. במאמץ זה קם עתה לרוזן הקאהילי בן-כרית בלתי-צפוי, האיש החשוב ביותר בעולם, דייט איינהואר, ש-ישלוט בארבע השנים הקרובות שלטון כ-מעט מוחלט על המדינות האמריקאית, התי-יצב לימינו.

קשה להתפלא על כי איינהואר מרוגז עתה מאד על הבריטים. הצרפתים והישרא-לים, מיבצע-סיני תוכנן כך שיצא לפועל בשבוע האחרון לפני הבחירות באמריקה. הוא איים לחבל בתעמולת-הבחירות של אייק, שטען כי הביא את השלום לעולם. הוא הרחיק ממנו את מליוני הקולות של יהודי אמריקה, הוא יכול היה לסכן את בחירתו מחדש, וללא זכה לתמיכה עצומה כל כך של דעת-הקהל האמריקאית. יכול להיות שאייק נעלה מעל לרגשי-נקם קטנים, אולם אין כל ספק שהוא התנגד בכל נימי נפשו המייסנית לפעולה הבריטית-צדפתית ולמבצע הישראלי, וכי החליט עתה לתמוך בכל כוחו במשטר הקיים במצריים.

מלחמה ושלוש

קולו של הפרופסור

... גם אם נניח שאין לקוח ליחסים פוליטיים, הכרתיים וכלכליים נורמאליים בין ישראל והעולם הערבי קצת ובעתיד הי קרוב — האם זאת אומרת שעלינו לעמוד ולחכות בחיבוק ידיים? לא ולא!

לא פעם נשמעו מלים אלה מפי הוגי דעות ישראלים, שרעיון ההשתלבות במרחב נראה להם כאפשרות מעשית. גם בדברי הנכנסת נרשמו לעתים מלים דומות מאוד. לכן, אילו הושמעו בתל אביב או בירושלים, לא היו ראויים לתשומת לב כלשהי. אולם הן נאמרו בכיירות, בירת הלבונון. והאיש שאמר אותן היה לא אחר מאשר הפרופסור שארל מאליק, מרצה לפילוסופיה לשעבר ב-אוניברסיטה האמריקאית של בירות, וכיום שרהחוק של הלבונון.

קבע מאליק, במאמר שנכתב במיוחד עבור הירחון האמריקאי, פורייין אפירט: "מי שמדבר על שלום בין ישראל והערבים, רגיל להשחות את הבעיה לסכסוכים בינלאומיים אחרים. הלא צרפת וגרמניה נלחמו אחת בשניה, ובסוף הסכימו על שלום. כך היה הדבר בין ארצות-הברית וספרד ובין קוריאה הצפונית והדרומית. ואם כן, למה לא ייתכן מצב דומה בפלסטין?"

התשובה ניתנה על-ידי הפרופסור, שהוא אחת הדמויות המרכזיות המקובלות ביותר בין מדינאי אמריקה: "סיכסוך ארץ-ישראל שונה מבחינות רבות. בו בזמן שסיכסוכים בינלאומיים אחרים נגמרו בדרך כלל כשהצד המנצח הכתיב את תנאי השלום על המנצח, לא היה כאן נצחון מכריע של צד אחד. כאן היו גם הבדלים יסודיים של דת, גזע ותרבות בין שני הצדדים, ואילו המלחמה לא פרצה בין שתי מדינות קיימות אלא ש-הערבים רואים בישראל מדינה אשר קמה בכוח הגשק ובירשה אותם מארצם."

הצעה מפורטת. מדוע מאמין, בכל זאת, הפרופסור הנוצרי הצעיר (39) כי אין לשבת בימים שלובות מול העדר השלום? אמונתו מבוססת על הצעה מפורטת ל-השכנת השלום: "אפשר להקל במידה ידועה על מצב הפליטים הערבים בעזרת הגליל המערבי (הישראלי) וגם על-ידי תוכנית מוסכמת של פיתוח עמק הירדן (הערבי) ויישוב הפליטים הנוחרים על אדמות ערביות" — דבר אשר לו מתנגדים בפירוש קולני יתר מנהיגי ערב. גם בעיית הקשר חיבשתי בין מצרים ושאר מדינות ערב, מאמין מאליק, עשויה למצוא את פתרונה ואתה גם בעיית הפיצויים בעד הרכוש ה-נטוש ונזקי המלחמה.

הצעה, שהיא תפיסה גמישה מאד של תוכנית החלוקה המקורית, איננה עומדת על החזות יפו ולוד, למשל, לערבים או יצירת איים ערביים בתוך טריטוריה ישראלית. או-לם הוא חושב כי יש לחזור לאיזון צורה של בינאום ירושלים ולביטול מירון הזיוון ההדדי.

המורה הקרוב לא יחזור לקדמותו אחרי קום מדינת ישראל, סיכם. "אם יתגברו הערבים, אם יתעוררו ויבינו כל מה שקרה באמת, אז גם יגיעו עד מעמקי יסודות חזיתם וקיומם. תמורה עמוקה תעבור עליהם."

עד שתחול תמורה זו, מיעץ מאליק, "חשוב מאד שהעולם — וישראל וכל ה-יהדות העילמית בתוכו — יבנה את יחסו אל הערבים על עקרונות ברורים של אמת וצדק, אשר רק הם עשויים להראות את הדרך לשלום יציב בין ישראל וערב". לא היתה זו תוכנית פרו-ישראלית. אולם חיתה זו הפעם הראשונה מאז מלחמת ה-עצמאות שאישיות ערבית ממדרגה ראשונה אמרה בטומכי כי העולם הערבי יצטרך בסוף של דבר להשלים עם קיומה של מדינת ישראל בשלום.

סוריה

הדלת האחורית

"בינינו אין הבדל", הכריז בעליוות, לפני שבועות אחרים פקיד סורי גבוה, במסיבה בשגרירות הסובייטית בדמשק. ההבדל הוא רק עניין של סדר פנימי. והוא הסביר למה התכוון: שמויתן של רוסיה וסוריה בערב-בית, מורכבים מאותן ההברות, בסדר אחר. הרוסי חיך כהנאה, אם כי הספיק בוודאי לשמוע את אותה הלצה עשרות פעמים בימים האחרונים. כי יותר מכל מדינה אחרת, חדרה הריפובליקה הסורית השפעה רוסית. **כבוד לצבא מוכב.** עוד לפני שנה, קיימה ברית-המועצות את קשריה הדי-לומטיים עם סוריה באמצעות ציר. שחילק את זמנו בין דמשק וביירות. כיום, מהן בדמשק כמעט חינוס איך-כסף, גם בחיים ה-פוליטיים הפנימיים תופסת ברית-המועצות מקום ראשון: הרוב הימני חסר כל גיבוש רעיוני, מפוצל ומסוכסך; המיעוט השמאלי בבית-הנבחרים מאורגן כהלכה, נהנה מתמי-כת הקצונה.

השפעת הרוסים ניכרת בכל דבר: במסחר, ביבוא, בייצוא, באמנות, כבתי-הספר בתע-מולה נגד-מערבית ובעיקר — בחוגי הקצו-נה, הלוגשת עין על הנשק הכבד הרוסי, המוצע כמעט חינוס איך-כסף, גם בחיים ה-פוליטיים הפנימיים תופסת ברית-המועצות מקום ראשון: הרוב הימני חסר כל גיבוש רעיוני, מפוצל ומסוכסך; המיעוט השמאלי בבית-הנבחרים מאורגן כהלכה, נהנה מתמי-כת הקצונה.

כוחו של הצבא הסורי, לדעת משקיפים מערביים, מוגזם ביותר. לפי אותם מקורות, מורכב צבא זה משש חטיבות — אשר כוח לחימתן ירוד ביותר. אולם לפחות אויב-כוכו אחד רוחש כבוד ליכולתו של הצבא הסורי, וזהו בית הנבחרים הסורי. כי גם אחרי שחזר הביתה מובס, ב-1949, היה בכוחו של הצבא הסורי לסלק את הפוליטיקאים ולכבוש את השלטון.

השכנות כועסות. בתנאים אלה, מש-משת ברית בגדאד מטרה מובנת מאלה להתקפות הסורים. כי סיבת קיומה של הברית היא לחסום את הדרך בפני חדרה סובייטית למרחב ואילו הסורים רואים ב-ברית-המועצות גיבורת המאבק נגד המערב. התגובה הראשונה היתה כלכלית: עיראק ותורכיה מתחו חגורת חרם לאורך גבולן עם סוריה, הטילו מסייבוא גבוהים מאד על כל סחורה סורית. תורכיה אף מיקשה את גדרות התחיל שעל גבולה, כדי למנוע חדירת מבריחים סוריים. בגיורה המדינית, הצטמצמה המלחמה, בשלב זה, להתקפות לוחטות מעל גבי האתר.

עד אשר טס נשיא סוריה, שוכרי אל-כנאתלי, למוסקבה, חתם על חוזה שיתוף-פעולה הדוק. נשק סובייטי — ואתו גם טיפוסים וטכנאים סובייטיים — החל מצ-טבר בבסיסים סוריים. קו ההגנה של ברית בגדאד נפרץ, מבלי שיורה אף פגז אחד.

שעה שהתורכים והעיראקים הקימו ביצר-רים המופנים כלפי צפון, חדרו הרוסים ל-מרחב דרך הדלת האחורית: נמלי סוריה ושדות התעופה שלה. תפסו במהרה עמדות בעורף הביצורים שנועדו לעצור אותם. בשביל מדינות ברית בגדאד, היה זה מצב שדרש פעולה מיידית.

מחרוזת

תענוג יקר

מאז פוצץ צינור הגפס העיראקי העובר בסוריה ובלבונון הפסידה עיראק 80 מיליון דולר בתמלוגים. כל יום העובר מבלי ש-תחודש הזרמת הגפס, עולה לכלכלה העירא-קית 250 אלף ל"ש.

זו הכבד אל הקל

שר החוץ הסורי, סלאח אליביטאר, ניבא כי תוך שנתיים תושג הבנה מלאה בין הערבים לבין ארצות-הברית. שנה ותשעה חודשים יהיו דרושים להשגת הבנה בין הערבים לבין עצמם, ושלושה חודשים ל-השגת הבנה עם האמריקאים.

מתנת פיוס. אויביהם הסבעיים של נזירי קתרינה היו מאד ומתמיד שבטי הבדואים שהגזיקו מן המדבר. עד אשר מצאו הנזירים שיטה לפייסם: מדי בוקר השליכו להם

תמונות מיחודות במיין מהמנוד העתיק אוצר קתרינו

ומשה היכה כפלע... כאן, בצל הברוש הבודד הזה, קובעת חמסורת המקומית, היכה משה בסלע והוציא ממנו מים לבני ישראל, התועים במדבר. מקורות יהודיים,

לחם מעל חומות המינזר. מינהג זה שורר עד היום. ליתר בטחון, לא היה כל תקופה, שער למינזר. המבקרים והאספקה הועלו בסל גדול, בעזרת חבלים.

לדגלי הרימשה בלב מדבר סיני ההקדושה

היתה להם הזדמנות לחקור את מדבר סיני, מתקשים לקבוע אם אמנם עברו בני ישראל באזור זה. אך המסורת הנוצרית קובעת בבטחון מוחלט כי זוהי דרך יציאת מצרים.

אוצרות היררות. החדרים של מינזר קתרינה ושל הכנסייה הקטנות הפזורות סביבו, מלאים נכסי אמנות עתיקים ויקרים ביותר: צלבי זהב, כסף ואבנים יקרות, ציורי שמן ביזנטיים, פסלי קדושים ומלכים, מוזאיקות בנות למעלה מאלף שנה. כמעט הכל השתמר במצב מצויין ומהוח אוסף אמנותי יחיד מסוגו בעולם כולו.

זקן הנזירים. האבא כריזוסטוס אחאנגלוס, מורה הדרך, הוא אוצר בלום של ידיעות על תולדות המקום.

מכל חצי האי סיני, לובשת הפינה של צפון-מערב הילה מיוחדת. כי שם, לפי המסורת, נמצא הר סיני, בו קיבל משה את לוחות הברית. שם, על ההר הגבוה ביותר בשרשרת הרי הגראנית, מקיימת הכנסייה היחידה מינזר על שם קתרינה הקדושה.

המינזר, המשתרע על שטח של שמונה דונאם, עומד — לפי המסורת הנוצרית — על המקום עצמו שבו בא משה פנים אל-פנים עם האלוהים. שלט קסן, כתוב אנגלית לנוחיות התיירים, מצביע על שיח מקדוש כעל הסנה הבוער שלא אוכל.

מלבד האגדות הסובבות אותו, אגד המינזר אוצר עצום של חפצי אמנות אשר קשה לאמוד את ערכם בכסף. מאז הונחו יסודותיו — בשנת 6021 אחרי אדם, 521 אחרי ישרא, לדברי הכתובת הקבועה בכניסתו — התמלאו חדריו במתנותיהם של מאות אלפי צליינים, מלכים, אפיפיורים ואמנים. ספרייתו בלבד מכילה רכבות כרכים בעשרות שפות, ביניהם גם ספרי מסעות יוונים וסוריים, בהם מסופר על קשיי הדרך מן העולם הגדול אל תוך לב הר סיני.

בשנים האחרונות, נעשתה הגישה אל ההר קלה יותר, לאחר שהמצרים בנו רשת כבישים אל שדות הנפט והמחצבים שבסביבה. אולם הדרך מכביש החוף עד למינזר נשארה עדיין דרך תחתים קשה ביותר.

בספרי האורחים רשומים שמות רבים — תורכים, אנגלים, מצרים, וגם מסרטי הוליבוד. עתה נוספו שמותיהם של המבקרים הישראליים במידים. יתכן שבקרוב ירשמו בהם השמות ה' הנורבגיים, הפיניים והיוגוסלביים של צבא האו"ם.

שדרנים סיפורי העומר

אדם מן הרחוב, הנקלע לאולפני קול ישראל בתלאביב יכול לראות שם לפעמים המונה מזורה מאד, אם אך יניחו לו לגשת אל מחיצת הזכוכית המפרידה בין האולפן לבין הדריפקות.

מאחורי הזכוכית יושב פעם בשבוע גבר חסון ושחרחר, המשוחח עם המיקרופון כאילו היה יודו האישי. הוא מדבר אליו ללא כתביד מול עיניו, כשידיו מתנופפות בתנועות מזרחיות אופייניות ותוך כדי מיצ' מוץ שפתיים תאוותני וקריצת עין, הכל לפי תוכן הסיפור, הרחי גם הוא בדמיון מזרחי עשיר.

בין המאזינים העבריים אין האיש ידוע כמעט כלל. לעומת זאת הוא מפורסם מאד בין שומעי הערבית בקהיר, בתלאביב או בדמשק. שם מוכר מאד קולו של "דאוד אל-נאטור" (דוד השומר). לא רק ערבי ישראל והארצות השכנות, אלא גם עולי הארצות הערביות ממהרים למקלטים בשעת שיח תיו ומאזינים בעניינם מבריקות, כשהם מתאמצים שלא לאבד מלה.

סיפורים בלילות השמירה. מאחורי כינויו של השדרן, מסתתר עורך דין תל-אביבי צנוע, בשנות ה-30 שלו, הידוע גם במסדרונות בתיהדין בישראל, אם כי בתפקיד אחר: שם מכירים אותו כמשפטן הלוי חם בכל הזדמנות לזכויותיו של המיעוט הערבי בישראל, כשהוא מדבר בעברית טר בה ושקטה.

אולם את הכשרתו לתפקיד השדרן הערבי מספר אחד של ישראל, קיבל לא כי מסדרונות בתיהדין. בעניין זה עבר קורס יסודי לפני עשר שנים ויותר, שעה ששימש כמוכר אגודת שומריהשדות בישראל. כי ימים ההם, היה עיקר תפקידם של שומרי השדות, שהועסקו על-ידי המושבות הוותיקות, לקיים מגע עם ערביי הסביבה ולהבטיח את אי-פעילותם במבצעי שוד וגניבה.

האיש שבילה לילות ארוכים סביב מדורות בתברתם של בדואים, וימים ארוכים לא פחות במלונות העמדות ליד המיקשאות, לא ביוזבו את הזמן, בשל דמותו השחרחולת ושפמה הענק שגידל או, קיבלוהו הערבים בניהם כאחד משלהם. הצעיר, שהוא יוצא משפחה עיראקית ושילדותו עברה עליו בירושלים, האזין למאות סיפורים וקלט בראש וראשונה את לשון-הסיפורים העשירה בניבים עממיים ובדמיון פורח בעניינם. מד כרת אחרת מתקופה זו: שמהקול שלו, "דוד השומר".

כשפרצה מלחמה השחרור, היה בתוך קב צת הצעירים שהגישה לאירגון ההגנה תוכנית מקיפה למלחמה פסיכולוגית בקרב הערבים. התוצאה היחידה של תוכני זה: הוא התקבל לעבודה (חלקית) במחלקה הערבית של קול ישראל, שהחל אז להתארגן, ופתח בסדרת שיחותיו השבועיות.

שותפות עם מלאך-המוות. השדרן הגשוי לאשה ילדת גרמניה, קצינה בצה"ל לשעבר, שילדה לו בן ושתי בנות ושלמדה עד מהרה לבשל תבשילים מורוים אמתיים, הפך לכוכב המסדרים הערבים של קול ישראל עוד בימי הקרבות של מלחמת תש"ח. "הוא", אמר עליו מאזין שומע-ערבית, "מדבר ערבית של בדואי ישר ללב הכוראני". לאחרונה, עם התגברות מתח המערכה המדרי גית, הוגדל מספר שיחותיו לשתיים עד שלוש לשבוע.

שיטתו במסדריו: להשמיע באורח העסיסי, החביב על המאזין הערבי, סיפורי משל ר מליצה מתוך המעין הבלתי-נדלה של ה-חוכמה העממית, ולשלב בהם מוסר-השכל התואם את מטרותיה של התעמולה הישראלית. באחד ממסדריו האחרונים, למשל, כשרצה להעמיד את הערבים על הסכנה שבברית בלתי-מסוייגת עם ברית-המועצות, סיפר "דאוד אל נאטור" את המעשייה הבאה:

איש אחד רב עם כל קרוביו ואחיו, יוצא לטוטס ברחובות העיר כדי לשכר את חמתו. בדרכו פגש בו מלאך-המוות, ואגב שאלות על שלומו ומצבו, הציע לו שותפות בעסק מכניס. ההצעה, בקיצור, היתה כי על האיש לעסיק ברטואה. מדי בקרו את חוליו, ראה יראה את מלאך-המוות בחזרתו. והיה

• על תוכני זה נכתב גם במאמרו של אורי אבנרי ביום קרב בסדור הנידון (העולם הזה, 1994).

אם עמד מלאך-המוות למרגלותיו של אחד החולים, ידוע ידע, הרופא כי החולה יחיה, ואם למראשותיו יעמוד מלאך-המוות, משמע כי החולה מות ימות. ואכן, הסכים האיש לשותפות עם מלאך-המוות ועד מהרה יצאו לו מוניטין כי אין כמוהו היודע לרפא חולים, ואין רופא כמוהו היודע לקבוע ממבט ראשון אם יש לחולה תקות להבריא ואם אין. ועושר רב נתעשר האיש.

והנה, בלילה אחד, התעורר האיש לקול שאון בחדרו. פקח את עיניו, ולמראה תד-המתו ראה את שותפו למראשותיו. קם האיש שלנו, הפך את סדר-שכיבתו והניח את רגליו לצד שותפו, אך מלאך-המוות נטש גם הוא את מקומו והתייצב שוב למראשותיו. ויאמר האיש למלאך המות: אגא, יקירי, הרי שותפך אני. האם לא תחוס עליו ר' יאמר מלאך המות: וכי טיפש אתה עד כדי כך שלא תדע כי שותפות עם מלאך המות אינה מצילה ממתיו?

מה נשמע

תוכניות אלה, מתוך סידורי השבוע הבא, מסויכות להיות מעניינות. שינויים אפשריים.

● **שירת חייהם באמצע נפסקה** (יום ח', 10: קול ישראל) — הקטע הטראגי ביותר בתוכנית זאת יהיה ראיון מוקלט ש ערך העית נאי המנוח עמוס לב, מחללי ה-סיבוב השני, עם חבר נחל-עוז המנוח רועי רוטברג. זמן קצר לפני שהאחרון נחטף בידי ערבים בגבול רצועת-עזה. כן יושמעו בתוכנית קטעים מכתבותיו של עמוס, ויצירות מוסיקליות מפריעתו של המלחין הצעיר והמבטיח ראובן לרון, אף הוא מנופלי סיני.

● **בצורתא** (יום ו', 10: גלי צה"ל) — תוכנית בידור למוזיאונים, המקובלת בתחנת השדרור הצבאית כמסורת, והכוללת נוסף על מוסיקה לריקודים, קטעי הומור, מערכונים ופזמונים של להקות צבאיות.

● **המפך עולה** (שבת, 11:30 בבוקר ניום ב', 8:10 קול ישראל) — התוכנית תוקדש השבוע פעמיים למחזות מקוריים ה-מוצגים בתיאטרונים הישראליים והמקצרים לצורך השידור. בשבת ישודר אי לייק מייק של אהרן מגד, כפי שהוקלט בתיאטרון הבימה בשעת הצגה, יחד עם תגובות הקהל. ביום ב' תוגש נוסחה רדיופניית של חוא הלך בשדות מאת משה שמיר, בביצוע התיאטרון הקאמרי.

נוסף על אלה, יכללו משדרי השבוע הבא שפע של משדרי תוכנה, החל מהדלקת נרות וכלה במסכות ספרותיות ובסיפורי גבורת ישראל מכל הדורות. שעל טיבם אין לדעת דבר מראש.

★ ★ ★

המאזין חוזר לא יפתח את הסקלט ב' שעת שידור התוכניות הבאות:

● **רין עמי** (יום ו', 7:30 קול ישראל) — אשת התוצאות המבחילות ביותר של כל מלחמה הוא שפע של שירים אינפנטריים טיים, שבהם מקחה כל חרוז חרוזים (לא בלי צדק) לפירסום מהיר, באמצעות הציי גורות הרשמיים של המדינה. התוכנית תגיש מנה מרוכזת של התשפוכת המגונה הזאת.

תיאטרון

ברנשים וחתיכות

פ:5 (אוחל, סאת אחרון מגד, הבמאי גזעון שמר) הוא הנסיון השני החודש להתעלות בתיאטרון מקצועי הצגה שהצליחה בלהקה צבאית. אולם בעוד שהתיאטרון ה-קאטרי הצליח לעכל את מחזה רגלי ולהפכו למחזה מקצועי, הרי באותה קרה המיפך: ההצגה הצבאית עיכלה את התיאטרון, הפכה איתו ללהקה צבאית.

כהצגת-בידור צבאית, ללא יומרות מקצועיות, 5:5 הוא כמעט חמש-חמש. אמנם, אנשי אוהל לא הצליחו ללכוד את הנאיביות החמומה של להקת חובבים במדים, אולם השירים הנחמדים של יוחנן וראי, בתוספת הסקס-אפיל של אשתו ריקה וחברותיה ר-התפאורות הפשוטות והיעילות של יואל תמרקין מספקים כדי לשעשע את הצופה שאינו בא לראות קומדיה עמוקה, אלא לר-אות סיפור טוב-לב של חמשה ברנשים המתלבשים על חמש חתיכות הצופה לא היה מתנגד לעשות את אותו תוכני.

סמל המסורת האולימפית נפל אולם רוח הספורט איתנה

הלפייד השבוע

בכידונים, בחרבות ובדקרים, בפטישים וכדורי ברזל; במחבטים ומשקלות, בגלגלי אופנים וב- בעיטות רגליים. היתה נטושה השבוע אחת ה- מערכות המרות בעולם: המערכה על כיבוש הספורט. היא נערכה באולימפיאדה ה-16 במל- בורן, אוסטרליה. בעולם המסוכסך, לא זכתה האולימפיאדה בהתענינות שהוקדשה לה בעבר. תוצאותיה לא הופיעו בכותרות הראשיות של העתונות, כי לא היו בה חללים, מלבד חבר ה- משלחת האיראנית שמת באוטובוס משבץ לב. עם זאת היה באולימפיאדה משום סמל, שגם ביחסים מתוחים בין עמים יריבים, ובני אדם שונאים, יכול עדיין הספורט להיות גורם מלכד.

תוקפנות סובייטית. וירי רולייד, אחת מ- האתלטיות הסובייטיות הצעירות, שסוגרו למבורן כדי להנחיל לברית המועצות את כתרי האליפות.

הפארק האולימפי במלבורן. המבנה הגדול במרכז הוא בריכת השחייה. אחריה מגרש הכדור- גל, ואחריו מגרש החוקי ומסגול מירוצי האופניים.

צוות הסופיות כבר נודעו בהם, נטלו ה- אמריקאים שש מדליות זהב ואילו בשאר התחלקו רוטיה, צ'כיה וניו-זילנד. רוב ההישגים הושגו תוך מאבקים דרמ- טיים, כשבין מתחרה למשנהו מפריד הישג זעיר. כך, למשל, הגיע המתח בין חמש רבבות צופים לשיאו בתחרות הגמר בקפיצה לגובה. צ'ארלס דיומס, הכושי האמריקאי הצעיר (20) שנראה כמו עמד הודאי לזכיה באלופות, נחל במתחרה בלתי צפוי בדמותו של צ'ארלס פורטר, סטודנט אוסטרלי צעיר. לאחר שרף הקפיצה הורם לגובה של שני מטרים ושמונה סנטימטר, נשאר רק שניהם מכל המתחרים. אולם כשהורם הרף בארבעה סנטימטרים נוספים נכשלו שניהם בשתי ה- קפיצות הראשונות. רק בקפיצה השלישית, הצליח דיומס לרחף מעל הרף ולקבוע הישג שהוא נמוך בשני סנטימטרים מהישגו ה- מכסימלי.

בנגט נילסון, הקופץ השוודי שנחשב כ- מתחרה הודאי של דיומס, נפגע בגולו כ- מבחנים המוקדמים, לא הצליח לעבור גובה של 1.92 מטר, השתרע על הדשא ופרץ בבכי לעיני הקהל העצום.

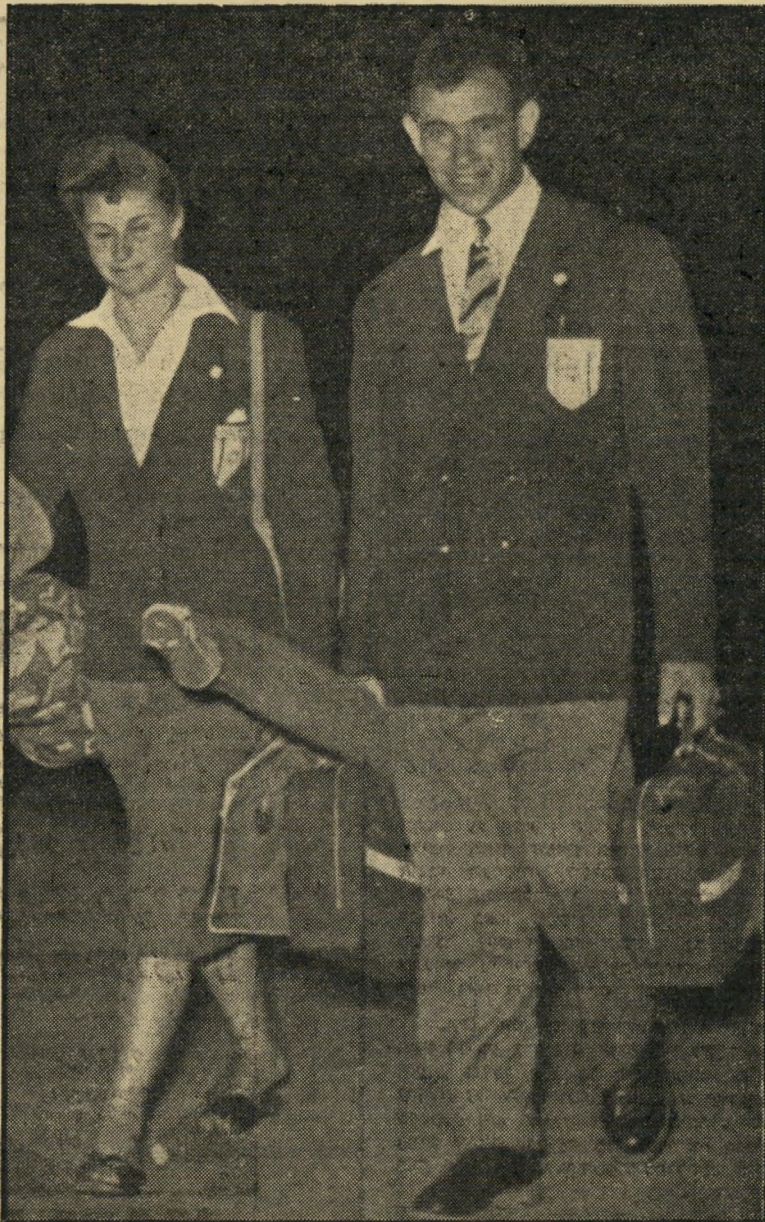
ההצגה המרתקת ביותר היתה ריצת 10 אלפי המטרים בה נשקפו מיטב הסיכויים לרץ הבריטי גורדון פירי ולרץ הסובייטי קוטס. קוטס, שהוביל מראשית המירוץ, משך את פירי לתוך מלכודת. כשנתרו עוד כאלפיים מטרים לסיים, החל קוטס מגביר את מהירותו ומאיטה לסירוגין, כדי למשוך את פירי להדביקו. הוא הצליח בכך. פירי, שניסה להשיג את קוטס, לא עמד במעמסה המוגברת ונפל. כשקוטס מסיים בפניש גה- דר וקובע שיא אולימפי חדש.

★ ★ ★

נחמה ישראלית

רספורטאים הישראליים היו רק המשלחת ייצוג. דוד קושניר הוצא מ- התחרויות המוקדמות של קפיצה לרוחק, יחד עם עוד 27 קופצים שלא השיגו את המרחק המינימלי. יואב רענן, הקופץ למים, נפגע בגבו עוד בשעת האימונים, ויצא מקו הכושר שלו. ואילו השחינית שושנה ריבנר, שעמדה להתחיל בסוף שבוע זה במבחנים מוקדמים בבריכה האולימפית, תר- אלץ כנראה לדחות אותם מכיוון שהועדה הכנתית של האולימפיאדה מצאה את הברר- כה בלתי כשרה לתחרויות. בהיותה קטנה בשמונה מילימטר מן הדרוש.

הנחמה היחידה לישראל היתה בעיבדה שישראלילשעבר, יצחק ברגר, יליד ירושלים שהיגר לפני שש שנים לארצות-הברית, וזה במדליית זהב ובשיא עולמי חדש בהרמת משקלות.

נציגות ישראלית. שניים משלושת חברי המשלחת הישראלית לאולימפיאדת מלבורן, שושנה ריבנר ודוד קושניר בהגיעם לשדה התעופה במלבורן. מלבדם השתתפו במשלחת עוד יואב רענן, שני מלחים ושופט כדורסל. כן הגיעו לאוסטרליה ארבעה עתונאים מישראל.

רק סימונס, רץ אוסטרלי צעיר, היה נרגש מאוד. זה עתה קיבל לידיו מידי רץ אוסטרלי אחר את הלפייד האולימפי, כדי להמשיך ולרוץ עמו במרחק שעוד נותר עד מלבורן. כדי להחיש את זמן כניסתו של הלפייד לאיצטדיון האולימפי, שם עמד להיר- ערוך למחרת טכס פתיחת האולימפיאדה. היה עליו לקצר את המסלול, לרוץ דרך שדה פתוח רצוף מכשולים. במקום על הכביש. לפתע, צנח הרץ והלפייד עמו. הוא מעד ונפל באחד המכשולים. לרץ לא אירע דבר, אולם הלפייד נשבר. עשרות מלחים נחרדו, אולם לא היה כל מקום לחשש. הלפייד רק נפגם בחלקו; האש המשיכה לבעור בו. הוא חוקן במקום והרץ המשיך עמו לאיצטדיון. ה- 100 אלף הצופים שישבו באיצטדיון ה- מרכזי במלבורן ביום החמישי שעבר, וחוו בטקס הפתיחה רבי-הרושם של האולימפיאדה, לא הבחינו כלל בלפייד השבור. הם הריעו ומחאו כף עת הודקה המדורה האולימפית מאש הלפייד.

תקרית זאת אפיינה את המול בו נערכה האולימפיאדה ה-16. עוד בימים הראשונים לפתיחתה היה קיים חשש חמור כי המסורת האולימפית תיפגם, וכי המאורעות האחר- נים בעולם יורגשו גם בזירת הספורט, ויפ- געו ברוח הספורטאית.

המוני אוסטרלים ערכו הפגנות מחאה ע- נקיות בפני הספורטאים מארצות הגוש המד- רחי, כשהם קוראים: "סלקו ידכם מהרג- גריה!" הספורטאים ההונגריים, שהגיעו נבר- כים יחד עם אפוסרופסיהם הסובייטיים, יצאו ממבוכתם, ניתקו כמעט את קשריהם עם הרוסים, החליפו את הלבשותיהם וצעדו ביום הפתיחה עם הדגל ההונגרי ללא הכוכב האדום.

כלפי המשלחת הישראלית המצומצמת, ש- צעדה במקום ה-33 בין 68 המשלחות, נקראו קריאות עידוד: "סיניו סיניו" ואילו שחקני הכדורגל הרוסיים מצאו פורקן למתיחותם בהחלפת מהלומות עם כדורגלני הנבחרת הגרמנית, אותם ניצחו בשיעור 2:1.

★ ★ ★

מלכודת סובייטית

מרות זאת, תוקנו הפגמים והרוח לימפית הנצחית חורה לרחף מעל ביטני הכפר האולימפי במלבורן. בשבוע הראשון למשחקים, עמדו במרכז ההתענינות ענפי האתלטיקה הקלה. הספור- טאים הסובייטיים שהגיעו למלבורן הבטיחו בשחצנות כי הם עומדים ליטול את רוב המקומות האשונים. אולם כשהחלו ההת- מדדויות, התברר כי האתלטים האמריקאים שולטים שליטה גמורה בשדה ובמסלול. בתשעה מתוך 21 ענפי האתלטיקה שהת-

שולמית בופמן, פולי אדלר הישראלית, המשטרה מונע

רבקה מבליס ליד חסלפון. ניסיתי לשוחח עמו. אמרתי לו: "ישנן שמועות שהתאהבת באשה אחרת." תשובתו נעצה בי כרעם. הוא אמר: "זה מודרני ולא איכפת לי שגם לך יהיה אהוב".

כך החל ההרס בחיי המשפחה שלנו. מעי שיו ודבריו דחפו אותי לחפש גם לי ידידים, שאוכל לבלות בחברתם. לאחר תקופה קצרה של צורת חיים זו, רצו שנות נשואים, היצענו למסקפה שעלינו להיפרד.

הקרבנות היחידים היו שני ילדינו. מסרנו אותם למוסד בגבעת שלושה. נפרדתי מי בעלי ללא כל תשלום פיצויים, או דמי מי זונות. חיי היו קשים מהרגע הראשון לפריי דה. הייתי חסרת אמצעים, והייתי מוכרחה להילחם על קיומי. עבדתי כמספלת בויצו. גרתי בחדרים שכורים. התקשרתי אמנם עם גבר אחר, אך לא יכולנו להתחתן. מחוסר אמצעים.

וכאן ניתחה על ראשי המהלומה הכבדה. אחי התעשרו בינתיים, כל אחד בדרכו. הם תפסו עמדות מכובדות בחברה. אולם הכסף סיגורו את עיניהם. אחרי שנפרדתי מבעלי, לא רצו להכיר אותי יותר. הם נידו אותי מהמשפחה וזה 12 שנה שאין לי כמעט כל קשר עמם. התקיימתי בקושי, מבלי שאוכל לצפית לעזרה כלשהי מאחי העשירים והייתי נאלצת לקבל את עזרתם של ידידים.

עם זאת שמרתי על מעמדי וכבודי. השתלמתי בלימוד שפות. הייתי מנויה קבועה בקונצרטים של התזמורת הפילהרמונית.

★ ★ ★

הרומאן התחיל ברחוב

פירב אחד הלכתי לבדי לקונצרט של התזמורת, שהתקיים באולם האהל. בי הפסקה הרגשתי בגבר זר, העוקב אחרי כי מזונן. אחרי הקונצרט ניגש אותו גבר אלי והתחיל לנהל עמי שיחה. לא הלכתי אותו. הוא ליחה אותי הביתה ושם גילה לי את שמו. כיום הוא תופס עמדה ממדרגה ראשון נה בחיי המדינה. וידוע לכל אדם ברחוב. הוא החל לחזר אחרי. שנינו היינו כבר

שנה מלאו לי 51 שנה. אני אשה רבובגרת, למודת יסורים, אם לכן ובת מבוגרים. בגיל כזה, כשכל אשה אחרת מי גיעה אל הנחלה ואל המנוחה, נמצאת אני על סף היאוש, מלאת סבל נפשי ואכזבה מן החיים, כשהחברה כולה מתנכרת אלי.

במשך השנים האחרונות הפכו חיי לגיי הנום. כל מה שאני מתחילה לעשות נהרס לחלוטין. בודדה ועזובה, חסרת מקצוע, גרי דפת על-ידי שכני ועל-ידי המשטרה, אין לי עוד תקוה בחיים. אינני יכולה להתחיל את חיי מחדש כשהעולם כולו, כולל משפחתי ובני מפנים לי עורף. אינני יכולה להתגונן נוכח כל זאת. הדרך היחידה היא לספר כיצד הגעתי אני, שולמית בופמן, בת למשפחה הגונה ומכובדת, עד הלום.

אינני פושעת, לא גנבתי מאיש ולא הרסתי אדם. כל מה שרצייתי הוא להיות כבן אדם.

★ ★ ★

התנועה חלוצית

וודתי בעיירה קטנה, ליד אודיסה, ברוסיה. הייתי הבת הקטנה ביותר למשפחה שמתה שמונה ילדים. כבעה מאיתנו נמצאים כיום בארץ. גולתי בבית מסורתי ומכובד. אבי שהיה בעל מחצבות סיד, אדם משכיל ונערץ על כל יודעיו, רצה שבניו יצאו מהנדסים ורופאים. הוא דאג לתת לנו השכלה רחבה; כולנו למדנו בגמנסיה רוסית. מלבד זאת היתה בבית מחנכת צרפתית מיוחדת.

בילדותי חלמתי להיות אחות ומספלת. ריחמתי ממיד על חיות ועל בני אדם טובים, לים, ורצייתי לעזור להם. לא ידעתי שבחיים אדקק גם אני לרחמים.

כשהייתי בת 16 עליתי עם שני אחי לי ארץ. אחד מהם עובד כיום בחברה גדולה והשני הוא מרדכי, אחד משותפי קולנוע מנדזור. שנמלט לפני זמן קצר מהארץ עם רכושו. באותם הימים הם היו פועלים פשוטים. יחד עם שני אחי שהגיעו קודם לארץ, הם יסדו קבוצת אינסטלטורים שנקראה קבוצת ריבניצה, על שם העיירה בה נולדנו. הם עשו את הביוב הראשון ברחוב אלנבי.

אני חייתי יחד עמם. עבדתי איתם, ניהלתי את הבית, בישלתי וכבסתי עבור חמישה גברים. מלבד אחי היה עמנו עוד פועל אחד, שלמה ברקמן, בן עירנתנו. הוא היה מבוגר ממני בתשע שנים. הייתי או נערה חיינית ודי מושכת. ושלמה מרקמן היה מעוניין לי הישאר קרוב לאחי, שהצליחו בעבודתם. הוא נשא אותי לאשה.

הייתי או בת 17. הייתי טפשה. הוא היה הגבר הראשון שהכרתי, גבר יפה ובריא. הסכמתי להצעת הנישואין שלו. כעבור שנה נולדה בתו הראשונה. בת 18, הייתי כבר אם.

כשעליתי ארצה, התחלתי ללמוד לרקוד אצל הגברת אבילאה. תיתי מאוד כשרונית ונבאו לי עתיד. אחרי נשואי הייתי נאלצת להפסיק את למודי הבאלס שלי, מכיוון שבעלי לחץ עלי. אבל המשכתי לנהל את הבית בשביל אחי ובעלי. אני זוכרת ש ביום נשואי, התחתן באותו מעמד גם אחד מאחי. זאת היתה חתונה חלוצית, במקום תזמורת, ניגנו בתוף ובכלי מסכה. היינו משפחה מלוכדת ושמחה.

★ ★ ★

נידו אותי מחמשפחה

בניי הפך למכונאי בבית הרושת לי קרה, ועברנו לגור בחיפה. חיינו חיים תקינים קרוב לנו 20 שנה. בשנה החמישית לנישואינו נולד לנו הבן, חיינו היו חיים רגילים ושיגרתיים, כחיי שאר הזוגות הנשויים. הייתי עקרת-בית ואם טובה לילדי. בתחילת מלחמת העולם השנייה עברנו לי גור בתל-אביב. גם אני וגם בעלי, גויסנו למשמר האזרחי. הוא היה מספק אזור ואני טלפוניסטית. אז החלו להופיע הסדקים ה ראשונים בחיי המשפחה שלנו.

בהגיא הכיר בעלי אשה נשואה, תשוכת ילדים, בשם רבקה. אני לא ידעתי מה ש התחולל. ביניהם, אולם ראיתי שבעלי מתנהג עמי לא כרגיל. הוא לא היה מופיע בלילות הביתה. התחלתי לחפש את הסיבה, עד ש אחד מאנשי הגיא סיפר לי כיצד בעלי וי

גדגל חוזר. שולמית בופמן בחברת בעלה הרביעי, קרל ברנשטיין, רופא שיניים עולה בולגריה, על חוף הים בתל-אביב רבת.

אנשים מבוגרים. לאחר שמונה ימי היכרות, הוא הציע לי נשואין. היתה לי סימפטיה אליו ואל האינטליגנציה שלו. חשבת ש אהיה מאושרת לידו.

הוא היה נלהב ופיוז כמו ילד קטן, המת אהב בפעם הראשונה בחייו, הוא הציע לי ערוך את החתונה מיד. הסכמתי. ברבנות הודיעו לנו שאי אפשר לערוך מיד נשואין ושעלינו להמתין תקופה קצרה. לא היה לו זמן. נסענו לנסיציונה והרב המקומי ערך את טכס נשואינו.

בערב קיימנו את נשף הנישואין בקפה פילץ בתל-אביב. היינו מאושרים. חשבת ש שוב שהעולם שייך לי ושלמרות השנים ש

הווי

הצד השני של המטבע

באד-עריש, התפעל חייל ישראלי מי זריזותו של תושב ערבי, שתלה תמונה גדולה של משה דיין על קירו, נטל את התמונה לידיו, גילה כי מצידה האחורי ניצ בה דמותו של גמאל עבד אל-נאצר.

★ ★ ★

קרב פנים אל פנים

בתל-אביב, התערבו שכנים כדי להשיג בין שלום בין דבורה ויהודה גורדון: לאחר שהבעל סירב לגלח את זקנו, אותו הציג בגאווה עם שובו ממערכת סיני, התיחלה אשתו מגישה אוכל משומר, מהול במעט חול, כדי שתרגיש את עצמן לגמרי כמדרבו.

★ ★ ★

נהג זחיר

במניסטי, ארצות-הברית, עצרה המשטרה נהג שהסיע את מכונתו הבודהית לאורך רחובה הראשי של העיר, וכתה להסבר כרי: "רצייתי לעצור קודם, אבל בכל מקום ניצבו שלטים כי החניה אסורה."

★ ★ ★

הון חוזר

בלונדון, הודה סקיד כי גנב 128 לירות מקופת הפירמה שלו, וכי השקיע את הסכום ברכישת מניות של החברה.

★ ★ ★

לא תלכין פני שוטרך

בטוקיו, גילו מפקדי בית-הסוהר המרכזי אסיר שישב משך שנתיים בבית-הסוהר, למרות שלא ביצע כל עבירה, מבלי לערער על כך, מפני שלא רצה להביא את המשטרה במבוכה.

★ ★ ★

דרך גבר

בבארישכט, הואשם חיים ברקוביץ בהחזקת שני שקי סוכר גנובים, שכן להגנתו כי קנה את הסוכר ממכריח בדואי, עבירה שהיא חמורה יותר בעיני החוק מ אשר החזקת רכוש גנוב, אך, לדברי ברקוביץ, "מתאימה יותר לגבר שיש לו כבוד עצמי".

★ ★ ★

צחוק בצד

פורט-סמות, אנגליה, הוציא בית-המשפט אישור מיוחד להגיש משקאות חריפים אחרי השעת הרגילות, בנשף השנתי של המועדון המקומי למלחמה בשיכרות.

★ ★ ★

אשת חייל נמצאה

ירושלים, התייצבה בחורה בת 19 בלשכת הגיוס, לאחר שהתחמקה משך שנה שלמה משירות צבאי, הודיעה כי נוסף על נקיפות המצפון, תקפה אותה לאחרונה קנאה בכל החיילות המבלות במקומות ה מעניינים, שבלב מדבר סיני.

★ ★ ★

המצוי והרצוי

המאמאמפס, יאפאן, החזיר פורץ 200 אלף ין, מתוך מיליון ין שהוא גנב, בצירוף פתק: "מצפוני אמר לי שזה יותר מדי".

★ ★ ★

ברח בור

ירושלים, החלונן תושב נדב שני רמאים, שנתנו לו 50 דולאר במקום 500 הדולאר שקנה מהם בשוק השחור, נעצר מיד, באשמת ביצוע עבירה על חוקי המטבע הזר.

★ ★ ★

מכת אונם

פתח-תקוה, חטפו פועלי מטחיה את מנהל העבודה לשעבר של מפעלם, את רי כשלוש כל מאמציהם להסביר לו כי הוא מסוגל להבטיח את המשך קיומו של המפעל, נאלצו לשתרר את מנהל העבודה ולשלם לו 1800 ל"י פיצויים על פי צו מהשופט.

לכבוד חגי המועד

כרמל אקסטרה פיינ וורמוט זכרון גולדן טוקאי אדום עתיק כרמל הוק ישן

יקני ואשון לעיני-זכרון יעקב

בית ספר לנהגות "החץ"
בהדרכת אברהם כחן ת"א, רח' מנדלי 6, מעכשיו גם שעורים על וספה

מתנת חנוכה
היפה ביותר היא המצלמה. כל שאר המתנות נשכחות חיש מהר רק המצלמה מפוטרת ברנר מחדשת תמיד את השמחה והעניין. נותן המתנה זוכה בהוקרה בלתי נשכחת. הוראות צלום חנם

פוטו-ברנד
חיפה, רחוב החלוץ 31

לנולין טהור בתרכובת מיוחדת
הופך את "נקה לנולין שמ" פו" לאמצעי האיריאלי לטפול בשערותיך. קסם הקצף נותן ברק, מרכך את השער ומקל לסדר אותו. כספך יוחזר לך אם לא תהיי מרוצה. המפיצים היחידים חב' נורית בע"מ.

פורשת בסיפורה האישי כתב אשמה נגד החברה הישראלית ת אותי מרחזור רמוטב!

זהו סיפורה האישי של שול-מית בופמן, הנאשמת על-ידי המשטרה בהחזקת בית בושת בתל-אביב. בסיפורה חושפת בת החברה הגבוהה לשעבר, את המניעים שדחפו אותה לדרך זו, ומאשימה את כל הגורמים שמנעו את חזרתה למוטב והביאוה, אל סף ה-יאוש.

סיפורה הוא כתב אשמה קודר, נגד משפחה עשירה ומבוססת, שנעלה בפני אחת מבנותיה את הדרך לחיים תקינים. נגד שכנים חטטנים ונגד המשטרה הישראלית, שאינה מעונינת להקל עליה את החזרה בתשובה. בפעם הראשונה נחשפת בעמודים אלה פרשה עגומה בשטח הרחוק מעיני הצבור.

עברו עלי, אוכל להתחיל בחיים חדשים. עד מהרה נוכחתי לדעת כי טעיתי. נשואיני ארכו בדיוק 48 שעות. בתום תקופה זאת, נעלם לפתע בעלי. לא ידעתי היכן הוא, עד שקיבלתי ממנו מכתב. היה זה מכתב מפתיע, לגבי אדם שכה מיהר לי הכניס לחופה אשה שהכיר ברחוב. "שינינו התנהגנו כילדים קטנים", כתב אלי. "להתחתן אחר הכרות כה קצרה, היה זה מעשה חסר אחריות. אני יודע שפעלתי כמו נתון בטרנס... להתחתן בלי אהבה, בלי הכרות ואפילו בלי שדכן, זה חטא לא יכור פרו. במצב זה מוטב שלא תופענה שום ברכות והודעות בעתון. הופעתן לא תשנה את החלטתי. אני עוזב את תל-אביב לשבוע

הכזה המבורה. שולמית בופמן באחת מסקטי הנשואין שלה. טקס החתונה נערך בצענה ברבנות, ללא נוכחות קרובי משפחה.

ימים ואל תנסי לחפש אותי. אם תרצי לי הגיע לסדור הגרושין מוטב שמישהו מ' משפחתך יפגש עם אחי. הנני מאחל לך את האושר שהנך ראוייה לו." היו אלה נמוקים די טפשיים לנטוש אשה לאחר ליל הכלולות.

במשך הימים הבאים לחצו עלי בני מש-פחתי שאתן לא גט. "עלי להיות אדם גדול", אמרו. "אשה כמותך תזיק לקריירה שלו".

זה היה ההלם הגדול ביותר בחיי. הסי-כמתי לגרושין אולם ביקשתי שיסדרו אותי בעבודה כל שהיא. שלא אורק לרחוב. היה מדובר על רכישת קיוסק קטן או ספרייה,

שאוכל להתפרנס. הם היו מעונינים לגמור מהר, הפקידו אלף לירות על שמי בתנאי שאסכים לגרושין. הסכמתי. ברבנות נפלתי לרגלי בעלי ובקשתי רח-מים. הסברתי לו שלא אוכל עוד להינתן חיים תקינים, אם יודע שבעלי עזב אותי לאחר לילה אחד של נשואין. הוא היה קשה כאבן וקשוח.

*** חזרתי לרחוב

אין פלא שנפלתי ברוחתי, עוובה מצד משפחתי, מצד כל יירי וחברי, שרק שבוע קודם לכן רקדו בחתונתי. כולם הת-נכרו אלי. עזבו אותי לבד עם 1000 לירות בבנק, ללא קורת גג מעל ראשי. איש לא היה מעונין להכיר אשה בת 42, שבעלה נטש אותה בליל הכלולות. לא גות' רה לי ברירה. חיי היו הרוסים ללא תקנה. הלכתי אל האנשים שעוד רצו בי. הייתי מוכרחה לצאת לרחוב ולמכור את הדבר הי-יחיד שעוד נותר לי, את גופי. אחרי שנה קניתי דירה, בה אני גרה עד היום. הייתי בטוחה שהדירה תציל אותי מ' הדרדרות במדרון ושאוכל לתזור לחיים תקינים. אולם דוקא הדירה היא שהרסה אותי עד הסוף.

באחד הימים פגשתי ביצחק סרידמן, זהג טקסי מבוגר ממני ב-12 שנה, גרוש ואב לארבע בנות. הוא הסיע אותי בטקסי לביתי. שאפתי או להציל את עצמי ולהחזיר את כבודי בכל מחיר. לא איכפת היה לי עם מי להתקשר ובלבד שיהיה זה אדם ישר שיתן לי שם.

נישאתי לו לאשה. היינו המשותפים הח-זיקו מעמד שנה וחצי. הם התסוררו בגלל סיבה אחת בלבד, בגלל שכני לבית. לא הסתרתי מבעלי החדש את עברי, ש-הרי גם הוא הכיר אותי בתור כוזאת. אולם השכנים לא יכלו לסלוח לי על מה שהייתי. הם החליטו לגרשני מהבית, בכל האמצעים שבידיהם. הסתתם היתה שיטתית. הם היו עוצרים כל אדם שבא לבקרנו ומסורים לו כי במקום קיים בית בושת. הם הפיצו שמעות-כזב בין כל השכנים, בכל החנויות. לא יכולנו ללכת ברחוב מבלי שיצביעו עלי-נו באצבע.

שינינו נשברנו. בעלי לא החזיק מעמד ונפרד ממני. נשארתי שוב לבדי, ללא מקו-רות קיום וללא אפשרות להתפרנס. חיי לא היו שווים הרבה, אבל רציתי לחיות בכל מחיר — ולוא גם במחיר כבודי.

חזרתי לרחוב, הפעם בשפל המדרגה — יצאנית-רחוב פשוטה. אולם לא קל לאשה בגילי להסתובב ברחוב ולחפש לקוחות. החי-לסתי שמוטב שאשכיר את אחד מחזרי לי בחורות ממקצועי, תמורת תשלום, כמו בכל בית מלון.

שכני לא יכלו לסלוח לי את זאת. הם הלשינו בפני המשטרה ואני נעצרתי. הודי-

תי באשמה בפני השופט וענתי שעשיתי מה שעשיתי מתוך חוסר ברירה. הוא קנס אותי ב-75 לירות. ניסיתי לחזור למוטב. ניסתי לבקש מאחי שיסדרו לי עבודה במפעליהם כק פאית כי קולנוע, או פועלת בבית חרושת. דפקתי על דלתות, צילצלת בטלפונים. איש לא רצה להכיר אותי. לגבי החברה, מוטב היה אילו הייתי מטיביעה את עצמי בים ונעי-למת. אבל אני רציתי עוד לחיות.

*** המשטרה פרשה רשת

בנקודת המשבר החדשה, שוב הת-רחש נס שהציל אותי. הצלחתי להשכיר את אחד מחזרי לעולה חדש, רופא שיניים בשם קרל ברנשטיין. בבולגריה, משם בא, הוא היה קומוניסט. בארץ כולם פנו אליו עורף. מצבו הכלכלי היה גרוע. עזרתי לו ברגעיו הקשים, בהיותו אדם חדש בארץ, בלי כסף ובלי ידיעת השפה, עם אולקוס ומשפחה ענפה של זקנים תשו-שים. עזרתי לו לפתוח מרפאה קטנה. כי עבור חצי שנה נישאנו.

לא נישאתי לו מתוך אהבה, אלא מתוך תודה לאדם שהסכים להעניק לי את שמו ותסותו. סיפרתי גם לו את כל עברי. לקחתי אותו למשטרה שיראו לו את התיק שלי. הוא הסכים לכל. הוא היה אדם מתקדם. הייתי לו אשה למופת. בכל המובנים. עי-זרתי לו להתבסס, רכשתי עבורו לקוחות. השכנים הבטיחו לעזור לי לחזור למוטב. הם אף הבטיחו לבוא לחתונה. איש מהם לא בא.

אחת מהם לא רצתה לסלוח לי את עברי. היתה זאת נחמה שטיבלמן, אשה גוצה ובעלת מום, אשר הקדישה את כל חייה לי מלחמה בי. היא היתה עומדת ימים על גג הבית, מתבוננת בכל המתרחש בחדרנו. היא היתה עוצרת את כל הבאים להתרפא אצל בעלי, בסיפור שהמרפאה אינה אלא בית בושת. אדם כזה לא היה חוזר שנית. לא רק זאת, אלא גם לאחר שבעלי קיבל משרה בקופת תולים היתה היא רואה מתפקדה לרוץ לקופת החולים ולספר לכל הפקידים והאחיות כי ד"ר ברנשטיין אינו אלא סרסור ואשתו פרוצה. זה שבר אותי. לא בבת-אחת, אלא אחרי שנתיים וחצי. בפעם הרביעית בחיי התגרשתי.

מה שנותר לי לעשות היה לסיים את חיי. אבל לא רציתי לגרום נחם לשכני, המשכתי להילחם. עד שהמשטרה פרשה לי את הרשת.

*** אויב הצבור מס' 1

איכרתיו כל תקוה להתקשר עם גבר אברצינות. התחלתי להזמין לביתי בהר-דמוניות שונות כל מיני אנשים לשם שיחה, הכרה וביילוי. היו אלה בעיקר אנשים מהחב-רה שהייתי שייכת לה קודם לכן, ושפדו אלי עורף.

כל גבר שביקר אצלי בבית היה מוכן ל-

שבת ולשוחח עמי, לבלות, לשלם את ה-תמורה וללכת. איש מהם לא היה מוכן להופיע עמי בפומבי. באופן כזה הכרתי אנשים מענינים, בעלי השכלה ובעלי עמדות מפתח בחיי המדינה. רובם היו בני החברה הגבוהה, בעלי עסקים גדולים וכדומה. הייתי אהובה על כולם; כל מי שביקר אצלי היה ממליץ בפני מכריו להכיר אשה מענינת, שהחיים כה הרעו לה.

סופר צעיר אחד, שהיה בין המבקרים, התרשם עד כדי כך מפרשת חיי הטראגיים עד שחיבר בהשפעתם מחזה, בו ממלאת אשה בדמותי את התפקיד הראשי. המחזה עמד להיות מוצג בקאמר, אולם הוצא מ' הריפרטואר מתוך אירצון לפגוע בבעלי השני, איתה אישיות שבגללה התגלגלתי מדחי אל דחי.

מובן שכל הביקורים האלה לא עברו כי שקט. הם היו מלחים סקנדלים ומריכות יום יומיות עם השכנים. ניסיתי למצוא עבורי דה, אך בכל מקום, היה מיד נודע לכולם מי אני ומה אני, והייתי מפורטרת.

כך הגעתי למצב בו קשרתי קשרים עם יצאניות צעירות, שהחלו לבקר אצלי בבית. לא היה זה בית בושת במובן החוקי. הייתי שבעת רצון שהיתה לי חברה כלשהיא ולוא היתה זו חברה של יצאניות.

עד שנלכדתי ברשת המשטרה. באחד הי-ביקורים מצאו אצלי גבר ובחורה באחד הי-חדרים. מציאת גבר ובחורה בחדר אינה אומרת עדיין שבמקום נמצא בית בושת. אף על פי כן נאסרתי, האשימו אותי כי החזקת בית-בושת. באותו פרק זמן נעצרו עוד שבע יצאניות ברחוב. בעזרת איומים והבטחות שונות הצליחו לסחוט מהן עדי-יות כאילו אני אויב הצבור מספר אחד, האשה שהוציאה גנות אלה לתרבות רעה. היה זה מגוחך להתחשב בעדויותיהן של נשים שתמונותיהן נמצאות זמן רב במש-טרה, והידועות בתור פרוצות מושבעות.

החקירה נגדי נמשכה כמעט שנתיים. משך שנתיים אלה עשיתי את כל המאמצים לחזור למוטב. התנהגתי, שהיתה כל הזמן תחת פיקוח המשטרה ושכני, היתה ללא פגם. הלכתי בכל הדרכים האפשריות כדי להת-קיים ביושר. אולם הפעם עמדו בדרכי, נוסף על שכני, גם סוכני ושוטרי משטרת יש-ראל. הפכתי בעיניהם לאויב הצבור שאין לו כל זכות קיום במדינה, ואני אשה גלי-מודה ומבוגרת ושבעת יסורים. שום מוסד לא היה מוכן להעסיק אותי, שום אדם לא היה מוכן להתחבר איתי.

*** בקשה פשוטה

עשיתי מאמץ אחרון להתקיים כי דרך ישרה. פתחתי בדירתי, שהיא הדבר היחיד שנותר לי, מעין בית איכל קטן. מישך תקופה מסוימת הכנתי ארוחות צה-ריים בלבד, עבור אנשים בודדים. כעבור זמן קצר כבר היו לי כשמונה לקוחות קב-רים, שהיו אוכלים אצלי ארוחות צהריים. זה נמשך זמן קצר מאוד. עד שאחת מש-כנותי מיהרה להודיע למשטרה כי אני מי-קבלת יום יום בשעות הצהריים את אותם הגברים. זה היה מספיק. תיקי נפתח מחדש ונהרסתי שוב.

אני אשה שהפסידה את כל מה שהיה לה בחייה. את ילדיה, את משפחתה, את כבודה ואת שמה — זה מחיר יקר מדי עבור התי-נהגותי. לא נשאר לי אלא לפנות לחברה בבקשת רחמים פשוטה: הניחו לי לחזור לחיים ישרים.

אהבת אם. בימי אושרה עם בעלה הראשון, הצטלמה שולמית בופמן בחברת בנה. הבן נמצא עתה בחוץ לארץ, מתכתב לעתים רחוקות עם אמו. בתה ובני משפחתה סרבו להחזירה לחיק המשפחה, לאחר שסטתה. שולמית בופמן נשארה עתה בבודדה ועיריית ללא תומך.

בתורת מיסיונר

כתיקונם ודאי לא היו יכולים לעמוד במאמץ הפיסי של נהגי חזית אך עשו עתה את הכל כדי למלא מקומם של מספר לוחמים רב ככל האפשר.

●...**טור ארוך של אוטובוסים**
"דן" היה מוסתר באפולוית הבוקר. הוא עמד לאורך כביש צדדי. טורי היילים עמוסי הגור קרב, רוכבים, "עז זים", מקלעים, באזוקות ומרגמות, עלו בסדר מופתי, תפסו מקומותיהם, איכו לתזוזה."

בימים כתיקונם נהגו מוסדות ואישים לבטל, כלאחר יד, את היתרון הטמון במסגרת הקואופרטיבית למשק ולבטחן המדינה. מבצע "קדש" החזיר יתרון זה מחדש לתחושת הציבור — האוסן בו הועמד קואופרטיב "דן" לרשות כוחות הבטחון במהירות, באיכות ובשלמות. רק גוף ממושמע עקב עצם מה תו הקואופרטיבית כנהגי "דן" יכול היה לבצע את שביצעו בתוך אזורי החזית. תוך שעות מהקריאה הועמד צי האוטובוסים של "דן" לרשות צה"ל. "דן" בחר באוטובוסים הטובים ביותר ללוחמי החזית והשאיר במרחב תל-אביב רק את המכונות המיושנות מראשית שנות השלושים. פקחי "דן" עברו בגיפיהם בקחים, הורידו מספר אוטובוסים מקו זה, מספר מקו זה ומאות המכונות הגדולות והחדישות החלו נעות לעבר החזית.

"דן" לא הסתפק בכך, הבטיח יעילות מקסימלית של האוטובוסים המגויסים עליידי כך שהתקין ציוד נוסף ומיוחד בכל אוטובוס. ציוד זה כלל ארגו של כלים, מלאי נוסף של דלק ומספר צמיגים רודביים.

●...**ראשונים נכנסו (לעזה) אר טובוסים של "דן" שחובילו יחידות צבא.**
"הבקר"

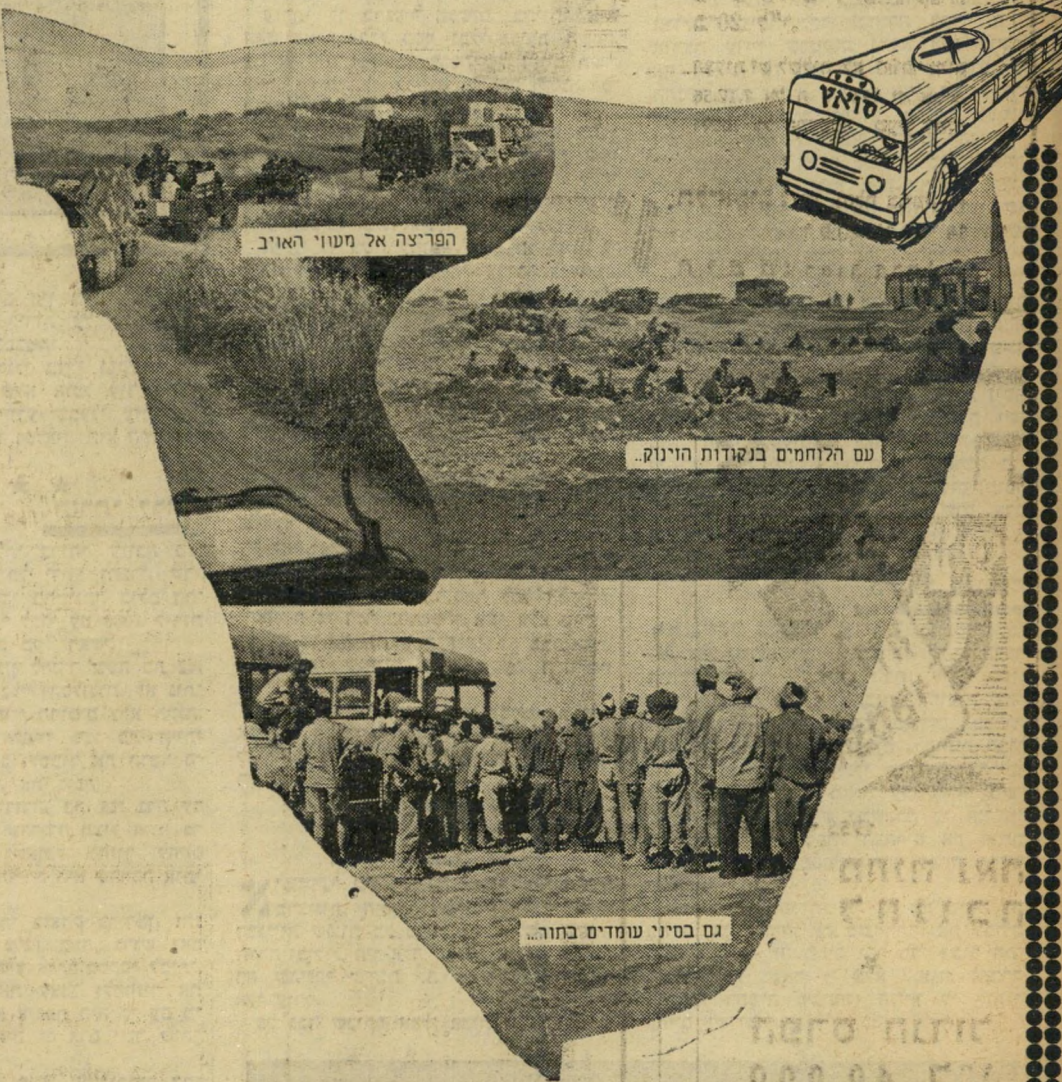
תפקידו של "דן" במערכה לא הוגבל רק לפריצה לעזה, כמובן. האוטובוסים אפשרו העברה מהירה של אלפי השבויים לעורף ועליידי כך שחזרו לוחמים מתפי קידי שמירה לתפקידים מלחמתיים. האוטובוסים אפשרו הסעה מרוכזת, מהירה ובעלת ממדיענק של כוחות לוחמים לנקודות ההיערכות, תרמו בכך את חלקם הנכבד לעקרון הניידות של צה"ל. האוטובוסים של "דן" אפילו שימשו כאמבולנסים, חסכו בכך בכלי רכב אחרת להם היו נזקקים להעברת הפצועים.

●...**כפי שנמסר לסופרנו הגיעו מרבית האנשים לעבודתם והנחלת "דן" עושה מאמצים לספק את כל צרכי התחבורה בעיר.**
"חרות"

למטבע היה גם צד שני. היה זה המחסור שהורגש בעורף. 650 אלף תושבי מרחב תל-אביב אותם משרת "דן" התנהגו בימי המערכה למופת, התיחסו בסבלנות לעיכובים, איחורים והפסקות בשירות. אך למרות כל הקשיים קיימה רשת התחבורה במלואה בכל מרחב "דן". אם כי המערכה חיבה, כמובן, לצמצם פה ושם, ליצור פער בלוח הזמנים. "דן" קיים את התחבורה בכל התנאים ובכל השעות. נוצלה המכונה האחרונה והאדם האחרון. נהגים עברו בדציפות מחמש בבוקר עד עשר בערב — שבע עשרה שעות ביום.

●...**מייד עם החזרת הרכב מי מפעיו המיוחדים הוא הוכנס שוב לי תנועה הרגילה, במידה שלא היה זקוק לשיפורים.**
"על המשמר"

האוטובוסים שעברו בדרכי המדבר, חזרו מן המערכה כשרבים מהם טעונים אבשרה יסודית ושיפוץ ניכר לקראת הכנסתם מחדש לשירות סדיר. יעברו שבועות רבים עד שתקן האוטובוסים של "דן" ימלא. ועדיין אין זה הכל. המערכה אילצה את הממשלה להנהיג קיצוצים והיטלים כדי לממן את הוצאות הבטחון. גביית מימון המלחמה הוטלה במיוחד על גופים מאורגנים. "דן" בתפקיד של גיבה אוצר המדינה יגבה תוספת חירום בגובה ממוצע של 10% ממחיר הנסיעה. "דן" העומד בגלגל אנפיו הציבורי בנוחיות רבה כואת לרשות השלטונות, אינו מתספק בכך. הוא יעשה מצדו מאמץ נוסף בחזית החירום — לחסוך ככל האפשר דלק יקר. מנועת האוטובוסים תצומצם עליידי הורדת מכונות מן הקחים והגדלת הפער בין הנסיעות בשעות השפל, ובשעות הערב יועסקו רק אוטובוסים בעלי מנוע דיזל על-מנת לקמץ בכל האפשר. בולק ל-650 אלף תושבי מרחב "דן" צפויה גם בשורה טובה: אחר שמשך שנים טענה חברת "דן" כי יבוא האוטובוסים אינו עומד בכל יחס לגידול האוכלוסייה ודרשה כי יובאו יותר אוטובוסים נחשבה עתה דעתה של "דן" ומכסת היבוא של האוטובוסים לשנה הקרובה כבר הוגדלה תוך התחשבות בניסיון השבועות האחרונים.

נשא את השלט "מס" 5 היה בין המכונות הראשונות שעברו את אל-עריש דרומה. זהו היתרון העצום של משק האוטובוסים. אפשר לגייסם בן לילה. להפוך אותם לרכב המוביל את העם הלחם לנצחון. איש אינו יכול לעקור את מסילת-הברזל כדי להעביר היילים למרכז הציראי סיני, אבל את קורי האוטובוסים אפשר להעתיק תוך שעות מעטות לקו חדש, במרחק של מאות קילומטרים. וכך היה "דן", כקואופרטיבים האחרים לתחבורה, אחד הגורמים החשובים בהצלחת מבצע "קדש", מבצע מיגור התוקפן המצרי. המטה הכללי של צה"ל ידע כי יוכל לסמך על "דן" ועם הקריאה הראשונה הועמד מרבית צי האוטובוסים של "דן" לרשות כוחות הבטחון. אותה שעה נמצאו מאות רבות של נהגי "דן" בשירות פעיל בחילותיהם השונים וקשישי "דן" התנדבו לנהוג באוטובוסים המגויסים. היו אלה הוותיקים אשר בימים

●...**לפני כמה ימים ראיתי נהי גים אלה כשחזרתי מעזה. רובם היו בדרכם מן הדרום, מאובקים, עייפים ובלתימגולחים. ברור היה שלא ישנו כמה לילות. אך משהו נצני בעיניהם האדומות. אלה היו אנשים שיחד עם נהגים אחרים אחרים יצאו בחשאי מבתיהם בליל הנויט, והם הם שהכי או את החיילים לשרות הקרב.**
(סגניאלות משה פרלמן, דובר הממי שרה וצה"ל ב"קול-ישראלי")
מניצנה עד מבואות איסמעאליה, מעזה ועד קסיימה, לאורך מאות קילומטרים של כבישים ודרכי-עפר, נראו האוטובוסים עמוסי החיילים. אוטובוס של "דן", שעוד

ריחו של סיני

ראש הממשלה דוד בן-גוריון ערך ה שבוע ביקור בשארם-אל-שייך בחברת אשתו, פולה. כשהציע אחד המפקדים להסביר לה את המצב הצבאי תוך עיון במפות, ענתה אשתו של ראש-הממשלה: "אינני זקוקה ל שום הסבר ואין לי מה להסתכל במפות. די לי להתבונן בפניו של דוד, ומיד אני רואה מה המצב". . . טיול בסיני ערך גם חבר הנהלת הסוכנות זלמן שז"ל, ש חזר משהוא כופר בדעתם של משרדי הנהלת הרבנות הצבאית, בדבר קדושתו של הצי-האוי. הסביר שז"ר: "הרחתי את האזיז של סיני — זה לא אחירה של ארץ ישראל. אין שם שום קדושה". . . בתיאור מסעיהם פלאות של הרב הצבאי הראשי אלוף כושנה שלמה גורן ב רצועת עזה, מסופר, משום מה בשבועון הרבנות הצבאית הראשית חנניים כי הרב ומלווי הובחנו מרחוק בכמה עריבות תמי רות, הנושאת כדים על ראשה, אבל "לא היה לנו זמן להתעכב". אבל השיך הכדואי סוליימאן אל חזייה, וזה השבוע בפרס מיוחד במינו. במס גרת תחרות ביטול שנערכה מטעם מנן דוד אדום בירושלים, וזה כבד הכבש הצלוי באורז שלו, לפרס הראשון — ביולי של סוף-שבוע במלון השרון. השיך תרם את הפרס למען חייל פצוע מקרבות-סיני.

★ ★ ★

הסברת כשלון ההסברה

בין האמנים שיצאו השבוע לבדר את החיילים בחצייהאי סיני, נמצא גם איש הבי טה אהרן מוסקין, שבסימו את תוכניתו הכוללת קטעים מהצגותיו, התיישב בין החיילים על הקרקע, ליד מדורה, סיפר שעה ארוכה זכרונות מימי שירותו כקצין בצבא האדום, וסיים בזמר החיילים הרוסי שלו: "היה היו שני חיילים". . . הסופר שלום אש, שהתקבל השבוע כחבר בהסתדרות העובדים, וזה לברכה ולבטח ביותר מטי איש וועדת-החברות של ההסתדרות, שמסר לו את פינגס-החבר: "שתאריך ימים ושנים, ותתמיד בפעילות בסניף ההסתדרות בבתי ים". . . התלוצץ השבוע פקיד במשרד החוץ: מדוע נשלח, בין השאר, מנהל משרד ראש הממשלה תדי קולק למסע הסברה בחוף-לארץ? כדי להסביר בגויים, כי יש ראל איננה כל כך בלתי-דקת כפי שנראה לנוכח מסע ההסברה הכושל שהוא היה אחד האחראים הישירים לו. . . ת"כ מפ"ם מאיר יערי טרם שכת את הלך שלם בשעת גילוי מכשיר-האזנה במשרדו: כי שנראה השבוע מקרה התייעצות עם אנשי מפלגתו בקופה אינה עטרה בירושלים, הסביר יערי מדוע אפנו מקיים התייעצות כאלה במזנון הכנסת: "שם לא מקשיבים למה שצריך להקשיב, ולעומת זאת מקשיבים למה שלא צריך להקשיב". . . ראש עיריית תל-אביב חיים לבנון, שביקר השבוע אצל יחידות שריון ההונות ארשם בסיני, התלוצץ ואמר, כי מאחר שהשריונאים אומ צו על-ידי תל-אביב, ממילא הם אורחי כבוד של העיר וגבולות העיר התרחבו אפוא עד לחצי-האי סיני, המקום בו הם חנימ. מיד קרא אחד החיילים קריאת-ביניים: "נכון מאדו גם הריחות מעירים על כן". . . הרב יהודה לייב הכהן מיימון, הסר בל מחולשת-ראייה, רכש השבוע זוג חדש של משקפיים עברזוגיות. נאנח הרב: "אוי לעיניים שכך רואות!". . . מעשהו ה ראשון של חיים בראייה, פקיד בכיר במחלקת ההתיישבות של הסוכות, לאחר התמנותו למנהל החברה עלי-סבס בע"מ: להפסיק לעשן.

★ ★ ★

לבון בתיאטרון

בימים של חבר מועצת עיריית ירושלים רחמים כלנתר, יוצר היומנ "כלנתר יום", יש תעודה מודפסת בדוסס, המעידה כי היו סגן-ראש עיריית ירושלים והחתימה בדי ממלא-מקום ראש העיר מרדכי איש שלום. הסביר כלנתר את פרשת התעודה המורוה: כשבא לבגירעונו הבוכאריים, ש אינם נוהגים לקרוא עיתונים, סירבו הללו להאמין כי באמת נתמנה לסגן ראש-העירייה. גם מכאב חתום לא סיפק אותם, והם הו דיעו לו כי יתנו אימון אך ורק בתעודה מודפסת. לכלנתר לא נותרה ברירה. . . המוכיר הכללי של ההסתדרות פנחס לבון שלח השבוע למערכת לרעטב מכתב מלא התמרמרות, למחרת פירסום דעתו על הצנת מחזה רגיל, במודעה של התיאטרון הקאמרי. לבון, שאמר לדברי המודעה כי "על גדול נעשה לנוער באם כך רוצים לתארו", טען במכתב כי (א) לא נתבקשתי על-ידי איש לפרסם ברכים את דעתי על ההצגה. (ב) לא מסרתי לפירסום שום הר דעה על ההצגה. (ג) הדברים שפורסמו בשמי אינם מבטאים את דעתי על ה הצגה". . . המנהל הכללי של משרד החרות שמואל זנוויל כהנא הומין השבוע את

פרס למציע שם עברי קולע

DUFFLE COAT * דפנ * פנ

המעיל לאשה, לגבר, לנועה ולנוער

הקווים האופייניים המציינים מעיל דפל הם:

- מיועד לשמוש לכל עונת הסתו והחורף.
- תפור מאריג צמר מיוחד בגוונים שונים.
- ספורטיבי.

השם העברי המבוקש צריך להיות קולע ומורכב לא יותר משתי מלים.

- פרס ראשון: מעיל דפל, פרס שני: זכות קניה ב-30 ל"י.
- פרס שלישי: זכות קניה ב-20 ל"י.

הצעות יש לשלוח לא יאוחר מיום 7.12.56 אל ת. ד. 784 תל-אביב, ולסמן על המעטפה "מעיל דפל"

תל-אביב: דת' נחלת בנימין 44 רחוב אלנבי 74 ח"ס ה: רחוב הרצל 37

תל-אביב

אגרת

תשס"ו - 1955

מתנה נאה לחנוכה

הפרס הגדול 40.000 ל"י

להשיג בכל הבנקים

וסאריך את ימי כביסתך דרשי כפירוש "כבים - נקה" ואל תסכמי לזיופים.

קופסה רגילה עבור 4 ק"ג כביסה או קופסה ענק עבור 8 ק"ג כביסה תוצרת ביח"ר נקה המפיצים היחידים: חברת נורית בע"מ

חדש! קעת גם בשפוכות

ממרח סנדביץ' תלמה

טעים ונוח בבית, בטיוול, בעבודה

TELMA "SANDWICH SPREAD"

פסוקי השבוע

- ראש ממשלת ישראל דוד בן-גוריון, באיגרת למרכו מפא"י: "הצלחנו במערכה הצבאית, אך האויב הצליח במערכה הפוליטית."
- העיתונאי יצחק זוראב, במאמר ביקורת על כשלון ההסברה: "הצבא המנצח עודנו תועה אתנו במדבר-סיני של ההסברה הישראלית."
- שרי-הפנים ישראל ברייהודה, בנאום בירושלים: "הפוליטיקה צריכה להתנהל לפי גושם חב"ד — מוח קר ולב חם."
- שרי-האוצר לוי אשכול, בהסבירו את המעמסה הכספית של הסיבוב השני: "ביציאת מצרים נאמר: ואהררכן יצאו ברכוש גדול. אבל הכניסה למצרים מצריכה רכוש גדול."
- ח"כ חרות יוחנן באר, לאחר ששמע כי יושבראש הנהלת הסוכנות ד"ר נחום גולדמן מחכה לרשיון לבוא לישראל, בגלל האיסור על אורחים אמריקאיים לבקר באזור: "קודם הוא חיכה לרשיון מרוסיה כדי לבקר במוסקבה. עכשיו הוא מחכה לרשיון מאמריקה כדי לבקר בירושלים."
- ראוץ ("רומק") גרינברג: "היינו צריכים לעשות הסכם עם רוסיה — שהם לא יצאו מהונגריה ואנחנו לא נצא מסיני."
- העיתונאי בן-ציון בן, כאשר בעצם ימי המערכה ניגשו אליו שני ילדים על מנת להתרימו לים-סרט: "התוחמים רועמים, האועקות מיכבות — והקופסה מקשקשת."
- הסופר יהושע בר-יוסף, לאחר ביקור בתיאטרון: "יש הצגות בתיאטרון הישראלי שמן הראוי להכריז עליהן, כי הכניסה למבוגרים למעלה מגיל 16 אסורה בהחלט."
- נשיא ארצות-הברית דווייט אייזנהואר: "כל עוד כוחנו אתנו — נישאר חופשיים. אם נהיה חלשים — יישארו אחרינו רק הכוחות הטובות שלנו ככתובת על גבי מצבתנו."
- מוכב הקולנוע אלק גינס, המתעתד לבקר בקרוב בישראל: "בריטניה וארצות-הברית הן שתי ארצות אשר מפרידה ביניהן רק הלשון המשותפת שלהן."

המאורות. למרות התנאים הקשים, הצליח הקורס לרתק 30 תלמידים מתמידים, בתוכם הציר משה ברנשטיין. שרידי סבל אנז'י. ההשתלמות ב- פאריס, שבוצעה עם תום המלחמה, לא נתנה לי כלום, לדברי בום. הוא המשיך לשקוע גם במרחקים בצעירים מגושי הארץ והתנאי.

בשבו ארצה, חילק בום את זמנו בין הצורך באטלייה שלו לבין ביצוע גראפי של

רישום של בום לימוד אמנות ב-20 לא"י

תערוכות גדולות, כמו תערוכת החרוז התקיימה השנה בבית-דגון. תכנון תצוגה אחרת, מודאון השואה והטרד בבית לוחמי הניסאות, הפך לגורם מכריע ביצירתו של בום. שלוש תערוכות שונות מן הסבל האנושי כיום והמוצגים שנוחרו מן הסבל האנושי העמוק ביותר עלי אדמות סבעו חותם בל-יימחה על יצירותיו המאורות יותר.

על קיר הבאר. בום, שהערוכת תמו' נותנו נפתחה השבוע בגרניית צ'רנינסקי בתל-אביב, איננו מצטער על הזמן שעליו להקדיש לעבודה גראפית כתיכנון תערוכות. "אדרבא", אומר הוא, "זה אחד הדברים המקנים לי את ההרגשה שאני, כצייר, נחוק לציבור ולחברה."

מתוך תפיסה זו, של הציר כמשרת ה-חברה, הוא שואף ליותר מכך. תקוותו היא להסוך בעיקר לצייר של ציוריקרי, המיו-עדים לקשט מקומות ציבוריים, וזו לדעתו הצורה העיקרית לעתיד אמנות הציור בכלל. לצורך זה, החל בום בשורה של נסיונות טכניים לציוריקרי, שכמה מהם מוצגים ב-תערוכה. ציורים אלה מבוצעים בצבעים פלאסטיים חדישים, המסוגלים להאריך ימים על כל קיר, כשהוא מוסף עליהם בעודם טריים וישומי-עפרון חרטניים, הבאים ל-תת לציור הצבעוני משהו מאופי הרישום. "אני", אומר בום, "רוצה לעסוק בציור דלא-ניידי. המסחר הקטן באמנות ציורי ה-שמן הוא למורת רוחי. רק ציורי הקיר יכולים לעשות אותי, כאמן, נחוק לחברה שבה אני חי. כל השאר הוא לוקסוס. אני סבור שלדאבוננו הלכה במדינה הזאת לאיבוד הזדמנות בלתי-חוזרת, באשמת הארכיטקטים והציירים גם יחד, והיא — להקים מדינה מתוכננת מראש, יפה וחדישה. בנייני הצי-בור, הקיבוצים, הערים — כל זה היה יכול להיות יפה כפליים אילו נבנה מתוך מחשבה אמנותית נכונה מראש."

שאיפתו של בום: להשתתף בנייני ערים חדשות ומפעלי-פיתוח חדשים בציוריקרי על פני בנייני הציבור. בינתים, הוא מ-שרטט יום יום תרשימים לציור-הקיר הא-שון שהוזמן אצלו, העתיד לפאר את הבאר של אוניית הפאר הישראלית החדשה, א-ק-ת-יאודור הרצל.

וכונו כן: ציור דמותו של אבא קובנר לשעבר העולם הזה (828) וציורו של ישראל גלילי (העולם הזה 880).

ציור

הטיפוס אל הקיר

בשנת 1938, החליט המשטר הנאצי ב-גרמניה לגרש מן המדינה את כל היהודים ויצאי פולין אל הגבול הפולני. פולין של ערב מלחמת העולם השנייה לא התלהבה לקבל אליה את היהודים המגורשים. אלפי היהודים המגורשים נתקעו, איפוא, למשך חוד-שנים רבים בעירית הגבול הקטנה סבונצ'ין, מקום בו היו מרובים יותר מתושביו הקבועים של המקום, ושוכנו זמנית באורוות גדולות ר-באולפים ציבוריים.

בין המגורשים נמצאה גם משפחת הלץ, עם בנה לי-אה, בן ה-13. לנער, שגדל בעיר אסן בגרמניה, לא היה איכפת כלל שלימודיו הסדיר-רים בבית-הספר העממי ה-גרמני נפסקו לפתע. אורבה, הוא שמח על כך שיכול היה לבלות את זמנו כטוב ב-עיניו. מה שהיה טוב בעיניו הוא התבוננות בלתי-פוסקת בעבודתם של הציירים פרלי-מלצ'י (כיום יוצר המור-זאיקה המפורסם ביותר ב-ישראל) ודן גלבארט (כיום הקריקטוריסט של השבועון קיבוץ ומחבר הספר פנימי-בהחלט), שהיו אף הם בין המגורשים והועסקו בעבר-דודת גראפיות למען הניינט-האמריקאי, שפירנסו את המגורשים.

ביתניים, שחקן. "א-לה היו המורים הראשונים שלי לציור", נזכר השבוע-הנער מסבונצ'ין, ששמו הוחר-לף ביתניים לנסתלי בום. "הם פשוט נתנו לי להת-בונן כמה שהם עושים."

זם הצירשנה מחיי, נתלה בו כשרון נוסף: עם קבוצת ילדים הקים תיאטרון-על-רגל-אחת, הציג בפני קהל היהודים, שמילאו את ה-אולם כפי ערב, מערכונים מחייהם שחברו על הבמה עצמה, ללא חזרות מוקדמות. גם כשחקן זכה בום לביקורתה הנלהבת של העיתון היהודי החרשאי היינ-ס. התיאטרון היהודי בווארשה התרשם מביקורת זו עד כדי כך, שהזמין את הנער לבוא ולשחק על במתו. אך בום העדיף לעלות ארצה במסגרת עליית-הנוער, שהשיגה במיוחד 20 סרטיפיקאטים למען קבוצת ילדים מוכשרים ופתחה בכך את המסעל של העלאת ילדים לארץ-ישראל. הודות למפעל זה, הגיע ה-נער לארץ חרשיים לפני הפלישה הגרמנית לפולין, הוכנס עם כל החבורה לגימנסיה חרצ'יה.

שטיפת-יכדים במפערה. בפרון מל-חמת העולם, זרק בום את עבודתו מאחורי-גבו, החליט להתגייס למשרת היישובים העבריים, אולם גופו הדל היה בעוכריו: הורפא הבריטי, שלפניו התייצב בטבריה, סירב אפילו לבדוק את הנער בן ה-17 צנום-הגוף.

באין ברירה, קיבל בום עבודה במחנה צבאי בריטי בקרבת חיפה כצייר-שלטים. כ-שפוסר משם, החליט לגשת סוף סוף ל-הגשמת ייעודו האמנותי. הוא נסע לירי-שלים כשבכיסו 20 לא"י, חסכוניותו מעבר-דתו, והתייצב בפני מרדכי ארדון-ברנשטיין, מנהל בית-הספר לאמנות בצלאל.

"ארדון הסתכל בי בחשד", מספר בום, "ואמר: מילא, נניח שאקבל אותך לבית-הספר בלי כסף, אבל ממה תחיה?" בום גילה עד מהרה כי אפשר לחיות אפילו משטיפת-כילים במסעדה. בעודו מתגורר ב-חצר חסרת-חלונות בשכונת מתנה-יהודה ב-ירושלים, ביקר בשיעורי בצלאל, שמע בפעם הראשונה בחייו על ציירים כסאן, מאטיס, אוריליו או פיקאסו, שעד אז לא ידע על קיומם.

צריף הפסח חלוקה. עם תום הלימודים ביום בצלאל, מצא בום עבודה בלתי-רגילה. מוסד רוטנברג, שהקים סמינרים להשתלמות מקצועית במחנות המפעילים בקפריסין, הח-ליט לארגן שם גם קורס לאמנות. בום שושלה לארגן את הקורס, קיבל צריף-סח-לוהט, שהעבודה בו הייתה אפשרית רק בשעות הבוקר המוקדמות ובשעות הערב

סף, כיצד רואה איתו (998/1100)? "ס-ר-קה, בעל חוש הומור, נאה ובנוה. בקי-צור: מושלם."

אמא שלו אומרת

998/1101) מספר שהוא מהוה בעיה סוציאלית חמורה. "אין לי חברה... למוישה, לאיזיק, ליענקלה, לכולם יש חתיכות אלה, ורק לי אין. בחופשות, אין צורך לומר, אני ערירי, מחפש בנות ביום ובלילה, בדרום תל-אביב או בצ'פונה, אבל לשוא. אמא שלי אומרת שאני אבוד. עוד רגע ואסכים לדבריה. על כן החלטתי לבקש את עזרתך. אולי יתחיל לכת לי לעת זקנה — אני בן עשרים.

"פרסמי, איפוא, שיש בי ובאמתחתי סקחות, יופי, טוב לב, תועדת בגרות... הוא מפרט עוד מעלות לאין סוף. כן, כן, צור, מי רוצה לפתור בעייה סוציאלית?"

שמות פנטסטית

לעתים אנו קוראות במדור, "כותבות (998/1102), "שאיזה בן או בת כותב בים שאין החיצוניות חשובה להם. במ-חילה מכבודם, זו שטות פנטסטית, מי כיון שהאופי משתקף בחיצוניות, יסלחו לנו בעלי חזות מכוערת, שדעתם לבטח אחרת, אך הם יכולים לחסוך להם ל-מפרע את הקריאה."

שתי הנערות הללו לא ציינו את גילן, אך לא קשה לנחש לאור דבריהן, לא כן? הן, כרבות אחרות, "נורא נח-מדות", רוצות להתכתב עם בני 19-18, ונחשו מה עוד? בטח! שישלחו תמונות.

מי אמר שהוא זקן?

998/1103) טוען כי רוב הכותבים אלי, הם או נערים הממלאים עתה את שירותם בצבא, או בנות 16 המחפשות בחורים בעלי השכלה אקדמאית, צנחנים, או כל אחד אחר שאפשר להשווץ אתה.

השכלתו שלו, אומר הוא, איננה אקדמאית, כי אם תיכונית בלבד. (נורא, לא?) וזאת משום שאת עברו הקריש לפלמיית ולבניית הנגב. הוא טוען כי כל אותן ההרפתקות שאותן נערות מחפ-שות ואותם נערים מספרים עליהן — הן כבר מאחורינו. אך אין זאת אומרת שהוא זקן היושב ליד האח וגם גבו כסוף כחוסרת, כמו בשיר המפורסם. טרם נלאו לו שלושים. הוא חושש כי רוב הנערות הכותבות אלי, אינן מעוני-ינות בבחוריהם שעברו את גיל העשרים ושתיים, מוכן שהוא לא צודק, ועליכן להוכיח לו זאת.

הטיפוס שלי

אמיר עודד, זר צבאי 2019, צה"ל, הוא אחד מאותם הברנסים המאושרים המוצאים תמונות נערות כה יפות כזו שלפניכם. וחרי דבריו: "אני רוצה לומר שדחאק זו ורק זו היא הטיפוס שלי, אבל היות ותתמונה ניתעת לידי, הייתי מאד שמח לחנות בה גם אחרי, וכמובן, למצוא את בעלת התמונה."

זוכרים את תמונת ארבעת המוסקטרים המזוקנים שנמצאה באוטובוס ירושלמי? מסתבר שדברים כאלה קורים באמת. לא מטבד חניג אלי מכתבו של הבחור שאיבד (בלי מרכאות) את התמונה.

"בכל עשרים ושלוש שנות חיי, כן-תב הוא, "אינני זוכר מעודי מספר כה נדל של טפיחות גב עד כדי טרעור עמוד השדרה, כמו שספגתי עקב פרטום תתמונה בה אני מצולם עם שלושת חברי. "היי, איך חנעת להעולם הזה?" "שמע, אתה יודע? ראיתי את תמונתך בהעולם הזה." הירייה היא באמת קצרה מלהכיל את מבוט השאלות שניתכו עלי, וכמובן על שלושת חברי שקשש להט-השלים עם הפירסומת הגדולה.

פירסומת זו גרמה לי שלא במתכוון להיחזק, מה רבים הם קוראי העולם הזה בירושלים. כ-90 מאלה שהעירו לי על פירסום התמונה, אינם מוכרים לי כלל. ועתה לעניין: מרגע שלקחתי את העתון ליד, תקפה אותי הסקרנות לדעת מי האלמונית שמצאה את התמונה, וחי-דואגתי לחברתה יותר מאשר לעצמה. חזק מזה, חושבני שבארגן שלי הייתה גם כתובת שכתובה היתה על גבי מכתב שנשלח אלי.

"מילא, אינני מצטער על שהארגן לא חזרו לי בהקדם ובלי בעיות. עצם חי-עובדה שהתמונה נשלחה להעולם הזה, פרמדת לי שבת זו נמנית על קוראתיו של חסבוטון, ובת כזו חייבת להיות חנוניות..."

מיכל, אייך?

מכתב השבוע (998/1099) נכתב אלי אנגליה, והוא שונה, תודה לאל, ממכ-הבים רבים שאני מקבלת, תריסר בפי-רטה:

"מכתב זה הוא אליך, רותי, "יש לי בעייה, רות, ובעייה מורה למדי. אני רוצה שתעזרי לי, משום ש-ידידי הישראלי המליץ עליך כעל מומי-חית (??) בשטח זה.

- 1) "התוכלי למצוא לי נערה? אני מניח שאינני מקורי ביותר, אך...
2) כל מה שאני יודע אודותיה הוא:
(1) היא תל-אביבית,
(2) שמה הפרטי הוא מיכל,
(3) היא תלמידת שביעית של בית-ספר תיכון תל-אביבי,
(4) פגשה אותי בתערוכת האטום כיום ששי 21.9.56.

"מבינה את, בוקר נאה, שמיים נאים, נערה נאה, מה אתה צריך יותר? היא מצאה חן בעיני. ואשר לה — בוקר נאה, שמיים נאים חרום אפריקאי נאה — זה אני... אני חושב שגם אני מצא-תי חן בעיניה.

"השאלה היא: כיצד למצוא אותה? וזוהי כבר עבודתך שלך. על כל פנים לחשתדל שהיא תתקשר אתי.

בתודה וברגשי הערכה ממעמקי לבי המאוהב,

(*)

חשבתן שאפרסם כאן את שמו, מה? פוצרתי! עיניו נשואות רק אל מיכל. מיכל, הלא תשאלו לשלום אוהבייך?

בקיצור, מורשלם

998/1100) טוענת שהיא נערה רגי-לח בהחלט. היא נמצאת עתה בצבא, ו-מקצועה בחיים הוא ההוראה. לכן מת-עניינת היא באמנות, ספרות, פסיכולוג-יה וחינוך, אל המחדו, גם בכחורים. וההוכחה לכך, היא רוצה להתקשר עם בחור שגילו נע בין 24 לח-30.

מרות וחילול, נראה, שגוגת אף הן בהלומות על תכונותיו של הגבר הנכ-

סרטים
מרד בעלי המניות

קאדילק הזהב (חן, תיאוביב, ארצות הברית) ניתן במתנה לשניים ממנהלי חברת מניות אמריקאית מסועפת, מידי בעלי ה' מניות הקטנים של החברה, לרגל נשואיהם. גוהגת בקאדילק ביד אמנה, גיודי (רק אתמוז נולדה) הולידיו, עוזר לידה בעלה, מנהל החברה, פול דוגלאס.

על מה ולמה זכו השניים במתנת נשואין כה יקרה, על זאת מספרת אחת הקומדיות ההוליוודיות נדירות המציאות. גיודי, שחקן יגת במה בלתי מועסקת, שוכתה בירושה של עשר מניות בחברה מיני שכן שנפטר, מופיעה בפעם הראשונה באסיפת בעלי ה' מניות של החברה. כנערה ישרה ותמימה, אחת מעצורים, אין היא מהססת מלהפריע את שיגרת האסיפה? מה מודע משכורת חברי הנשיאות כה גבוהה? מה בעצם עושה ה' יושב ראש? היא שואלת.

הנהלת החברה אינה מוצאת פתרון אחר כדי להיפטר מגיודי, מאשר להעסיקה ב' תפקיד מנהלת מדור יחסי-הצבור של החברה. גיודי ממלאת את התפקיד באמונה. היא עושה כל מה שנכנס לראשה הקטן, החל בשיגור מכתבים אישיים לכל מחזיקי ה' מניות של החברה וכלה בשידוך מזכירתה הפרטית לאחד העובדים.

קאדילק מצחיק. במאמציהם להיפטר ממנה, שולחים אותה מנהלי החברה לואשינגטון, מתחרטים על כך במהרה, כשהיא ח' ורת עם מייסד החברה. העומד ליטול את הענינים לידיו מחדש. לבסוף מצליחה גיודי הקטנה והמטופשת לסדר את כל אילי ה' הון, לסלק את הרמאים מהנהלת החברה וליהפך נגזברית החברה.

כל העלילות הללו מתרחשות, כמובן, ב' מצבים מגוחכים ובסצנות קומיות, שרק קומיקאית חביבה כמו גיודי הולידיו מסוגלת לטחוט בעזרתם דמעות צחוק מהצופה. הסרט, שזכה להצלחה בישראל בד בכך עם הצגות הבכורה שלו בעולם, אמנם

צוירים הם מעשה ידיו של חלט דיסני, הרי אביהם הרוחני של טום וג'רי הוא אדם צנוע, כמעט בלתי ידוע לצופים, בשם פרד קווימבי החל משנת 1944, זכה כמעט ב' קביעות בפרס האוסקר עבור עלילות טום וג'רי.

לישראל, בה דחקו יומני ההסברה המ' שעממים את רגלי הסרטון הקצר, מהוה פס' טיבל סרטי טום וג'רי, בו מוצגים 11 מטובי עלילותיהם, סרט בידור ושעשוע מושלם.

הוליווד
כדורים פורחים

סרטו של הבמאי מייק טוד, מסביב לעולם בשמונים יום, לפי ספרו של ז'ול ורן, ש' הצגת הבכורה שלו התקיימה לפני חודש, היה סרט זול יחסית. הוא עלה רק חמשה מיליון דולר, סכום מגותך נוכח היקפו ר'45 הכוכבים האמריקאים, האנגלים והצרפתים המשתתפים בו. עם זאת היתה בסרט סצנים אחת הנחשבת לסצנה היקרה ביותר בהיס' טוריה הקולנועית.

בתסריט המקורי לא היה כל זכר לכדור פורח. זה היה רק עד שהגיע מייק טוד ל' פאריס. "היכן הכדור?" שאל. "אין כל כדור פורח בספרו של ז'ול ורן," נאמר לו. "זאת השגיאה של ורן עצמו" השיב טוד בכעס, "אני רוצה באלון".

קל לומר מאשר לבצע. הכדור הפורח ה' ראשון ניתק מכבליו, נמצא רק אחרי גמר ההסרטה, מעל העלת למאנש. הכדור השני הוחרב עלידי המשטרה הצרפתית. טוד ה' גיע לכיכר בה עמדה להתבצע ההסרטה, נוכח כי 40 מכוניות חונות בכיכר. היה זה יותר מדי לסרט על המאה ה'19.

לשר לא שילמו. "השיגו מנוף!" פקד טוד, "וסלקו את המכוניות. אם מישהו ית' לונן, שלמו לו!" לרוע המזל היתה אחת המכוניות שייכת לשר המשפטים הצרפתי, שהתלונן אמנם אך לא רצה לקבל את התשלום.

למחרת עצרה המשטרה הצרפתית את צלמיו של טוד בקצות צריחי כנסית נוטר'

שחקנים דוגלאס והולידיו ב'קאדילק הזהב'
הספונות מצליחה

דאם, החריפה את הבאלון. לא נשארה ברי' רה אלא לעבור לטולידו שבספרד עם ה' כדור הפורח מספר 3.

אינו מתקרב לקומדיות הבריטיות העמוקות. אולם הנכנס לקאדילק הזהב מתגלגל, לא פעם מצחוק.

מוצג וראוי

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ ואשר העולם הזה ממליץ לראותם: **אנה קארנינה** (ירון, תיאוביב) יצירתו של טולסטוי, מבוצעת בידי אלילי ה' של שנות השלושים: גרטה גרבו ופרד' ריק מארטש.

משחק החתול והעכבר

טום וג'רי (מרכז, תיאוביב; ארצות הברית) הם שתי דמויות, שקנו להן אחיזה על הבד ממש כמו השמן והרוזה או מרילין והחנה. הם מופיעים בעיקר בסרטונים קצ' רים. טום הוא חתול אפיר וג'רי הוא ה' עכברון בעל חוש ההומור, המקנת אותה.

כמו כל יצור אנושי, מתיון טום בשיטות לחימה נועזות ותחבולות אכזריות, כדי ל' השמיד את יריבו העכבר. ג'רי לעולם אינו אומר נואש; הוא לוחם ברוח טובה ובעזרת להטוטיו מצליח תמיד להיחלץ מן המצוקה. לכאורה נועזו סרטונים מצוררים אלה ל' ילדים בלבד. למעשה, נהנה מהם הקהל כו' לו. הצופה עומד תמיד לצדו של העכברון הנרדף, צוהל בהצלחתו לסדר את החתול האכזרי.

שובי שבא הקמנה (סטודיו, ירושלים) שירלי בות, בדמות בלתי נשכחת של אשה אמריקאית בגיל העמידה, המגלה לאחר עשרים שנות נשואים כי חייה ריקים מתוכן.

כניגוד לדעה המקובלת בין הצופים, כ' אילו כל הסרטונים (המיקימאוס) המ'

ארזנה

יותר
מכל האחרות

טובה

יותר
בטעמה וניחוחה

בטוחה

יותר
נ"י פילטר התאים

ורק
30 פדאטה יותר

ארדיסטון
פילטר

פרס עשר לירות יוגרל בין פותרי תשבץ "העולם הזה" 998

9	8	7	6	5	4	3	2	1
		14		13	12	11		10
	19		18	17	16		15	
		24		23	22		21	20
	28		27		26		25	
		33		32		31	30	29
			38		37		36	35
	43	42			41		40	39
47				46		45		44
				52	51		50	49
		58			57	56	55	54
			60					59

מאוזן: 1. הסיגר' יה מוכרתת הפרס; 4. הידיעות המופי' עות בצהרים; 10. בתשבע לשבע; 11. מלה שכיחה בעשרת הדיברות; 13. פקד' דה; 14. שם פרטי ערבי; 15. ירק כל' איים; 17. תרגילר סדר; 19. אות עב' רית; 20. אזור ה' תעשיה בגרמניה; 22. קונראד אדנוואר; 25. חצי יריו; 26. אם השבעה; 27. עץ; 30. הספד; 32. ערי' מת מים; 33. משור' תף לרמת'גן ולג'ר שמואל; 34. אות ה' גצחון; 36. גוף ש' ליש, רבים; 37. חלוקת הכוחות ב' חזית; 39. פרי סוב' טרופי; 41. "אין ... ואין קשב"; 42. ר' חמים נסים; 44. מה שתלמיד טוב מצ' מיד למעטפת מחברתו; 46. לך, קצין' תהיה לנו!"; 48. אינוהואר סבל מהתקפתו; 50. מלת קריאה; 51. "כי אדם ... יולד!"; 53. חשוב בפקד; 55. חית הפרדסים; 57. ירח ללא התחלה; 58. פרשן צבאי; 59. אותה כבשו הרוסים לאחרונה; 60. תרועת הת' להבות.

מאוזן: 1. חלק הבית; 2. סימן הרבות; 3. כלי תלמידי מובהק; 5. תושב האשפה; 6. שיח המדבר; 7. אבי השלושה; 8. תופעה שנית; 9. התיר של הגמרא; 12. חודש עברי; 15. ביטוי לשובע; 16. הארגון ממנו

צמח צה"ל; 18. אושכפי, במלה יותר פשו' טה; 21. איר, ללא התחלה; 23. ראש השנה בראשי תיבות; 24. הצורה הנכונה של ט"ו; 26. חומר נפץ מרסק; 28. היום הידוע ביותר בעומר; 29. שמו יצא מפולין; 31. אתה יודוך אחיך"; 32. בן עבד; 35. מטבע מזרחי; 37. הוא עוד הספיק לבקר בקראד אל'בקר; 38. שר; 40. מלת הכללה; 41. קהילה קדושה; 43. ממציא הטלפון; 45. ברית יוסף תרומפלדור; 46. דיצה; 47. חצי סיסמת השלטון הבריטית; 49. מין מכס; 52. בן יהודה; 54. אל יוני; 56. אני לא מושלם; 58. ארג.

העולם הבא

בעריכת אליהו אליהו

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים המשתתפים בעמוד זה יזכה מדי שבוע בפרס של 10 ל"ג, הזוכה השבוע הוא צבי תמיר, ירושלים.

אל הנושק

באחד מחידונו, ביקש שמוליק רוזן את הפותרים למצוא יישובים עבריים בישראל ששמותיהם כוללים כלי-נשק (כגון בית-קשת, חרב לאת, הניתה וכדומה). קפץ אחד הזרזים וצעק: "גבעת ברנר! זה בא מברן".

חברת ג"י. אמ. ג"י. מתכבדת להציג את הסרט התנכי הגדול חשמונאים מעדיפים בלונדיניות

היצירה המזהירה, האדירה, הכבירה, המהוללת, המצלצלת, המבלבלת, המיתוטורית, ההיסטורית, הציבורית, של **ססיל מ. דביל** שהנציח את התנין כבר קודם בסרטיו "לוט ובנותיו", "חיי הלילה של ירושלים העתיקה", "רחב בת יריחו" ו"אלף הנשים של שלמה". בתפקיד הראשי, ג'ודה דה מאקאביאן — **הכוכב מיקטור ווייצ'ור. חנה — מלירין מורנו. מתתיהו — בורים שמארץ. אנטיוכוס — מארלו בראנדרן.** וכן, בתפקיד חמשת בני החשמונאים, מיטב שחקני ישראל — דן בן-אומץ, שי קפיר, לאריק אבי, שביט ברישלמה, רוזאריו פופורט. תלבושות של פינקלשטיין, תספורות של רובינשטיין, תפאורות של קאצנשטיין, תאורות של זילברשטיין, הסברות של אנגלשטיין, הערות של זומרשטיין, הגדרות של גורנשטיין, נערות של האצקלשטיין. **הבמאי — ססיל מ. דביל. המפיק — ססיל מ. דביל. המעבד — ססיל מ. דביל. המשפח — ססיל מ. דביל. המוסיקה — בטוהובן בעיבוד שבתאי פרטיטושקה. התרגום העברי בגופת הסרט בידי התנ"ך ופגל, תליאביב ירושלים.**

המצלמה מרחפת על פני מדיעין טאון, עיר קטנה בגליל המערבי הפרוע, לא רחוק מהרמב"ד, על חוף ים-סוף. על פני סוסים, המורים וגמלים גוהרים בני ישראל הקדומים ברחוב הארבעים ושתיים. כולם ממהרים למסבאה "החנר" כיה הירוקה, שבה לפי השמועה עומדת להיערך התכשורת סוג א'. במסבאה עצמה עדיין העסקים כרגיל. תזמורת גאו מנעימה בנגינות, וליד ה' דלפק עומדים כמה קאובויים משדה-בוקר ולוגמים חיסקי מתוצרת "מורח כרמלי". אחי הלקוחות, שמן ומתועב (אפשר לר' אות על הפרצוף שלו שהוא מנוחל), צר עק לבארמן: "היי, שמעו טוב תביא סטייק חזיר, ושיהיה מטוגן טוב משני ה' צודים" כאלו לא שמעו החצוף, שמ' תתיהו (בוריס שמארץ הגדול) אמר ש' הוא שונא לראות אנשים שאוכלים חזיר. הוא מתתיהו לא יעבור בשתיקה. הוא קם, מנפץ על הקיר את כוס הבירה שלו, המלאה-למחצה, ומסנן בין שניו: "אני אראה לך תיכף מי פה יאכל את מי — אתה את החזיר או החזיר אותך". ולזה שלף מיד מתתיהו את הקולט פורטיסיף שלו, תופס מהתזמורת את המיקרופון וצועק: "מי לאדוני — אליו" אחר-כך הוא מריק את המחסנית, ו' בורח תוך-כדיכך שהוא שר לו שיר קטן, לפי מנגינת "האדם השלישי": "אני הולך, אך עוד אשוב, אני אראה לו לחצוף, אין לי זמן, אני דוהר, אנטיוכוס, היהור".

האזהרה היתה דבר בעיתו, כי ביני תיים נעשה אנטיוכוס חצוף יותר ו' יותר. ניקח לדוגמה את פרשת חנה ושבעת המאהבים. אנטיוכוס רוצה ל' היות השמיני, ושום דבר לא איכפת לו. או! כמה אומללה חנה-מלירין המסכנה! כשהיא רק מתפנה ממנו לרגע היא מתעטפת בקומביניזון שקוף וקרוע, ב' סגנון התנ"ך, ופותחת בשיר: "אהובי החיים סה קשים הם, בא אלי, כי הלילה קרוב. דעותי מעיני תשתפכנה. נשק לי בלחי. לילה טוב". אבל אפילו שיר קורע-לבכות זה לא משיפע על אנטיוכוס-בראנדון. הוא רר צה את שלו, לא איכפת לו כלום. בחיך גס של מישודע-מראש-איי-הסקס-ג'גמר הוא מתקרב לחנה-מלירין, קורע עוד יותר את הקומביניזון התנ"כי השקוף, מרים את ידו (היא צועקת צעקת וועה)

פניות קרב

חמור. החרים הטיס את החמור, וחזר ברכיבה בשלום אלינו. בני יוסקוביץ, חיל אוויר

כל הכרטיסים נמכרו

שיחה באוטובוס בימים אלה: "שמע, היית בהמדבר המתעורר?" "לא, לא קראו לי. אצלנו השאירו כמעט את כולם ברורבה".

צבי תמיר, ירושלים

אין פנאי

קצין מצרי 20 מפיקודיו הגיעו ל' מטה האוגדה. אחרי שלקחו אותם בשבי, פנו בתלונה למפקד. מדבריהם התברר, שפגשו בדרך קצין-חינוך וביקשו אותו שיקח אותם בשבי, והוא ענה: "לכו לכו הרחוקות אתה לא רואים שאני עסוק כעת?"

דרום, דף קרבי

פריסות-שלום

פריסות השלום הבאות הוקלטו מפי חיילים במדבר סיני ושודרו השבוע, בין האחרות, בגלי צה"ל:

- לאשתי יונה שלום — שלא תשכחי לשלם את החובות.
- לסבתא שלי בפתח תקוה — שי תפסיק להגיד תהלים.
- לאשתי מסעודה, שעוד לא הספקנו להתחמם עשרה ימים אחרי החתונה.
- לשתי נשותי היקרות, ולכל מת' פללי בית-הכנסת ברחוב שבזי, ברכת אלוהים ויחיי עבדו.

● לנעמי, שמבלה את הלילות בקורס מס'כפים — אני מודיע לך שאת תצי' סערי על הלילות האלה שאת מבלה שם ולא פה.

הנצחון

השבוע התפרסמה בידעות אחרונות מודעה בלשון זו:

"הודעה חשובה לכל תושבי הארץ. אחרי הנצחון הגדול ביותר, שוב פתוח המשרד של השדכנית המפורסמת הרא' שונה בארץ ובקשרים בחוף לארץ, כי הגלתה של הגברת אסתר לויץ".

משה רושצ'יק, תליאביב

כזבי-אוויר

טייס של חיל-אוויר, שנחת 60 קילור' מטר מאחורי קווי האוייב, הלך שלושה ימים ברגל, עד ששב אליו: משנשאל: "כיצד?" הסביר: אך ראה מצרי, היה מתניצב בפרופיל. ומכיוון שלא אכל שלושה ימים, היה רוח עד כדי כך, שלא ראו אותו בכלל.

טייס שני, חבר בית-השיסה, שנחת מאחורי קווי המצרים, התחיל לחזור גם הוא ברגל. בדרך פגש בבדואי רוכב על

טעות לעולם צודקת

ימי עיון למעילי גשם ומכנסיים. (על המשטר)

אברהם בן-שלום, קיבוץ חצור

את הלובשים נא לתלות במלתחה.

נבחרת סיר הלאומנית ניצחה את קוריאה. (הארץ).

א. תבור, תליאביב

בתחרות הכורבשר הבינלאומית.

מחירי ההזבלה למורת אפריקה יועלו החל מהיום. (על המשטר)

אליק מג, חיפה

כסף נשפך כמו זבל.

פדאי נדפס נקרב. (מעריב)

שמואל חלפנאגל, נהריה

טעות תפוס.

בסדר, רפי, אני מרשה לך לגדל שפם, אבל שלא תציק לי יותר, שמעת?"

הערות-שוליים

ממשלת ישראל מינתה כמושל צבאי ברצועת עזה את סגן-אלוף גאון...

...חבל רק ששאר האנשים במדינה המטפלים בכעיות ערב רחוקים מאד מגאוניות.

משרד הדתות והרבנות הצבאית החלו בפעולות נמרצות כדי לקדש את חציראי סיני...

...כנראה שאינם מסוגלים להבחין בין קודש לבין פתם חול.

לאחר פינוי הכוחות הבריטיים ממצרים, אפשר יהיה לקרוא לתעלת סואץ בשם קלאסי מן הספרות האנגלית...

...גן-האידן האבוד.

הגיבור הראשי בהצגת "מחזה רגיל" הוא קר ש...

...ובאמת, אם עד כה היו על הכמה הישראלית שחקנים שהם קרשים, מדוע לא יחיו מעתה גם קרשים שהם שחקנים?